

**5. HARİTA KURULTAYI
AÇILIŞ KONUŞMALARI**

31 OCAK 1995

5. HARİTA KURULTAYI AÇILIŞ KONUŞMALARI 31 OCAK 1995

SUNUCU — Sayın Konuklar, sayın delegeler; 5 nci Harita Kurultayına hoş geldiniz. Kurultayımızı başlatmak üzere Kurultay Başkanımız, Yıldız Teknik Üniversitesi Rektörü Sayın Profesör Doktor Turgut Uzel'i kürsüye davet ediyorum.

KURULTAY BAŞKANI Prof. Dr. Turgut UZEL (Yıldız Teknik Üniversitesi Rektörü) — Sayın bakanlar, değerli meslektaşlarım, basınımızın sayın mensupları; Harita ve Kadastro Mühendisleri Odasının düzenlemiş olduğu 5 nci Harita Kurultayına hoş geldiniz. Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Toplantıyı açmadan önce, hepinizi, Yüce Atatürk'ün ve ebediyete intikal etmiş devlet büyüklerimizin anısına bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum.

BAŞKAN — Sayın Bakanlarım, biraz önce değindiğim 5 nci Harita Kurultayını açmaktan büyük onur duyuyorum. Haritacılık mesleği, ilk kez uygarlığın başlamasıyla birlikte gelişmiş bir meslektir. Dolayısıyla, uygarlık ne zaman başlamışsa, tarihi o zamana kadar uzar. İlk harita, Milattan Önce 3800 yılında, şimdi Harran civarında bulunan Mezopotamya'ya ilişkindir. haritacılık mesleği, daha doğrusu ölçme mesleği, insanların yerleşik alanlarına bağlı olarak gelmiştir.

İnsanlar, yaşayabildikleri, yaşamlarını kolayca idame ettirebildikleri deniz kıyılarında gelişimlerini sürdürmüşler, ana doğanın afetlerinden korunma için de önce yerlerini, korunmalarını garanti altına almak, sonra toplum-

lardan sonra yerlerini bulmak için ölçümlere ve haritacılığa başlamışlardır. Geometri ve matematikteki ilerlemeler, uygulamayı jeodezi mesleğinde bulduğu için, jeodezi mesleğinin matematik ve geometrideki ilerlemelere bağlı olarak geliştiği söylenebilir. Ama bu gelişimler, 1950 yıllarına kadar belirli ölçülerde klasik anlamda devam etti. İkinci Dünya Savaşı sırasında ve savaştan sonra gelişen yeni teknolojiler, özellikle yapay uydular, elektronikteki hızlı gelişmeler ve bilgisayarlar, harita mesleğini 20 nci yüzyılın ikinci yarısında daha hızlı bir gelişmeye itmiştir. Harita üretiminde, görüntü içeren ve sayısal harita üretimine geçilmiş ve buna öz nitelik de eklenince, tüm bilgiler ilişkilendirilmiş ve günümüzde yepyeni bir teknoloji doğmuştur. Bu teknoloji, büyük ülkelerden sonra Batıya geçmiş ve Batı ülkeleri büyük oranda bu sisteme entegre olmuşlardır.

Ülkemizde, bu gelişmelere ayak uydurmakta oldukça geri kalmışız. 1980'lere kadar çok iyi bilen Türk haritacılığı, hatta dünyada birkaç ülkenin başarabildiği başarıları gösteren Türk haritacılığı, bu entegrasyona çok hızlı olarak girmeli ve bu bilgileri mutlaka öğrenip hayata geçirmelidir. Bunun için, başta üniversiteler olmak üzere, kamu kuruluşlarının ve özel kuruluşların büyük görevleri vardır. Dünya ile bütünleşmek için mutlaka bu atılımı ve girişimi yapmak zorunda olduğunun bilincini taşımalıdır. İşte bu görüşlerin paralelinde, kurultayların yeni teknolojileri, görüşleri meslektaşlara ve yöneticilere bu teknolojilerin duyurulması, bildirilmesi ve yönlendirilmesi bakımından, kurultayların son derece önemi vardır. Bunlar bu Kurultayda mutlaka tartışılacak ve yol gösterici sonuçlara götürülecektir.

Biraz önce söylediğim gibi, Türk haritacılığı, gerçekten önemli noktalara gelmiştir. Yüzyıl önce başlayan kurullaştırma, meyvelerini büyük oranda vermiştir. 46 yıl önce de haritacılık mesleği üniversite içerisine girmiştir ve büyük onurla söyleyeyim ki, Yıldız Teknik Üniversitesinde zamanın Sayın Bakanı, şimdi merhum **Mümtaz Tarhan**, şimdi rahmetli olan ve saygıyla andığımız Sayın **Profesör Macit Erbudak** ve halen ayakta bulunan iki değerli öğretim üyemiz, **Profesör Doktor Ekrem Ulsoy** ve **Profesör Burhan Tansuğ** hocalarımız sayesinde, 1949 yılında Yıldız Teknik Üniversitesinde Harita Kadastro Mühendisliği kurulmuş ve bu

kurumda yetişen kişiler, ülkemizin kalınmasında, üniversitelerin kurulmasında, öbür üniversitelerin Harita Kadastro Mühendisliği bölümlerinin kurulmasında görev almışlardır.

Sözlerime, kurultayların ne kadar zorluklarla düzenlendiğini belirterek son vermek istiyorum. Gerçekten bu tür organizasyonlar son derece güç yapılır, büyük emekler ister. O nedenle, değerli meslektaşlarıma, bu organizasyonu yapan değerli meslektaşlarıma, ama her şeyden önce son yıllarda gerçekten haritacılık mesleğini Türkiye'de en iyi şekilde temsil eden ve yönlendirmeye çalışan **Harita Kadastro Mühendisleri Odasının Yönetim Kurulu üyelerine, başta başkanları olmak üzere teşekküllerimi sunmak istiyorum.** Hepinize en derin saygılarımı sunarak, müsaadenizle yerime geçmek istiyorum.

Oldukça yoğun programı içeren bu kurultayın teknik işleyişini sunmak üzere, Yürütme Kurulu Başkanı Sayın Profesör Doktor Ahmet Yaşayan'ı kürsüye davet etmek istiyorum. Buyurun Ahmet Bey.

Prof. Dr. Ahmet YAŞAYAN: (Kurultay Yürütme Kurulu Başkanı)

Sayın Başkan, sayın konuklar, sayın delegeler, TRT ve basının değerli mensupları; Yürütme Kurulu adına hepinize hoş geldiniz diyorum ve saygılarımı sunuyorum.

1987 yılında birincisi yapılan Kurultayın, bugün 5.sine erişmenin mutluluğunu taşıyoruz. Sizlere, Kurultay hakkında çok özet bilgi vermek istiyorum. Kurultay programının incelenmesinden görüleceği üzere, birinci gün, her zaman olduğu gibi açılış oturumu ile sergisinin açılışı, öğleden sonra üç konuşma; ikinci gün genellikle coğrafi bilgi sistemi ağırlıklı uygulama var; üçüncü gün de yine ağırlıklı uydu ölçmeleriyle ilgili uygulamalar ve bildiriler yer alacaktır. Kurultayın son günü, bir forum olacaktır. Bu forumda, Harita Kadastro sektörünün sorunları ve geleceği konusunda çeşitli görüşler ve bakışlar gündeme gelecektir.

Kurultay, bu oturumların sonunda, tüm kurultayda ortaya çıkan ve genel onay gören düşünceler ve görüşlerin yer aldığı bir sonuç bildirgesiyle son bulacaktır. bu sonuç bildirgesindeki sorunlar ve çözümlere ilişkin yaklaşımların ilgili kamu yöneticilerine birer ışık ve yol gösterici olacağını umut ediyoruz.

Önceliklere göre 5 nci Kurultayın bazı özellikleri, farklılıkları bulunmaktadır. Kısaca onları sizlere aktarmak istiyorum.

Birinci Farklılık : Kurultaya sunulan 45 bildiri, sürekli teknik komisyon başkanlarının oluşturduğu bir komisyonda değerlendirilmiş, bu komisyonda sunulması uygun görülen bildirilerin bir bölümü, Yürütme Kurulu tarafından kurultayın gündemine alınmıştır. Bundan sonraki kurultaylarda sürekli teknik komisyon başkanlarının, Kurultayın şekillendirilmesinde ve düzenlenmesinde etkin olacağını umut ediyoruz.

İkinci Yenilik ; Kurultay programına alınan bildirilerin önceden basılarak delegelere sunulmasıdır. Kurultay açış konuşmaları, kurultayın son günü yapılacak forumdaki konuşmalar ayrıca yayınlanacaktır. sürekli teknik komisyonlar tarafından kabul edilen, ancak Kurultay programına alınamayan bildiriler, odamızın diğer yayın olanaklarıyla en kısa zamanda yayınlanacaktır.

5 nci Kurultayda Karşılaşacağımız diğer bir yenilik ; Dört konuk konuşmacının İngilizce yapacakları sunuşlarının Türkçe'ye tercümenin yapılması; ancak, bu bildirilerinin Türkçelerinin Kurultay kitabında yer almasıdır. Böylece, sunuşun, dolayısıyla bilginin sürekliliğin kaybolması söz konusu olmayacaktır. Delegelerin bu durumu anlayışla karşılayacaklarını umuyoruz.

Sonuncu, ancak en önemli yenilik ; bu kurultayımızda çok sınırlı da olsa, sponsorluk grubunun ortaya çıkmasıdır. Bu Kurultaya katkı düzeyi yaklaşık % 5 dolayında olmasına rağmen, daha ileride bu tür desteklerin artacağını, dolayısıyla daha güzel Kurultaylar yapabileceğimizi umuyorum. Gelecekte daha iyi koşullarda, hak ettiğimiz biçimde ve işlevine uygun ve görkemli kurultaylar yapmamız temennisiyle ve bu Kurultaya başarılar dileyerek, hepimize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN — Şimdi, konuşmasını yapmak üzere Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Başkanı Sayın Atilla Aydın'ı davet ediyorum.

Atilla AYDIN (Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Başkanı); Sayın Bakanlarım, sayın genel müdürlerim, değerli meslektaşlarım, yazılı

ve görsel basının saygıdeğer üyeleri; dünya ve ülkemizin yoğun gündemi arasında 5 nci Harita Kurultayında toplandık. Odamız adına hepinize hoş geldiniz diyor, sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Günümüzde bütünleşmenin konuşulduğu bir dönemde, özellikle yakın çevremizde, Balkanlarda, Kafkasya'da anlamsız savaşlar sürmektedir. İnsanlar acımasızca öldürülmektedir. Bu saldırı ve savaşların acımasızlığı ve insanlıkdışılığı bir yana, bunun için harcanan kaynaklar ile tüm yoksul ülkelerin refahı sağlanabilirdi. Dünya barışının önemi, her geçen gün daha iyi anlaşılmakta, barış ve kardeşlik projeleri üzerindeki çabalar giderek artmaktadır.

Avrupa Birliği, Birleşmiş Devletler Topluluğu, Doğu Asya Birliği gibi sınırları kaldırılan birliktelikler gelişmektedir. Daha dün sayın Başkanımız, böylesi bir birliğe, Avrupa Topluluğuna girmemiz için Davos'ta idi.

Gelişmiş toplumlarla birlikte olmanın asgari koşulları açık ve nettir; demokrasi, insan hakları, çevre bilinci, üretim tüketim dengesi, nüfus ve istihdamdır. Bunları, gelişmiş ülkelerde birlikte olmanın ön koşulu olarak ele almak istemiyorum. Toplumsal yaşamın ve birlikte olmanın vazgeçilmez ön şartları olarak görüyorum. Aynı zamanda, insanımızın bunlara layık olduğu için, bunların gerekliliğini savunuyorum. Ancak, demokrasiden, insan hakları ihlallerinden eleştiriliyorsak, bu, o topluluğa giremeyeşimizden dolayı değil, bunlar, insanımıza layık görülmediği için gündemimizdedir.

Bugün, bir türlü yerleştiremediğimiz demokrasi geleneğinin sancılarını yaşıyoruz. Ülke bütünlüğünü tehdit eden terör ve laik cumhuriyetimizin düşmanları gündemi belirlemektedir. Terör, ülkemizin kanayan bir yarasıdır ve demokrasi düşmanıdır. Ne var ki, panzehir de yine demokraidir. Ancak, istediğimiz, verildiği kadar değil, örgütlü ya da örgütsüz herkesin savunacağı, sokaktaki vatandaşın bile ekmeği kadar inanıp sayacağı bir demokrasidir. Bu olmadığı için, **duyarsızlaştırılmış toplumumuzun geldiği nokta şudur: Az okuyan, az düşünen, az üreten ve çok üreyen bir toplum.**

Çağdaş bir toplum olabilmemiz için, çok okuyan, çok düşünen, çok üreten ve az üreyen bir toplum olmak zorundayız.

Çok okumalıyız. Çünkü öğrenmenin, bilgili olmanın, bilgi çağını yakalamanın başka yolu yoktur. Çok düşünmeliyiz, çünkü demokrasi düşünceyle vardır. İnsan, diğer canlılardan düşünme yetisiyle ayrılır.

Çok üretmeliyiz. Çünkü en büyük güç, üretim gücüdür. Kalkınmanın, zenginliğin, paylaşımın, uygarlığın yolu üretimden geçer.

Az üremeliyiz. Çünkü, yüzde % 0.28'lik bir nüfus artışıyla ne sağlıklı kalkınma, ne planlı kentleşme, ne eğitim, ne sağlık, ne de altyapı hizmetleri istenen düzeyde sağlanabilir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında ve planlı kalkınma dönemlerinde hedef, Sanayi toplumu olmayı amaçlamıştır. Bilinen odur ki, sanayi toplumlarında nüfusun yüzde 80'i kentlerde, yüzde 20'si köylerde yaşar. Öyle ise, köyden kente göç, gelişimin doğasında varken, tedbirler bu doğal gelişimin dışında tutulmuş, ayrıca göç teşvik edilmiştir. Göçen insanların en temel ihtiyacı olan barınma hakkına yönelik planlı ve programlı arsa üretimi sağlanamamıştır. Aksine, arsa spekülâtorlerinin Hazine arazilerini sahiplenmesine, büyük rantlar karşılığı yağmalanmasına göz yumulmuştur.

İmar affı gibi popülist ve yağmaya dayalı politikalarla konu daha da içinden çıkılmaz hale sokulmuştur. Oysa, bugünkü bilgi sistemleri, uzaktan algılama, GPS, fotogrametri ve uydu jeodezisindeki gelişmeler sayesinde, kentlerin çevreleri kısa sürede planlanabilir. Yeter ki isteyelim, inanalım. Bu hizmetler için, her projenin, her yatırımın yerinden denetimi ne kadar anlamlı ise, yerel yönetimler yetkilendirilerek sorumluluğun birlikte verilmesi, gerek kaynakların yerinde kullanılması, gerekse halk desteğinin sağlanması açısından önemlidir.

Belediye başkanlarının devletın memuru gibi merkezi hükümetlerden kaynak dilenen ve sonra da har vurup harman savurması halinde dahi, belde halkına hesap verme zorunluluğu olmayan bu yapı değişmeli ve dünyada örnek kuruluş olarak gösterilen İller Bankasının müşavir ve finansörlüğüyle, yerel yönetimlerin kaynaklarıyla, sorumluluklarıyla halkın önüne koymalıyız.

Bütün bunlarla ilgili olan kadastro konusuna değinmek istiyorum. Klasik

kadastro anlayışından bilgi sistemi anlayışına geçmemizin gereğini hep tartışageldik. Arazi bilgi sistemi, coğrafi bilgi sistemi, kent bilgi sistemi gibi değişik adlarla adlandırılan sistemlerin oluşturulabilmesi için de öncelikle sayısal haritalara ve sayısal kadastroya geçmek gerekir.

Harita kadastro bilgi sistemi kurulmadan, diğer bilgi sistemlerinin geliştirilmesi mümkün değildir. Bununla bağlantılı kadastroya ilişkin olarak, kamu ve özel mülkiyetin birlikte algılanıp değerlendirilmesi, Arsa Ofisi ve Milli Emlak Genel Müdürlükleriyle ilişkili taşınmaz mal politikasını saptayacak, vergilendirmeye esas rayiç ve bilgileri saptayan, kentlerimizin taşınmaz bölge haritalarını da hazırlayan özerk bir Tapu Kadastro kurumu oluşturulmalıdır. Ayrıca, 1200 civarında Müdürlüğüyle devasa bir müdürlüğe sahip Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü, yeniden bir reorganizasyona tabi tutulmalıdır.

Sayın konuklar, değerli degeleler; 1995 yılı başında 5300 üyesi bulunan bir meslek kuruluşu. Üyelerimizin yarısından çoğu mesleğini serbest olarak sürdürmektedir. Diğer görünüşle, 20'ye yakın kamu kurum ve kuruluşundan mesleğimizle ilgili mühendislik projelerinde görev yapmak-tadırlar.

Özel sektörümüzün beklentilerinden biri de, kamu kurum ve kuruluşları tarafından yaptırılan her türlü harita mühendislik hizmetleri için birim fiyatlarda standartların sağlanması gerekmektedir. Bu çalışma, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı bünyesinde bir an önce başlatılmalıdır.

Ayrıca, 1994 yılında Tasarruf Genelgesi kapsamında etüt proje hizmetlerinin de bulunmasını büyük şansızlık olarak değerlendiriyoruz. Proje hizmetlerinde tasarruf düşünülmemelidir. Çünkü, haritaya, plana, projeye yapılan yatırım, aynı zamanda tasarrufa yapılan yatırımdır. Öte yandan, kamuda çalışan meslektaşlarımızın yine teknik elemanlarla birlikte sosyal ve ekonomik koşullarının çağdaş bir seviyeye getirilmesi, proje ve yatırımların geleceği için zorunludur.

Sayın konuklar, kamuda olsun, özel sektörde olun, mühendislik hizmetlerinde bilgi ve donanım yönünden dünya standartlarına ulaşmanın bir yolu da böylesi bilimsel etkinliklerdir. Bu anlamda, odamız 1994 yılında

iki uluslararası bilimsel organizasyonu gerçekleştirmenin kıvancını yaşamaktadır.

1995 yılının ayrı bir özelliği de, haritacılığımızın 100 ncü yılını kutluyor olmamızdır. Bu yaklaşımla, 5 nci Harita Kurultayımızın ülkemiz yararına görüş ve kararlar üretmesi dileğiyle hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN — Çok teşekkürler Sayın Atilla Aydın. Şimdi Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği Başkanı Sayın Yavuz ÖNEN'i davet ediyorum.

Yavuz ÖNEN (Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği Başkanı) - Sayın Başkan, sayın bakanlar, değerli milletvekili ve kamu kuruluşlarımızın değerli yöneticileri, sevgili meslektaşlar; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin Kuruluşunun 41 nci yılına geçtik. Böyle bir aşamada, Odalarımız arasında stratejik öneme sahip bir meslek grubu olarak sizlerin ve Odamızın bir teknik Kurultay düzenlemesi kutlanacak ve övünülecek bir olay. Türkiyemizin, içinde yaşadığımız koşullarda bilimsel çalışmalara, teknik çalışmalara çok ihtiyacı var, çok gereksinimi var. Çünkü bu çalışmalarla biz ancak hem kendi gerçeğimizi, hem ülke gerçeğine tam olarak sahip çıkabiliriz, yaklaşabiliriz. O bakımdan bir kez daha Odanızı, böylesi bir teknik çalışmayı kurumsallaştırdığı ve gelenekselleştirdiği için kutluyorum.

Değerli Oda Başkanımız fazla söyleyecek bir şey bırakmadı, ama ben yine de Birlik Başkanı olarak sizlere bazı görüşlerimi aktarmak istiyorum bu vesileyle. Değerli meslektaşlar, toprak, arazi, kuşkusuz yalnız bir meslek grubu için bir ölçümlene alanı değil. Onu yaparken sizler ve bizler, mutlaka ülkenin ekonomik ve politik haritasını da çıkarıyoruz, öğreniyoruz, yaklaşıyoruz. O nedenle, meslek odaları her zaman, bir bütünsellik içinde olayı yakalamak ve onu öyle dile getirmek zorunda kalmışlardır. O nedenle bizler de, ülkemizde uygulanan resmi politikalara yada bazı siyasi eğilimler doğrultusunda çarpıtılan gerçeklere karşı sesini daima diri tutmuştur. O bakımdan da toplumu biz bir dinamik süreç yaşamışızdır; ama açıkça söylemek gerekir ki, meslek adamları bugün Türkiye'de yenik düşmüştür. Toprak, Cumhuriyetimizin daha kuruluş gününden itibaren, kırsal alanda yapılması gereken reformlarla gündeme

girmiş ve özellikle 1950'li yıllardan sonra hızlanan kentleşme sürecinde hızlı gecekondulaşmanın imar aflarıyla, imar yasalarıyla ve ilgili tüm diğer hukuksal değişimlerle desteklenen bir yağma süreci yaşamıştı toprak.

Sayın Başkanımızın Türkiye'de demokratikleşme alanında anlattığı kısıtlılık, ne yazık ki bazı alanlarda sonsuz bir özgürlüğe kavuşturulmuştur. **İşte bu, sonsuz özgürlüğün yaşandığı alan, Türkiye'de toprağa yönelik yağmadır.** Topraklarımız bugün, - kayıt içi ya da dışı- ekonomik gelişmenin en önemli girdilerinden biridir. Bu gerçeği yaşıyoruz. Türkiye'de ekonomik atılımların programlandığı ve atılım olarak iddia edildiği her dönemde toprak, bakıyorsunuz, en önemli meta olarak ortadadır.

İşte İmar afları, işte en son Türkiye'nin gündeminde çok uzun bir süredir yoğun olarak ve Türkiye'nin kuruluşunun bir gerekçesi olarak, zorunlu bir uygulaması olarak dile getirilen özelleştirmede de bir kez daha arazi ve özellikle kamu toprakları, hepimizin, bütün toplumun malı olan topraklar, bir kez daha en önemli girdi olarak ve en önemli ele geçirilecek kaynak olarak ortada durmaktadır. İşte bu nedendir ki, planlama yetkileri ve rantı kontrol etmek ve belli politik çıkarlar etrafında denetlemek için kurumlaşmış olan toplumsal kurumların ve yasal hukuksal düzenleme içinde yetkilendirilmiş kurulların dışında yine politik mercilerin eline verilmiştir.

Türkiye, işte bu nedenle teknik elemanlarının, bilimin yenik düştüğü bir ülke haline getirilmiştir. Bir kez daha bilim adamları, meslek adamları, esas olarak karar verme yetkisi ve erki bulundurulması gereken insanlar ve kurumlar saf dışı bırakılmıştır. Bir başka tehlike, bugün dünyada Türkiye'yi ekonomik anlamda, sanayi anlamında, hatta politik anlamda rekabet edebilir, dünya ulusları ailesi içerisinde güçlü hale getirilebilir koşulları bertaraf edecek bir sürece sokuluyor böylece. Ne yapılıyor ?.. Bilim ve teknikten ve üretimden uzaklaştırıyor. Eğitim alanındaki bozuklukların tümünün nedeni budur. Meslek alanlarımıza yetkisiz kesimlerin el uzatmasının temel nedeni budur; yalnız siyasi anlamda değil, sosyal anlamda da çok büyük sorunlarla karşı karşıyayız.

300 bini aşkın teknisyen ve teknikerin, örneğin mühendislik alanında

yetkili kılınmasının nedeni nedir acaba?. Bütün bunlar yapılırken, bizlere, esas olarak bu işin sahiplerine hiçbir şekilde danışılmamaktadır; tamamen saf dışıyız.

Değerli arkadaşlar, işte bu nedenle, yaptığımız bütün çalışmalarda bize düşen çok temel bir görev var. Bu çarpıklığın üzerine gitmek, ama örgütlü gitmek. Bakın, bir yandan sınırsız özgürlükler yaşıtılıyor bu arazi alanında ve kamu hakları alanında, ama bakıyorsunuz, gerçek üretici güçlere çok büyük kısıtlılıklar var. Nedir o?... Bir kere yaşamda bir kısıtlılığa doğru zorlanıyor. Geçim sıkıntısına sokuluyor bugün kamuda çalışanlar, özellikle bizler. Özel kesimde de durum çok parlak değil. Bakın, yine tasarruf tedbirleri adı altında, nasıl çalışanların ücretleri kontrol altına alınıyorsa yine aynı şekilde ülkenin geleceğini ilgilendiren planlama, etüt ve proje alanlarında da aynı kısıtlılığa sokuluyor. Bu, yalnız kamuyu ilgilendiren bir olay değil, özel kesimde çalışan üyelerimizi de ve hatta bütün toplumumuzu ilgilendiren çok önemli bir gelişme.

Bütün bu uygulamaların sergilenmesinde çok önemli bir fonksiyona sahibiz. Bu gerçekleri, ülke çapında örgütlü bir meslek birliği olarak sürekli gündemde tutacağız ve üzerine gideceğiz. **Değerli arkadaşlar, bir başka kısıtlılık, özellikle kamu çalışanlarının sendikal hakları alanındadır. biz bunu toplu pazarlık gücünün temel koşulu sayıyoruz. Grevli ve toplu sözleşmeli sendikal haklar olmadan bu çarpık siyasi uygulamalara karşı direnmek ve gerçek anlamda bir kamu hizmeti yapmak olanağı yoktur.** Onun için, temel hak olarak bunu her zaman dile getireceğiz; her platformda da dile getireceğiz, ama bu yetmiyor. Bir başka adımı bu işin; siyasi hakların elde edilmesidir. Çünkü, Türkiye’de gerçekten bütün dünyada dile getirilen globallaşma, şeffaflık ve katılımcı demokrasi söylemlerinin hayata geçmesi gerekir. Onun için istiyoruz, gerçek anlamda katılımı istiyoruz. O nedenle de, ekonomik hakları elde etmenin kurumlarını isterken, siyasi yönetim erkine de ulaşmanın yollarını açmak istedik. Bu da temel haklar arasındadır. Onun için, özellikle kamu çalışanlarının siyasi hakları, bu anayasa değişikliklerinin gündemde olduğu sıralarda mutlaka altını çiziceğimiz ve ilgililere ileticeğimiz bir konudur.

Değerli arkadaşlar, başka bir kısıtlılık da, örgütlenme alanında var. Mimar Odaları Birliği bugün vesayet altında, Odalarıyla. Şu ana kadar doğrudan fiili bir uygulama yaşamadık, ama kritik anlarda müdahale edilebilir bir rejim yaşıyoruz. Mülki amirlerine verilen yetkiler, üyelik zorunluluğunun kaldırılması, mahalli idari denetim mekanizmaları; bunları bertaraf edecek Anayasa değişikliği için, meslek birlikleriyle beraber bir ortak platformdayız. Bütün ilgililere, en azından 1961 Anayasanın bize kazandırdığı hakları elde etmek için çalışıyoruz ve ilgililere de bu önermeleri veriyoruz. Başvurmadığımız yer kalmadı. Ama bize göre başvurulacak en önemli kaynak, en önemli güç yine üyelerin kendisidir. Onun için, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, bugünün kriz döneminde, ekonomik, sosyal ve politik kriz döneminde, kendi üyesiyle kendi sorunlarına sahip çıkmak ve ülke gerçeklerini dile getirmek sürecine girmiştir. En büyük güç ve en büyük kaynak budur. Bu anlamda, gelecek günlerde de hem yönetimlere, hem kamuoyuna sesimizi birlikte duyurmanın bir değişik programını yaşayacağız. Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN — Biz de teşekkür ederiz Sayın Önen. Şimdi, Arsa Ofisi Genel Müdürü sayın Doçent Dr. Nadi Ünal'ı davet ediyorum.

Nadi ÜNAL (Arsa Ofisi Genel Müdürü) - Sayın Başkanlık Divanı, sayın bakanlarım, değerli basın mensupları, değerli konuklar ve kıymetli meslektaşlarım; 5 nci Harita Kurultayında bir araya geldik. Ben, Odamızı bu bakımdan kutluyorum. Sayın Oda başkanımızın da belirttiği gibi, 5300'lere gelen bir meslek mensubu olarak gerçekten gurur duyuyorum.

Gelişen teknoloji, tüm meslek dallarında olduğu gibi haritacılık dalında da çok önemli mesafeler katetti. Artık haritacılık mesleği, günün teknolojisine uygun olarak büyük ilerlemeler gösterdi ve yeni teknikler artık gündemde. Bizim de bu teknikleri uygulamak, bunları gözlemek, takip etmek, bir haritacı olarak en ana görevlerimizden biridir.

Biz, Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü olarak bu tekniklere yabancı kalamazdık. Yaptığımız çalışmalarda, gerek nükleer teknolojide olsun, gerekse diğer bilgisayar, otomasyon teknolojisi olsun; bu çalışmalarını, üniversitelerimizin

değerli mensuplarıyla birlikte uygulama alanına koyduk ve bu uygulama sonuçlarını da bundan sonraki günlerde bir bildiri şeklinde görüşlerinize sunacağız. Umuyorum, yaygın bir şekilde ülkemizde bu yeni teknolojiler uygulanır ve haritacılık mesleği, günün tekniğine uygun ve dünya haritacılığına yaraşır bir şekilde gelişme gösterir. Ben, bu Harita Kurultayının mesleğimize getireceği bu yenilikleri şimdiden sevinçle karşılıyorum ve bizim için yararlı olacağına inanıyorum ve başarılar diliyorum. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN — Teşekkürler sayın Genel Müdür. Şimdi, Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Sayın Yüksel Akın'ı davet ediyorum; buyurun.

Yüksel AKIN (Tapu ve Kadastro Genel Müdürü) - Sayın Başkan, sayın bakanlarım, sayın konuklar, değerli meslektaşlarım, basın ve televizyonun değerli mensupları, hepinize saygılarımı sunarım.

Meslek ve meslekle ilgili sorunlar üzerinde uğraş vererek saygın bir yere gelen ve bu saygınlığını özenle koruyan Harita Kadastro Mühendisleri Odasının düzelendiği bu Kurultay için Yönetim Kurulunu, başta sayın Başkan olmak üzere üyelerini kutlamak istiyorum. Endüstri çağı, yerini bilgi çağına hızla terk etmektedir. Meslek Odalarının bilimsel alanda düzenledikleri etkinlikler, uğraş alanlarına da değerli bir boyut kazandırmaktadır.

Hazinenin sorumluluğu altında tapu sicillerini düzenli olarak tutmak, bu siciller üzerindeki hizmeti ilgililerine sunmak, ülkenin tesis kadastro sununu yapmak ve uygulama niteliğini kaybetmiş planları yenilemekle görevli Tapu Kadastro Genel müdürlüğünün uğraş alanıyla yakın ilgisi bulunan bu Kurultaydan, elbette çok değerli boyutta yararlanma imkanını bulacağız.

Sosyal ve ekonomik kalkınmanın planlı bir şekilde gerçekleştirileceğini kabul eden Anayasamız, ülkemizde harita tapu kadastro hizmetlerinin de kalkınma planları çerçevesinde yapılmasını zorunlu kılmış bulunmaktadır. Türk Medeni Kanunun öngördüğü şekilde modern tapu sicillerinin kurulmasında, toprağa bağlı kaynakların değerlendirilmesinde ve birçok hizmetlerde temel vasıf olarak kullanılan tapu ve kadastro bilgilerinin kalkınma plan ve programlarında verilen hedeflere uygun olarak üretilmesine

elbette devam edilecek ve uzun müddet gündemde bulunan, 60 yıldan beri gündemde bulunan, çalışmalar yapılan tesis kadastro su, elbette çok kısa zamanda tamamlanacaktır. Ancak, insanlar toprağı kullandığı müddetçe, elbette harita ve tapu kadastro hizmetleri de devam edecektir. Diğer taraftan, dünyada ve özellikle gelişmiş ülkelerde, geleneksel belge arşivleri de yerini bilgi sistemlerine hızla terk etmektedir. Şunu belirtmek istiyorum; esasen modern devlet olmanın şartlarından biri de, bilgileri güncel tutmak ve bilgilere hızla ulaşacak sistemleri kurmak ve işletmek zorundadır.

Bu yönde baktığımız zaman ülkemizde milyonlarla ifade edilen Harita tapu kadastro bilgilerinin otomasyonu, günümüzde yapılması gereken bir hizmet olarak ilgili kuruluşların gündeminde yer almış bulunmaktadır. Bu arada bir hususa da belirtmek istiyorum; özellikle tapu sicillerinin tutulmasında, bilgi sistemlerine aktarılmasında, bazı yasal düzenlemeler de yapılmıştır. Ben bunlardan birini bilgilerinize sunmak istiyorum.

31 Ağustos 1994 tarihinde değiştirilerek yürürlüğe konulan Harita ve Harita Bilgilerini Temin Kullanma Yönetmeliğiyle bu bilgilerin kullanılmasını kısıtlayan hükümler yürürlükten kaldırılmıştır. Bu hususun çözümlenmesine yönelik, yıllardır sektörün gündeminde kalan bu yönetmelikte yapılan değişiklikle, harita bilgi ve belgelerinin ilgililerine sunulmasında, yıllarca özlemi duyulan çok anlamlı bir yenilik getirilmiştir. Hatta harita tapu kadastro bilgi sistemlerinin kurulmasında da değerli bir boyut kazandırılmıştır bu yönetmelikle.

Sayın dinleyenlerim, Genel Müdürlüğümüz arşivlerinde, yaklaşık 45 milyon kayıt olduğunu ifade etmek istiyorum. Bu kayıtlara karşılık da, aynı sayıda parsel mevcuttur. Taşınmaz mallarla ilgili bu bilgilerin bilgisayar ortamına aktarılmada otomasyon çalışmaları yapılmaktadır; başlatılmıştır. Ben bir hususu ifade etmek istiyorum; Sayın Oda Başkanımız konuşmasında temas etti, artık, Tapu Kadastro Genel müdürlüğünde sayısal üretime de geçilmiş bulunmaktadır. Bu arada şunu da ifade etmek istiyorum : Yaklaşık 5 milyon kayıt, bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Grafik bilgilerden de 7 milyon parsel sınır köşe koordinatları da bilgisayar ortamına aktarılmış bulunmaktadır.

Yaklaşık 300 Tapu Sicil ve Kadastro Müdürlüğümüzde, bilgi aktarılma işi devam edilmektedir. Bu uygulamalara, tapu ve kadastro hizmetlerinin yoğun olduğu bölgelere öncelik verilerek devam edilmektedir. Otomasyon çalışmalarının tamamlandığı yerde, yüzde 50 civarında zaman tasarruf edilmekte olduğunu gözlemiş bulunuyoruz. İşlemlere kolaylık getiriliyor; bundan daha da değerli bir boyut, yüksek doğruluk da sağlanıyor. **Bunlardan daha önemlisi; Emlak Vergi mükelleflerinin belediyelerce tespiti kolaylaşıyor.** Bu boyutta da ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak suretiyle çalışmalarımıza belli bir boyut da kazandırıyoruz.

Sözlerimi tamamlarken, şu hususu da belirtmek isterim: Takdir edeceğiniz gibi, artık çağımızda klasik problemlerin çözümü, makinaların, bilgisayarların işi olmuştur. bunun için kuruluşlar, klasik kalıplarından süratle çıkarak, uğraş alanlarıyla ilgili bilgi sistemlerini kurmak ve işletmek zorundadır. Harita, tapu, kadastro konusunda bilimsel ve teknolojik gelişmelerin sergileneceği bu kurultaydan değerli sonuçlar çıkacağına ve bu sonuçlardan olabildiğince ilgili kuruluşların yararlanacağına olan inancımı yenilemek istiyorum. Kurultayın ülkemize, mesleğimize değerli sonuçlar getirmesini diler, hepinize saygılarımı sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz sayın Genel Müdür. Şimdi, küçük bir aralıkta size, sayın bakanlarımızdan gelen telgraflardan bir tanesini örnek olarak sunmak istiyorum:

"5 nci Harita Kurultayına nazik davetiniz için teşekkür eder, Kurultayın hayırlı ve başarılı olmasını dilerim. Seçkin topluluğunuza sevgi ve saygılar sunarım. Sayın Nevzat AYAZ

Sayın Mehmet Gölhan (Milli Savunma Bakanı); Sayın İsmet Atilla (Maliye Bakanı)"

Birde gelen davetiyeler içerisinden, özellikle biraz önce bahsettiğim Sayın Profesör Doktor Ekrem Ulsoy hocamızın nazik telgrafını okumak istiyorum:

"Türk haritacılığının 100 üncü yılına rastlayan Kurultayınızın başarılı olmasını diler, bütün meslektaşlarıma sevgi ve saygılarımı sunarım. **Prof. Dr. Ekrem Ulsoy**"

Şimdi, konuşmalarını yapmak üzere Bayındırlık ve İskan Bakanı sayın Halil Çulhaoğlu beyefendiye davet ediyorum.

Halil ÇULHAOĞLU (Bayındırlık ve İskan Bakanı) — Sayın Başkan, Değerli Bakan, Kurultayın değerli delegeleri, değerli konuklar; hepinizi sevgi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, gerçekten çok dinamik bir süreç içeren Harita Mühendisleri Odasının 5.nci Kurultayını yapmaktayız. Sanırım teknik yönden, idari yönden, sosyal konularda dünya ve ülkemizdeki gelişmeleri izlemek, kaynakların planlı ve verimli bir şekilde kullanılması amacını bu Kurultayda sağlamak temel amacınızdır.

Toprak-insan ilişkilerinde teknik gelişmeler izlenip, önceden tedbirler alınıp, planlı programlı gelişmeler esas alınamayınca, plansız oluşumların sonradan çözümü, belli bir zoru başarmak durumunda ülkeyi bırakmaktadır. Kentlerimizde ve ülke genelinde gecekondulaşma olgusu bunun bir örneğidir. Önceden alınması gereken tedbirler alınmadığından, her 10 yılda bir, değerli arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi gelen imar afları; aslında ihtiyaç sahiplerinin değil, gerçekten rantla uğraşan kesimlerin kazanç kapısını açmaktadır.

Çarpık yapılaşmaya, imar aflarına yol açan gelişmelerin başında, kentsel arsa üretiminin yetersiz olması gerekmektedir. Arsa üretiminin hızlanması, ileri teknolojilerin kullanılmasıyla mümkündür. Ne yazık ki bu konuda yeterli bir düzeyde olduğumuzu söylemek çok mümkün değil. İnsan, kent, ülke dünya ilişkilerinde gerçekten çok önemli sorunlarla iç içe olduğumuzu buradan ifade etmek istiyorum. İmarlı kentler yaratmak, kent kültürüyle bütünleşmiş insanların, yaşam standardı artmış insanların ve demokratik birey olarak yönetime katılan insanların çağdaş kentleri ve demokratik bir ülkeyi, dünya ile entegre olmuş kentleri yaratmak, yaşatmak zorundayız.

Siyasetin popülizmini bir tarafa bırakıp, bilim ve teknolojiden faydalanarak yeni kentsel alanlar yaratarak, insan-kent-ülke ve dünya dörtgeninde bir uzlaşmayı, insanların daha sağlıklı boyutlarda, daha çağdaş ortamlarda yaşayacağı bir düzeyi yaratmak zorundayız. Sanırım, bu konuda üzerine

düşen sorumluluğu layıkıyla yapan insanlar olarak, bu sorumluluktan en az pay alacak insanlar olarak Harita Mühendisleri Odası yöneticilerini veya Türkiye'deki mühendisleri görebileceğimizi ifade etmek istiyorum.

İmar hareketlerinin başlangıcı, harita kadastro hizmetleridir. Haritası, imar planı olmayan bir beldede hiçbir faaliyet yapılamaz. Bu nedenle, sağlıklı kentleşmenin ivedi, öncelikli hizmeti, harita, kadastro, imar planı ve arsa üretimidir. Önemli olarak, bu konuda koordinasyon eksikliği, Türkiye'nin kamu kurumları arasındaki koordinasyon eksikliği gündemde; bir de istenilen süreçlerde, istenilen zamanlarda kaynak artırımının yapılamayışı, özellikle plansız yapılaşmanın getireceği maaliyet karşısında bu ülkenin yarınlarda plansız altyapıya verilen kaynakların çok daha ivedi boyutta bir kaynak israfına yol açacağını buradan ifade etmek istiyorum. Bu konuda sanırım kamu kuruluşları arasında bir koordinasyonun ivedilikle kurulması gerekli ve kaynak aktarımları da istenilen düzeylerde gerçekleştirilmek durumunda.

Kurultayın değerli üyeleri, 1995 yılı dünya hoşgörü yılı. Dünya hoşgörü yılında, artık ülkemizde de çağdaş düzeyde yaşayacağımız insan olarak, insanca, onurlu yaşayacağımız ortamları görmek istiyoruz. Bugün dünya hoşgörü yılında, burada Harita Kurultayından, siz değerli mühendislerin önünde bir çağrı yapmak istiyorum. Özellikle herkese diyorum ki, artık biz insanlarımızı kaybetmeyelim, birbirlerimizle uğraşmayalım, nereden gelirse gelelim, ne olursak olalım, hangi kültürün içinde olursak olalım, ama birbirimizi sevelim, birbirimizle dayanışma içine girelim.

Ben üç dört kelimeyi çok seviyorum. Özellikle barışı çok seviyorum, kardeşliği çok seviyorum, dostluğu çok seviyorum ve sevgiyi çok seviyorum. Bu dört kelimenin Türkiye'de ve 1995 dünya hoşgörü yılında, özellikle çok sık olarak kullanılmasını, herkesin bu duygular içinde birbirine yaklaşmasını diliyorum.

Biraz önce ifade edildi; gerçekten ben sizin İstanbul'daki Deformasyon Kurultayınıza katılmıştım. O Deformasyon Kurultayının demokrasi alanında da Türkiye'de yapılmasını diliyorum. Bu konuda Türkiye'nin artık belli komplekslerini dışarıda bırakması, nasıl ekonomik koşullarda rekabet

ettiği ülkelerle bir entegrasyon içine girmek istiyorsa Türkiye, artık demokrasi boyutunda da bu rekabetin içine girmek zorundadır. Her türlü kompleksinden arınmış, insanına değer veren, insanını örgütlendirebilen, gerçekten o globalleşme, o katılım, çoğulculuk çerçevesinde herkesin yönetime katıldığı, herkesin kendini özgürce ifade edebildiği, Yaşar Kemallerin artık dışlanmadığı, her aykırı düşüncenin ifade edilebildiği bir ülkeyi görmek istiyoruz. Bununda temelinde birbirimizi anlamamız yattığını ifade etmek istiyorum. Herkes birbirini anlamak zorundadır, her aykırı düşünceyi değerlendirmek zorundayız. İster katılalım, ister katılmayalım, ama bütün düşüncelere saygı göstermek zorundayız. Herkes hür Türkiye’de kendini ifade etmek zorunda, her kesimin gelişmesi için de elimizden gelen katkıyı vermek zorundayız. Artık silahların yerini barışın alacağı bir Türkiye istiyoruz. Artık, hoşgörünün, sevginin olduğu bir Türkiye istiyoruz. Artık, ekonomik demokrasinin gerçekleştiği ve herkesin örgütlenebildiği bir Türkiye istiyoruz. Bunu yaratmak için de hep birlikte, yalnız insan-toprak ilişkilerinde değil, insan ve dünya ilişkilerinde, insan ve demokrasi ilişkilerinde de beraber olmamızı diliyorum.

Bu dinamik sürece büyük katkılarınız olacağına inanıyorum. İnşallah özlediğimiz Türkiye’yi, sadece insan-toprak ilişkilerinde burada ifade ederken, ülke demokrasisininin, ülke insanınının ve Türkiye’nin yarınlara yönelik katkılarını da buradan geliştireceğinizi umuyorum. Kurultayın, ülkemize, sizlere, camianıza hayırlı olmasını diliyorum, hepinize sevgi saygı sunuyorum.

BAŞKAN — Çok teşekkürler Sayın Bakanım. Şimdi, son konuşmacı olarak, Devlet Bakanı Sayın Abdülbaki Ataç beyefendiyi davet ediyorum; buyurun efendim.

Abdülbaki ATAÇ (Devlet Bakanı) — Sayın Başkan, Sayın Bakanım, çok değerli konuklar, değerli delegeler, basınımızın ve televizyonumuzun değerli temsilcileri; sözlerime başlarken hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin kalkınmasına yönelik olarak toprağa yapılan her türlü yatırım

ve mühendislik hizmetlerinin altyapısını oluşturan harita ve tapu kadastro hizmetlerinin bilimsel ve teknik yönlerinin sergilenip tartışılacağı bu Kurultayı düzenleyenleri ve Kurultaya bildirimleriyle değerli katkılar sağlayacak olan bilim ve meslek adamlarını içtenlikle kutlarım. Böyle bir platformda, benden önce konuşmuş olan çok değerli Bakanım ve Oda Başkanı, Birlik Başkanı arkadaşlarımla da bazı tartışmalara açık olduğumu, onlara da tartışmaya hazır olduğumu ifade etmek isterim. Ancak, böyle bir Kurultayda, fırsat bulmuşken, öncelikle kendi Bakanlığımın yapmış olduğu hizmetleri, bu Kurultaya uygun bir biçimde ortaya koymaya çalışmak istiyorum.

Çoğaltılması mümkün olmayan toprak, tarihin her döneminde ekonomik ve toplumsal yaşamda en önemli unsur olmuştur. Bu sebeptendir ki, mülkiyet hakları ve bu hakların kullanılması, korunması, devlet tarafından güvence altına alınmıştır. İnsanların toprakla olan ilişkileri, devletlerin hayatından önce başlamış, devlet anlayışının gelişimiyle de bu hizmet zamanla düzen altına alınmıştır. Toprak mülkiyetinin kutsallığı, harita kadastro hizmetlerine önem verilmesi gereğini ortaya çıkarmaktadır. Günümüzde harita tapu kadastro hizmetleri, toprak-insan ilişkilerini modellediren bir bilgi sistemi olarak tanımlanmaktadır. Toprağa bağlı kaynakların değerlendirilmesinde ve birçok hizmetlerde temel altlık olarak kullanılan harita tapu kadastro bilgileri, kalkınma plan ve programlarında verilen hedeflere uygun olarak üretilmektedir.

Kalkınma planlarında, harita tapu kadastro hizmetlerinde, otomasyona geçiş çalışmalarının hızlandırılması ve tesis kadastro sunun kısa zamanda tamamlanması için özel sektörün imkân ve hizmetlerinden yararlanmasına da yer verilmiş bulunmaktadır. Ülkemiz, harita tapu kadastro konusunda, kamu ve özel sektörde köklü deneyime, güçlü ve çeşitli insan gücüne sahip olduğunu memnuniyetle müşahade etmiş bulunuyorum.

Ülkemizde, gerçek anlamda kadastro hizmetleri 60 yıldan beri devam etmektedir. Kalkınma planlarında tesis kadastro yapılması gereken alan 417 bin kilometrekare olarak tespit edilmiştir. Günümüze kadar 307 bin kilometrekare alanın kadastro tamamlanmıştır. Buna göre gerçekleşme % 73'tür. Bu oran, kentsel alanlarda % 98'e ulaşmıştır. **Tesis kadastro**

hizmetlerinin kısa zamanda tamamlanması, otomasyona geçiş çalışmalarının hızlandırılması için finansmana ihtiyaç olduğu tespit edilmiştir. Bu önemli sorunu aşmak için, Bakanlığımıza bağlı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünde çalışmalar tamamlanarak, Tapu ve Kadastro Döner Sermayesi İşletmesi faaliyete geçirilmiştir. Bu uygulama ile elde edilen kaynaklar, tapu ve kadastro hizmetlerinde otomasyona geçiş çalışmalarının hızlandırılması ve tesis kadastro sununun özel sektörün imkân ve gücünden de yararlanarak kısa zamanda tamamlanması hedeflerimiz arasında yer almış bulunmaktadır. Şu hususu da belirtmek isterim: Kadastro, ülkemizde yatırım hizmetlerine hiçbir şekilde darboğaz olmamaktadır. Yatırım yapılan bölgelere öncelik verilerek, tesis kadastro hizmeti, bu bölgelerde zamanında tamamlanmaktadır.

Ancak, kadastro yaşayan bir hizmettir. Toplumun dinamik yapısına paralel olarak, özellikle hızlı kentleşme, kadastro nun güncel tutulmasını, yaşatılmasını ve tapu kadastro bilgilerinde, otomasyonu ön plana çıkarmış bulunmaktadır. Bu husus dikkate alınarak, harita tapu kadastro bilgilerinin bilgisayar ortamında tutulmasına imkân sağlayacak yasal düzenlemeler de yapılmaktadır.

Bunlardan bir kısmını bilgilerinize sunmak istiyorum. Sayın Genel Müdürüm de değindi; tapu sicilinin yasal temellerinden biri olan ve 1930 yılından beri yürürlükte bulunan Tapu Sicil Tüzüğü yürürlükten kaldırılarak, 7 Haziran 1994 tarihinde yeni Tapu Sicil Tüzüğü yürürlüğe konulmuştur. Yeni Tapu Sicil Tüzüğü, tapu sicillerinin bilgisayar ortamında tutulmasına imkân sağladığından, bu konuda çok anlamlı ve önemli bir yenilik getirilmiştir. Bir örnek uygulama olarak; GAP projesi kapsamında sürdürülen toplulaştırma projelerinde bitirme aşamasına gelenlerin tescil işlemleri, bilgisayar çıktılarından yararlanılarak yapılmaktadır.

Kadastronun yaşayan bir hizmet olduğunu belirtmiştim. 60 yıllık geçmiş olan bu hizmette yürütülen kadastral haritalarda yer alan yaklaşık 32 milyon parsel için teknik mülkiyet bilgilerinin bilgisayar ortamına aktarılması, ancak sayısal değerlere ulaşmakla mümkün olabilmektedir. Bunun için, 2859 sayılı "Tapulama ve Kadastro Paftalarının Yenilenmesine Ait Kanun" gereğince, uygulama niteliğini kaybetmiş kadastro paftaları ye-

nilenmek suretiyle sayısal değerlere ulaşılması ve bu bilgilerin de bilgi sistemlerine aktarılması çalışmaları planlanmıştır. Bu çalışmaların, yasal boyutunu kolaylaştırmak için yürürlükte bulunan Yenileme Yönetmeliği yeniden düzenlenmiştir. Yönetmelik yürürlüğe girdiğinde, kadastro teknik bilgilerinin süratle yeniye uygulanması mümkün olacaktır. Yapılan bu değişikliklerle, tapu kadastro bilgi sisteminin kurulmasına yönelik yasal düzenlemeler açısından büyük adımlar atılmıştır.

Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi Projesi çerçevesinde, ülke bazında seçilen örnek bölgelerdeki uygulamalar sonuçlanmıştır. Bu çalışmalar sonucunda ülkemize en uygun model tespit edilerek, tapu ve kadastro hizmetlerinin yoğun olduğu bölgelerde otomasyon çalışmaları başlatılmıştır. Tapu ve kadastro bilgilerini kullanan çevrelerden, otomasyona geçilmesi yönünde yoğun istekler gelmektedir. Özellikle Emlak Vergisi kaçaklarını önlemek için belediyelerden gelen istekler dikkat çekecek boyuttadır. Ayrıca, belediyeler kamu kurum ve kuruluşları, özel sektörde toprak düzenlemeleri ve imar planlamalarına ilişkin olarak yapılan projeler, yakından izlenmekte, desteklenmeye değer görülenler de protokollar yapılmak suretiyle gerekli destekler sağlanmaktadır.

Planlarımızı 2000'li yıllara göre yapıyoruz. Bilindiği gibi, her hizmette en önemli unsur, insandır. Bunun için, teknolojik gelişmelerin izlenmesini sağlamak için yurt dışındaki eğitim kurumlarıyla ve devlet kuruluşlarıyla işbirliği yapılmaktadır. Çeşitli uygulamaları görmek ve bilgilenmek üzere yurt dışına uzman personel de gönderilmektedir.

Sayın konuklar, değerli delegeler; şu hususu özellikle belirtmek isterim: Ülkemizde yapılması gereken yığınla harita, tapu kadastro hizmeti vardır. Finansman temin edildiği oranda bu hizmetler de her alandaki kaynakların değerlendirilmesi ve hizmete konulması mümkün olacaktır. Bunlardan daha önemlisi, meslekte ve özel sektörde uğraş veren kişi ve kuruluşlara iş ve istihdam alanı açılacaktır. Amacımız, ülkemizde teknolojik gelişmeler doğrultusunda pratik yöntemler de bularak, meslek çevresindeki birikim ve beklentileri asgariye indirmek suretiyle hizmet yapmaktır.

Bu Kurultayda değerli bilim ve meslek adamlarının sunacakları bildiri

ve görüşlerinden, hizmetlerimizde yararlanacağımız inancımı belirtiyorum. Bu Kurultayın, ülkemiz ve meslek camiası için başarılı olmasını diliyorum.

Sayın Bakanımın, cümlelerini tamamlarken söylemiş olduğu, en büyük toplumsal ihtiyacımız olan karşılıklı saygı, sevgi ve en önemlisi, en zor zamanlarda -ki, ülkelerin zor zamanları, kişilerin zor zamanları olduğu gibi devletlerin de sıkıntılı anları olabilir- bu sıkıntılı anları, ülkemizin ve insanlarımızın sıkıntılı günlerini, hangi boyutlarda olduğunu tartışmak değil, hangi boyutlarda olursa olsun, ortak irademizi kullanarak süratle bunu aşmanın yollarını bulmak, bence önemlidir. Bunun için de, çok sık duyduğumuz, ama çok sık söylenmesinde de fayda olduğunu umduğum cümlelerle sözlerime son vermek istiyorum. Kederler ve üzüntüler paylaşıldıkça küçülür, sevinçler paylaşıldıkça büyür. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN — Teşekkürler Sayın Bakan. Sayın bakanlarımızın konuşmalarıyla, açılış konuşmaları sona ermiştir. Hepinize katılımlarınız için ve Kurultayı onurlandırdığınız için teşekkür ediyorum. Biraz sonra, alt katta, sayın bakanlarımızın lütfedip açacakları bir sergi var. Burada ölçüm, harita ve kadastro çalışmalarıyla ilgili modern alet ve sistemler sergilenmektedir. Hepinize tekrar teşekkür eder, serginin açılışına davet ederim.

Saygılar sunarım.

5. HARİTA KURULTAYI

3 ŞUBAT 1995

5. HARİTA KURULTAYI

5 Şubat 1995

HARİTA KADASTRO SEKTÖRÜ VE GELECEĞE BAKIŞ

FORUM

BİRİNCİ OTURUM

Erdal AKDAĞ (BAŞKAN) — Günaydın arkadaşlar, 5. Kurultayın son gününde çok büyük bir konuyla oturumu açıyorum. Konumuz, "Harita Kadastro Sektörü ve Geleceğe Bakış" şeklinde Kurultay Programında yer almıştır. Forum şeklinde düzenlenmiştir. Bu forum için özellikle hazırlanmış sekiz tane meslektaşımız var. Tabii, bu kadar büyük konunun dört saat gibi bir zamanda tartışılması çok zor bir olay. Bu nedenle, arkadaşların yapmış oldukları büyük çalışmaları ilk nazarda 15 dakikada özetlemelerini isteyeceğim. Bu arada, her konuşmadan sonra o konuşmacıya katılım varsa, onu sizlerden alacağız. Ancak, konu başlıklarının iyi tespitlenmesinde yarar var. Konularda neler konuşulacağını bilir isek, tekrar olmayacaktır.

Öğleden sonraki kalan kısımda da, tüm dinleyicilerin foruma katılacaklarını temin edecek yöntemi sağlamaya çalışacağız. Biz, bu konuda ne kadar konuşulsa az olduğunu biliyoruz; ancak, mümkün olan en kısa şekilde konuşmayı sağlayıp, konularımızı ve katkılarımızı net olarak ortaya koyarsak benim işimi kolaylaştırmış olacaksınız. Bu konuda hazırlanmış olan, özellikle hazırlanmış olan sekiz arkadaşım olduğunu söylemiştim.

Bunlardan Erol Köktürk, bu konunun insan kaynakları kullanımı konusunda inceleme ve irdeleme yaptı.

Davut Koyuncu, eğitim açısından bu konuya yaklaşmaya çalıştı. Namık Gaziöglu, yapılanma açısından ve kamusal düzenlemeler açısından bu konuya yaklaşmaya çalıştı. Ensar Kılıç, parasal kaynakların ve diğer kaynakların kullanımını irdeledi. Uğur Aşkir, son ekonomik paketin, yani 5 Nisan kararları ve Türkiye'ye getirdiği, bu arada mesleğimizin etkilenme konularını araştırdı. Zeki Adlı, mesleki uygulamaların nerelerde, nasıl olduğu açısından konuya yaklaştı. Gürkan Kanbir, yerel yönetimlerdeki mesleğimizin ağırlığını koymaya çalıştı. Nadir Aydın arkadaşımız da, gelişen teknolojiler açısından mesleğimizin nerede olduğunu koymaya çalıştı.

Olayı yine günlük ele almadan, bugün, yarın ve gelecek olarak almayı rica edeğim. Dün dün de kalmış olsun; çünkü, düne de girdiğimiz takdirde olayı bitirmemiz mümkün değil. İlk konuyu bugün, yarın ve gelecek olarak ele alalım. Tüm katılımcı arkadaşlardan da konuyu bu şekilde değerlendirmesini, kişisel meseleleri ortaya koymamasını, kişileri muhatap almamasını özellikle rica edeceğim.

Kişilerle olan münasebetlerde saygılı olalım, kişi adı mümkün olduğu kadar koymayalım. Kurumlar bahis konusu olabilir; ancak, mesleğin nerede ve nereye gittiğini çok açık şekilde ortaya koymak mecburiyetindeyiz. Harita Kadastro Sektörü dediğimizde de, sektörün iki yanlı olduğunu, bunlardan birinin kamu sektörü, diğerinin de özel çalışanlar olduğunu özellikle vurgulamak istiyoruz. Dikkat ettiyseniz, özel sektör diyemedim; çünkü, özel sektör değil bizdekiler; bunun konuşmalarını bundan üç dört yıl evvelinden devamlı yaptık. Bugünküler, özel sektör değil, özel çalışan, özel büro sahipleridir. Meseleyi bu açıdan koyarsak daha sağlıklı yere varacağımıza inanıyorum.

İlk sözü Sayın Erol Köktürk'e vererek başlamak istiyorum. Çünkü, mesleğimiz emek-yoğun bir hizmet sergiliyor. İnsan, mesleğimizin en büyük faktörüdür. İnsan kaynakları ne şekilde, nasıl kullanılır, nerelerde kullanılması gerektiğini ortaya koyarak başlar isek, o zaman meseleye

daha kolay ulaşırız kanısında olduğum için, bu sıralamayı kendim yaptım, Sayın Erol Köktürk'ü bu konuda konuşmak üzere buraya davet ediyorum. Buyurun Erol bey.

Doç.Dr. Erol KÖKTÜRK — Çok teşekkür ederim Sayın Başkan. Sizden iki sarı kart görmeden sözlerimi bitirmeye çalışacağım. Zaman açısından kısıtlı bir oturum gerçekleşecek, o nedenle ben de hemen sözlere gireyim istiyorum. Ancak, bu arada bir şey söylememe Sayın Başkan izin vermenizi rica ediyorum, bir yönetim şekli açısından. İstanbul'da yaptığımız bir söyleşide Erdal Atabek, soru sorulma aşamasına geldiği zaman, kesinlikle yerinden soru sormayı kabul etmemişti. "Böyle toplantılarda genellikle kürsüler ve mikrofonlar otorite yerine geçiyor; -konu da zaten toplum ve otorite'ydi- gelin, buralarda konuşun, mikrofonlardan konuşun ve bu otoriteyi birlikte paylaşarak parçalayalım ve dağıtalım" demişti. Ben de bugünkü bu oturumda gerçekten bir özlemimi, yani sektörde bir düşünce fırtınası esmesi konusundaki bir özlemimi dile getirerek, bu otoriteyi de parçalayarak bu fırtınanın estirilmesini bu toplantıda diliyorum, böyle olacağına da inanıyorum. Çünkü, bugün bizim ancak olsa olsa bir tartışma platformuna bazı doneler sunmak gibi bir görevimiz var; esas bugünün anlamı salonun buraya gelip de bu otoriteyi parçalaması ve düşünce fırtınası estirmesidir.

İnsanlık, milyonlarca yıl süren gelişiminin bugünkü noktasında âdeta kendisini yeniden keşfetmektedir. Kendi önemini farkına başka boyutlarda bugünlerde yeniden varmaktadır.

Artık insan, salt-biyolojik yaratık olmaktan sosyo-kültürel yaratık olma noktasına doğru gitmektedir ve bunun adı da artık günümüzde bireydir. Bu gelişme çerçevesi içinde, atmosferi içinde insanlık âdeta benim durumum ne olacak diye kendi kendisini sorgulamaktadır da. Hele hele bizim sektörümüz açısından değerlendirildiğinde, bu teknolojik saldırı karşısında sanki insan faktörünün önemi azalacakmış gibi bir kaygıyla, bir kuşkuyla yaşanmaktadır. Fakat, global sosyolojiyle uğraşan uzmanların şu değerlendirmesini size özellikle vurgulamak istiyorum:

21.nci yüzyılın en heyecan uyandırıcı atılımları, teknoloji sayesinde değil,

insan olmanın ne anlama geldiğinin daha iyi anlaşılması sayesinde gerçekleştirilecektir. 21.nci yüzyılın anlamını işte bu belirleyecektir. Dolayısıyla, ben de bu Kurultaya hazırlanırken kendimizi tartışmayı özellikle arzuladım.

Bütün sektörlerin canlı boyutu, sektörlerle can katan boyutu insan boyutudur. Bunun bir biçimde ele alınmasının çok doğru olacağını düşündüm. Bizim sektörümüz, hele hele bizim sektörümüz, Sayın Başkanın da vurguladığı gibi, insansız olması olanaksız, çok güç olan bir sektör. Bizim sektörümüzde insan faktörü her şeyin odak noktasında yer almaktadır, her ne kadar teknoloji bu kadar gelişse de... O nedenle, bir kez durumumuzu, kendimizi bir gözden geçirmenin yararlı olacağını düşünüyorum.

İnsan kaynakları deyince, aslında hep eksik bıraktığımız bir şeyi burada vurgulamak istiyorum. Bu tür Kurultaylarda genellikle, bu salonlarda çok az tekniker arkadaşımızın olduğunu da gözleme fırsatım oldu; ama, biz böylesine oturularda genellikle mühendisler olarak hep mühendis düzeyindeki kaynakların tartışmasını yapıyoruz. Oysa ben, harita sektöründe insan kaynakları dediğim zaman, vasıfsız işçilerden en üst düzeydeki yöneticilere kadar bütün insan kaynaklarının değerlendirilmesinin, bir potada değerlendirilmesinin gerektiğine inanıyorum.

Bu anlamda en önemli nokta, insan kaynakları denildiği zaman en önemli nokta, işte bu vasıfsız işçiden en üst düzeydeki yöneticilere kadar her düzeydeki insan kaynağının verimlilik ölçüsü temelinde doğru kullanılmasını, doğru yerlerde kullanılmasını anlamak ve vurgulamak istiyorum. Doğru yerde, doğru konumda kullanılmayan insan kaynaklarının ise düşünülen anlamda verimli olamayacağını şimdiden kolaylıkla söyleyebilirim.

Bir iki şeyi, spekülatif gibi gelebilir size ama, söylemekte yarar var. İnsan kaynakları bir konuma nasıl gelir?.. Bir insan, bir konumu, bir sektör içindeki bir konumu nasıl elde edebilir?.. Ya niteliğine göre elde eder, niteliğine verilen öneme göre elde edilebilir. Davranışlarına göre elde edebilir; yani, ilişki kurma becerisine ve aktörlük becerilerine göre

bir konuma gelebilir. Siyasi ilişkilerden aldığı güçle bir yere gelebilir, bir insan kaynağı ya insan kaynakları. Üst yöneticilerine yakınlaşabilme becerilerine göre bir yere gelebilir ya da üst yöneticileriyle akrabalık ilişkilerine göre bir sektör içindeki insan kaynakları bir konumu elde ederler.

Şunun altını hemen çizmek gerekiyor bu sınıflandırma içinde. Eğer verimlilikten söz edeceksek, insan kaynaklarının niteliğine göre değerlendirilmesi gerekir. Niteliğine göre değerlendirilmesi durumunda biz, sektördeki işlerin iyi gitmesini sağlayabiliriz. Böyle olmazsa ne olur?.. İnsan kaynaklarının yerinde kullanılmaması gibi ya da bir başka deyişle, insan kaynaklarının hor kullanılması gibi bir sonuçla karşılaşabiliriz.

Bunları hep özetlemek zorundayım ne yazık ki, bunlar 25 sayfalık bir çalışmanın özeti şu anda size aktarmaya çalıştığım; başlıkları okuyarak geçeceğim.

Bu çerçevede, bizim ülkemiz açısından vurgulamak istediğim bir kaygımı şöyle ifade edeceğim; bizim ülkemizde kişisel ve örgütsel düzeyde politizasyon, bizlerin savunması gereken, rejim adına savunmamız gereken, ülkemizin demokrasi geleceği adına savunmamız gereken bir şeydir. İnsanların inançları uğruna uygun yerlerde siyasi mücadeleler içinde olmaları gerekir. Ancak, bizim ülkemizde çok tehlikeli bir süreç yaşanmaktadır. Devlet başta olmak üzere bütün kurumlar, yerel ölçekler de dahil olmak üzere politize olmuşlardır. Kurumsal düzeydeki politizasyon, insan kaynaklarının kötü kullanılmasının en temel nedenlerinden bir tanesidir. O siyasi parti geldiği zaman değişen kadrolar, bu siyasi parti geldiği zaman yerine başkalarını bırakmaktadır; zar zor yetişen insan kaynaklarının atıl durumlarda üç beş yıl daha yönetim değişinceye kadar beklediklerine tanık olmaktadır. Politizasyonu bu boyutlarıyla, bu yanını çok tehlikeli bulduğumu ifade etmek istiyorum.

Yine, politizasyonun tehlikeli bir yansıması olarak, projelerin politize edilmesini de çok tehlikeli buluyorum. Bizim ülkemizde böylesine bir handicap yaşanmaktadır ve biz bu handikapı talihsiz bir biçimde Haka Projesinde yaşadık. Bunları söyleyip geçiyorum. İnsan hakları açısından

vurgulamaya çalışacağım bir küçük detay gibi, ama önemli nokta; kontrol mühendisliği kavramıdır.

Bir meslektaşımız mezun olduğu zaman, bir yerde göreve başladığında hemen kontrol mühendisi oluyor. Ona yapılabilecek en büyük haksızlık budur. Oysa, gelişmiş toplumlarda kontrol mühendisliği, bir meslektaşın olgunluk dönemlerine denk düşer, o mesleği iyice özümlediği dönemlere denk düşer. İlk meslek buluşmasında kontrol mühendisliği yapan bir meslektaşımız ne yazık ki başka meslektaşlarıyla talihsiz bir biçimde çatışmalara girebilmektedir.

İnsan kaynakları açısından, bizler açısından bir diğer önemli nokta, birbirimizi anlayamama sorunlarıdır. Genellikle konuşuruz ama, anlayamayız, aykırı düşeriz birbirimize, birbirimizi kırarız, dökeriz; birbirimizi anlama konusunda çok daha fazla çaba harcamamız gerektiğini düşünüyorum.

Diğer önemli bir nokta da, tabii, toplumlar değişiyor, toplumların yapısı değişiyor, toplumdaki değer yargıları değişiyor; teknokratların günün değişen bu değer yargıları içinde sürekli değişen davranış biçimleri göstermemeleri gerekir ya da bir başka ifadeyle, günün gerektirdiği biçimde davranmak zaafı da yine insan kaynakları açısından önemle üzerinde durulması gereken bir noktadır. Bu zaafı düştüğünüz noktalarda da, teknokrat kimliğiniz hep erozyona uğradığını ve uğramakta olduğunu özellikle vurgulamak gerekiyor. Bunun çok doğal bir sonucu olarak, sektörde, özellikle vurgulamak istediğim dava adamlarının, inanç adamlarının, meslek adamlarının sayısında bir azalma göze çarpmaktadır.

Geçmiş dönemlerdeki, yıllar önceki meslek ve sektör atmosferine baktığımızda, dava adamları kavramı ve dava adamları sayısı, bugün sektörümüze baktığımızda sayısı artmasına karşın, nicelik olarak mesleğimizde bir sayı artışı olmasına karşın, dava adamlığı konusunda bir azalma göze çarpmaktadır.

Bunu çok önemli bir tehlike olarak gördüğümü, sektörümüzün, mesleğimizin geleceği açısından kendisini mesleğine adanmış, amatörce duygularla kendisini mesleğine adanmış dava adamlarının azalan sayısının geleceğimiz açısından çok tehlikeli olduğunu özellikle vurgulamak istiyorum.

Bir diğer önemli nokta, değişime karşı adı konulmamış dirençlerdir. Bizim ülkemizde, örneğin kimse demokrat olmadığını söylemez, herkes demokrasi aşığıdır; ama, uygulamalara baktığımız zaman, insanların demokratlıkla uzaktan yakından ilgisi olmayan davranışlar içine girdiğine tanık oluyorsunuz.

Yine, bizim ülkemizde adına "ben statükocuyum" diyerek kimse ortaya çıkmaz. Ama yine davranışlarıyla ve elinde bulundurduğu yetkileri kullanmak biçimlerine göre insanların statükocu olduklarını mutlaka yakalarsınız.

Gelişen olaylar karşısında hem değişimden yana görünüp; ama gizli bir biçimde statükocu olma çelişkisinin de, insan düzeyindeki bu çelişkinin de mutlak surette aşılması gerekiyor. Bu çerçevede, yine sektörümüzde insan kaynaklarının değerlendirilmesi konusunda önemli zaatlardan bir tanesinin de dayanışma eksiklikleri olduğunu vurgulamak istiyorum. Ergun Öztürk bir an gözüme çarpıyor. Ergun Öztürk hocamıza örneğin Kocaeli'de verdiği mücadelede biz ne kadar destek olabiliyoruz?.. Kendimi sorguluyorum; hiç, sıfır, nakıs, bugünkü günlerdeki deyimle nakıs düzeyinde. Ya da bir başka noktadaki bir meslektaşımıza ne kadar sahip olabiliyoruz ya da destek olabiliyoruz?.. Ya da olması gereken bir konumda, değerlendirilmesi gereken bir meslektaşımız bütün birikimlerini burada kullanabilecekken, var olmasının koşullarını kendi elimizle nasıl ortadan kaldırılabiliyoruz?.. Çok ciddi dayanışma eksiklikleriyle ve vefasızlık örnekleriyle karşı karşıya olduğumuzu düşünüyorum. Bunları mutlak surette sektörümüzün geleceği açısından aşmamız gerekiyor.

İnsan kaynakları açısından en önemli konulardan bir tanesi de, benim son zamanlarda özellikle içimde bir burukluk yaratan konu, çözümlere ve önerilere sahip çıkamamak konusudur.

Bu Kurultay beşinci kez yapılıyor, birçok araştırma var bu sektörde, yazılıp çiziliyor, bunların hepsinin sonunda bir öneriler kısmı giriyor genellikle. Ben son zamanlarda pek öneri yapmıyorum gerçi ama, eskiden olanlardan söz ediyorum; fakat, o öneriler yazgılarıyla o yapıldıkları yerde kalıyor. Sorunlar konuşuldukları yerde, öneriler de yapıldıkları

yerde kaldığı sürece bir değişimden, bir gelişmeden söz edemeyiz. **Sorunların parçası olmaktan kurtulup çözümlerin parçası olmak zorundayız.**

Böylesine bir meslek adamlığını ve meslek mücadelesini benimsemek, kabul etmek ve ısrarla uygulamak zorundayız. O nedenle, önerilere sahip çıkmak zorundayız; çünkü öneriler çok kolay yapılmıyor. Vurgulanması gereken bir diğer önemli nokta, kuşaklar arası kopmalar sorunu sektörümüzdeki. Bunu da insan kaynakları açısından çok önemli bir sorun olarak görüyorum. Biz istesek de, istemesek de, bu sektörün geleceğini genç kuşaklar sahiplenecekler. Onlar bizim gibi düşünmek zorunda değil; onlar bizden farklı şeyler düşünüyorlar, düşünüyor olabilirler. Biz onları bizim gibi düşünmeye zorlayamayız. Onlara uymak zorundayız, onlarla bütünleşmek, kaynaşmak zorundayız; eğer sektörümüzün geleceği açısından bazı kaygılarımız varsa, genç kuşakları daha fazla anlamak ve onlarla bütünleşmenin yollarını bulmak zorundayız.

Bir diğer önemli nokta bu çerçevede, bireysel mücadeleler, kuşkusuz çok çok önemli ve anlamlı. Ancak, sektör açısından örgütlü mücadelelerin ve diyalogun da daha önemli olduğunu düşünüyorum. Çağdaş insan, biliyoruz, örgütlü insandır. Bugün çağdaşlığın ölçüsü, toplum içindeki örgütlülük oranıyla ölçülüyor. İsveç'te bir insanın örgütlülük oranı 5 ile 8 arasında değişir; yani, bir insan 5 ila 8 örgütün üyesidir, oralarda toplumsal yaşama örgütlü bir biçimde katılır. Bizlerin de harita sektörü olarak, yaşama, mesleki yaşama, toplumsal yaşama gelişmiş örgütlülük oranlarıyla katılmanın yollarını bulmamız gerekiyor.

Olumsuz bir biçimde, biraz Gümrük Birliği tartışmalarının zorlamasıyla da olsa, sanıyorum Şubat ayı içinde Parlamentomuz açısından -bunu olumsuz buluyorum, onu da ifade etmek istiyorum- Avrupa'nın yapmış olduğu bir baskı sonucunda da olsa partilerimiz anlaşılabilir ve bir Anayasa değişikliği gerçekleşecek. Büyükçe bir olasılıkla da 6-7 Marttan önce bu Anayasa değişikliği gerçekleşecek ve örgütlülüğün önündeki bazı engeller kalkmış olacak.

Umarım ve dilerim ki, bundan sonraki süreçte örgütlülük konusunda

çok daha ciddi örnekler verebiliriz. Ne yazık ki, bazı konuları atlıyorum, son üç noktaya Sayın Başkan, sanıyorum 2-2.5 dakikam var, üç noktaya değinerek sözlerimi bitireceğim.

Eğitim, meslek adamlarına bir meslek kültürü verir, bir meslek felsefesi verir; biz de almış olduğumuz o meslek felsefesini mesleki yaşamımızda şöyle ya da böyle uyguluyoruz, hangi uygulamayla karşılaşılıyor isek. Fakat, inanıyorum ki, bizim eğitim programlarımızın içinde öyle konular var ki, özel yaşamımızda ve toplumsal yaşamımızda da bize anahtarlar veriyor; en küçük kareler yöntemi bunlardan bir tanesi. Aslında, en küçük kareler yöntemini mesleğinde uygulayan bir meslektaşım, bunu özel yaşamında ve toplumsal yaşamında da şöyle ya da böyle uygulama ustalığı gösterse, harita mühendislerinin en az hata yapan insanlar olması gerekiyor ya da özel yaşamlarında ya da toplumsal yaşamlarında yaptığı hataların karelerinin toplamını minimize eden insanlar olmaları gerekiyor. Bunu da özetle vurgulamak isterim. Ama, bu tür olaylarda bana sorarsanız, bu mesleki anahtarı kullanmak ne kadar önemli ise, bir şey de çok önemlidir; eleştiri.

Eleştiriye çoğunluğun hoş görmediği bir ortamda yaşıyoruz. Eleştirmek ya da eleştirilmek, genellikle suçluluk yaratıcı bir durum olarak algılanıyor. Eleştirinin yapıcı yanı gözardı edilerek, onun içinde hep yıkıcılıklar aranıyor. Sayın Nadir Nadi, "Biz Şarklılar eleştiriden hoşlanmayız; çünkü, aklımızla değil, duygularımızla yaşarız" demiştir ve eleştirinin mantıksal zorunluluğuna ilişkin Batılı filozofun 300 yıl önce ortaya koymuş olduğu gerçeği, yani "Eleştirilmek zaman zaman üzüntüdür; ama eleştirilmemek her zaman için kötüdür" gerçeğini henüz algılayamamıştır.

İster bilgin olalım, ister sanatçı, ister politikacı, bize karşı çevrilen eleştiri sınırlarımızı bozar. Bu bizde eleştiriye bakış açısidir. Gerçekten de, bu aracın meslek yaşamında doğru kullanılması gerekiyor.

Bizdeki çarpıklık şudur: Her yapılan eleştiri olarak yapılmaya çalışılır. Oysa, eleştirinin hakaretle, karalamayla, suçlamayla, sövmeyele, saldırıyla bir akrabalığı yoktur. Çünkü, eleştiri, kendi içinde bunları barındırmayan, ama kendi içinde çözümün kıvılcımlarını, çözümün ateşini barındıran bir

mekanizmadır, bir araçtır. Dolayısıyla, eğer yapılan eleştiri ise, bundan alınmamak gerekir. Tersine, bundan mutluluk duymak gerekir. Çünkü, orada gözümüzden kaçan bir şey ortaya konulmaktadır. Dolayısıyla, kendisi bizatihi hatalarla, toleranslarla, hoşgörü sınırlarıyla uğraşan bir mesleğin, eleştiri konusunda tahammül gücüne sahip olması gerekir. Böyle düşünüyorum. O nedenle de bu eleştiri anahtarının sektörümüzde çok iyi bir biçimde kullanılması gerekiyor. Gelişmemizin, dinamizmin anahtarının eleştiri olacağını, düşünce fırtınalarının anahtarının eleştiri olacağını düşünüyorum.

Son iki nokta Sayın Başkan. Bunlardan bir tanesi şu: Zaman zaman konuşurken karamsar tablolar çiziliyormuş gibi bir durumla karşılaşabilirsiniz; bazı şeyler konuşulurken. Hele zamana karşı olan yarışlarda, belki ifade bütünlükleri kaçabilir ve bu çerçevede kopukluklar içinde bir karamsarlık algılaması yapılabilir. Böyle bir şey söz konusu değil. İnanın ben gelecekte çok umutluyum; sektörümüz adına da ülkemiz adına da çok umutluyum. Rolla May'in Yaratma Cesareti adlı kitabındaki ön söz şöyle başlar: "Felsefe, soğuk gerçeklikten yola çıkmalı ve sonra tekrar somut gerçekliğe dönmelidir."

Felsefenin hareket noktası öyle bir nokta olmalıdır ki, kişi bu noktadan başka bir noktadan başlayamasın. Başka hiçbir şeyden değil de, yalnız ondan hoşlanmamızı zorunlu kılan, kendini kayıtsız şartsız üstümüze dayatan bu nokta, acıdır. Acı, ondan yola çıkmamızı gerektiren somut noktadır. Acının karşısında aradığımız da mutluluktan başka bir şey değildir. Tüm düşünce acı ve mutluluğun somut kutupları arasında kuşatılmıştır. Eğer zaman zaman bir şeyler geri getiriliyorsa, sektörümüz adına duyduğumuz acıdan kaynaklanmaktadır. Sektörümüzün çok daha iyi noktalarda olamamasından kaynaklanan acıyla söylediğimiz şeylerdir. Ama bu acı kendi içinde bir mutluluk unsurunu da barındırmaktadır ve ben bu umudu taşıyorum. Bu söylediklerimizden böylesi bir anlamın çıkarılması gerekiyor.

Bu çerçevede sözlerimi, Alman düşünür ve tarihçi Herger'in şu yaklaşımıyla bitirmek istiyorum: "İnsan, aklını kullanmasını öğrenmeseydi yaşayamazdı ve kendini ayakta tutamazdı. Aklını kullanır kullanmaz, elbette binlerce

hataya ve binlerce yanlışla giren kapı önünde açılıverdi. Ama, hemen aynı zamanda bu hatalar ve yanlışlar sayesinde aklını daha iyi kullanmayı gösteren yol da önünde açılmış oluyordu. İnsan, hatalarını anlamayı ne kadar çabuk öğrenirse, onları düzeltmek için üstlerine ne kadar sağlam bir güçle varırsa o kadar çok ileriye gider, insanlığı o kadar gelişir. İnsan, insanlığını yetkinleştirmek zorundadır ya da kendi suçunun ağırlığı altında yüzyıllarca inleyecektir."

Bu sektörün insan kaynakları olarak, bu sektörün canlı yanı olarak mesleğimizi uygularken, toplumsal sorunlarla ilgilenirken, bizi yıllar boyu inletecek hatalar yapmamak bizim en büyük felsefemiz olmalıdır. Hepimize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN — Sayın Doçent Doktor Erol Köktürk'e, yapmış olduğu bu üst düzeydeki konuşmasından dolayı çok teşekkür ederim. Üstelik zamanı çok güzel kullandı. Hakikaten söylenmemiş şey de bırakmadı. Şimdi sizlere soruyorum arkadaşlar: Sayın Köktürk'ün konuşmasından esinlenerek eklenti yapmak isteyen, soru sormak isteyen arkadaşımız var mı? Varsa, isimlerini alayım ve mikrofona davet edeyim. Evet, buyurun.

Emine BİNALIOĞLU — gerçekten Doçent Doktor Erol Köktürk'e çok teşekkür ediyorum. Aslında, şu süreç içerisinde hepimizin dikkat etmesi gereken hususlara, oldukça güzel değindi. Ben tüm düşüncelerini paylaşıyorum. Bir iki ilave yapmak istiyorum. Öz kaynaklarımızı artırmaya çalışırken, kişilerin kendilerinin eleştiri yapmasına değindiler. Gerçekten öz eleştiri, insan kaynaklarının geliştirilmesinde en önemli bir faktör diye düşünüyorum. Bugünlerde globalleşme gibi bazı süreçleri yaşıyoruz. Bu globalleşme süreci içerisinde nasıl başarıya ulaşacağız. Öncelikle düşüncelerde bir sıçrama yapabilmemiz lazım. Bunun temelinde de, kişilerin kendi egolarını bir tarafa bırakarak, bir meslek için buradaysa, meslek için çalışmaya gayret göstermeli, sosyal davranışlarımızı yerine getirirken yine egomuzu bir tarafa bırakarak o yönüyle hareket etmeli. Herkesin, hepimizin öz eleştirilerimizi sık sık yaparsak, başarıya ulaşabileceğimize inanıyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz. Tabii ki özeleştirini hepimizin her zaman yapması gereken bir şey. Acaba Hocamız bu konuda bir şey söyleyecek mi?

Doç.Dr. Erol KÖKTÜRK — Şunu vurgulamak gerekiyor: Aslında bunlar hep söylenir; ver bakalım özeleştirini falan diye eskiden beri yaklaşımlar olur. Burada bütün sorun, özeleştiriyi de eleştiriyi de savunma mekanizması olarak değil, ama bir düşünce geliştirme mekanizması olarak değerlendirmek ve kullanmaktır. Ne özeleştirini insanı küçültür, alçaltır ve yok eder, ne de eleştiriyi insanı büyütür. Aslında ikisi yan yana düşünceyi geliştirir. Çünkü, düşünceler çarpışmadan gelişme olmaz. Düşünceleri çarpıştırmaya ustalığını göstermek zorundayız, daha doğru bir düşünceyi yakalayabilmek için.

BAŞKAN — Teşekkür ederim. Buyurun Nevzat bey.

Nevzat ILGAR — Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım; Sayın Erol Köktürk, gerçekten çok iyi mesajlar verdi. Esasen, bundan önceki Kurultaylarda olsun, Kurultayımızın bundan önceki günlerinde olsun, mesleğimizle ilgili teknik konuları en üst düzeyde tebliğleri, tartışmaları dinledik. Tabii ki mesleğimizin yücelmesi, tekniğin en son uygulamalarını alması, ülkemizin tekniğinde bunları verimli şekilde uygulaması en önemli faktördür ve bu bizim görevimizdir.

Sayın Köktürk, çok önemli mesajlarının ilkinde insan kaynağından bahsettiler. Odamızın kayıtlı üye sayısının 5 binleri geçtiği ve bu sektörde çalışan -Sayın Köktürk'ün ifadesiyle- işçisinden en büyük kademesindeki idarecisine kadar, benim tahminime göre harita çalışanları sayısının 20 binin üzerinde olduğu kanısındayım. Bu, şu demektir: 20 bin kişi, bu konuda üretilen tekniği uygulayarak, üretilen işler sonucunda nemalana-caktır. Yani, bu tekniği bu kişiler uygulayacaktır. Peki, bu kişiler, çalıştıklarının haklarını nasıl alacaklar?

Sayın Köktürk, konuşmasında diğer bir konuya şöyle değindi: "Çağdaş insan örgütlü insandır" dedi, çok doğrudur. Herkes bir örgütten bahsediyor; ama bu örgüt kimdir, nasıldır; bunun adını hiç kimse tarif etmiyor. Öz olarak şunu söylemek istiyorum: Tekniğe evet, üretime evet; ama bunu

kimler yapacak? Bunu yapan insanlar vardır gayet tabii. Bunu yapan insanların hakları, gelecekleri nasıl belirlenecek? Bir dağınıklık vardır. Dağınıklık şudur: Bizim bugün bir Odamız vardır, her şey Odadan beklenir. Odanın kanunen kendine verilmiş olan bir görevi var; ancak bunları yerine getirebiliyor. Peki, bunun dışındaki örgüt bugüne kadar kurulabilmiş midir? Eğer kurulamamışsa, niye kurulamamış? Veya böyle bir örgüte ihtiyaç var mıdır Odanın dışında?

Sayın Köktürk'ün konuşmasından onu anlıyoruz. Diyor ki, İsviçre'de bir kişi beş altı örgüte kayıtlıdır. Biz, harita mühendisleri olarak yalnız Harita Mühendisleri Odasına kayıtlıyız ve onun için de kendi haklarımızı savunamıyoruz. Savunacak haklarımız var mıdır? Çok haklarımız vardır; savunulacak çok şeyler vardır arkadaşlar. Ben sadece bir konuya değinmek istiyorum. İnsan kaynağının yanında iş kaynağı da çok önemlidir. Bugün 20 binlerde olan insanların görünürde işleri yoktur. 1994 yılında harita sektöründe, yalnız bir kurumda, o da şahsi gayretlerle işler ihaleye çıkarılmış, diğer kurumlarda ve sektörde, iş, ihaleye çıkarılmamıştır. Özet olarak şöyle demek istiyorum: Biz bir örgüt kuralmalıyız. Bu örgüt, hangi kurumda harita sektörüyle ilgili işler varsa, o iş kaynaklarını araştırmalı ve o iş kaynaklarını harekete geçirmelidir. Bu, hem ülkemiz için lazım, hem de 20 bin, aileler hariç, insanların yaşamı için lazımdır. Bu insanlar para kazanamazsa nasıl yaşayacaklar, nasıl tasarruf edecekler, nasıl yatırım yapacaklar; nasıl kaynaklarını birleştirip daha üst teknikleri kullanır hale gelecekler? Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim. Arkadaşlar, bu konunun tartışması uzuyor, bundan sonra söz alacaklar, iki dakikada sorularını sorsunlar veya özetlerini versinler; çünkü zamanımızı aştık. Buyurun.

Mustafa ERDOĞAN — Sayın Başkan, muhterem meslektaşlarım; ben her şeyden önce kendimi bir insan, sonra harita mühendisi olarak görüyorum. Bu bağlamda, bana göre ilk mücadele, insan olmanın onurunu kurtarmak olmalı. Çünkü, Sayın Köktürk'ün dediği gibi, 21.nci yüzyılın heyecanlı atılımı, insan olmanın onurunu taşımak olacaktır. Bana göre bu doğru. Lütfen, insan olmanın onurunu ilk önce kurtaralım, sonra mesleğimizi yükseltelim. Bizim ülkemizde insanların dayanışmasının ola-

madığından bahsetti Sayın Hocamız, bireysellikten bahsetti. Bunu şöyle açıklıyorum; bir iktisatçı şöyle demiş: Bırakın doğada afetler olsun, yangınlar, çatışmalar olsun, sonuçta nüfus planlamasını başarırız. Bu mantıkla hareket ettiğimizde, ne dayanışma mücadelesi verme, ne de bireysellikten kurtulmanın mücadelesini verebiliriz. Çünkü, mantık, bana dokunmayan yılan mantığı. Eğer bu mantıkla devam edersek, dokunulacak hiçbir şey kalmayacak arkadaşlar. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz. Son konuşmacı olarak, buyurun.

Muzaffer NAVRUZ (Harita ve Kadastro Teknikerleri Derneği Genel Başkanı) — Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım; öncelikle şunu belirtmek isterim ki, bir önceki konuşmacımız da bu konuya değindi; mesleki dayanışma çok önemlidir. Ben, buraya davetli olmadığım halde, bir meslek örgütünün temsilcisi olarak geldim. Eğer, kurumlar arasında bir ilişki, bir iletişim sağlanmış olsaydı, biz bütün kitlemize haber verip, buraya katılımı sağlayıp, onların yeni teknolojilerden, yeni bilgi alışverişlerinden yararlanmasını gerçekleştirme doğrultusunda adım atabilirdik. Bilgi erişildiği sürece insana yararlı olur. Yine bilişimle ilgilenen bir arkadaş bu konuda açıklama yapmıştı; kendi meslek grubumuzdan, kendi topluluklarımızdan gayri olan toplulukları dışlayarak bir yere varamayız. Bu anlamda, mesleki dayanışmanın önemli olduğuna inanıyorum. Bu doğrultuda bir meslek örgütü olarak, 20 yıllık, yapabileceğimiz katkıları dayanışma içerisinde yerine getireceğimizi ifade ediyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Çok teşekkür ederim. Aslında, bu kurultaylar tüm meslek kuruluşlarına açık kurultaylardır. Zannetmiyorum ki, böyle bir davetiye yapılmamış olsun. Olduysa bir atlamadır. Biraz evvel Sayın Hocamız da bahsetti; biz Harita Kadastro sektöründeki insan faktörünü en küçük işçisinden, en üst düzeydeki yöneticisine kadar ele alıyoruz; bu çok açık seçik meydandadır. Gönlümüz arzu eder ki bu Kurultaylara tüm çalışanlar gelsinler ve örgütlenmiş çalışanlar bizim başımızın üzerindedir.

Örgütlenme demokrasinin genel kuralları içerisinde her bazda olmalıdır;

yalnız oda, dernek diye bir örgütlenme değil. İnsan olarak insanların her türlü örgütte bağlantılı çalışmasından yanayım. Ancak, maalesef 1982 Anayasası bazı konuları ertelemiştir. İnşallah yeni yapılacak düzenlemelerle bu konularda daha kolay örgütlenme imkânına sahip olacağız.

Ne dediler? Bir insan Avrupa'da en az 5-10 derneğin üyesi. Bizde o kadar dernek yok ki, öyle üye olunsun diye aklımıza geliyor. Çünkü, dernek kurmanın, örgüt kurmanın zorluklarını biliyoruz. O kadar ezilmişiz ki, insanlarımız o kadar ezik yetişmiş ki. Ben geçen gün söyleşide konuştum; biz 1961'lerde sendika kurar iken, 1995'lerde hâlâ Kamu Sektöründe Çalışanlar Sendikası kurulur mu, kurulamaz mı tartışmasını 35 yıldır yapıyoruz. Bunu hoşgörüle karşılıyorum. Hocamızın ekleyeceği bir şey yok ise...

Doç.Dr. Erol KÖKTÜRK — Zaten bu tartışma açık uçlu bir tartışmadır. Burada ille de çok kesin sonuçlara varmak diye bir şey aranması gerekir diye düşünüyorum. Bir tartışma platformu oluşturulmuştur. Bu tartışılmalıdır, ille de bir yere varılmasına çalışılmamalıdır. Gelecek günlerde varabiliriz, varamayabiliriz; ama ben tartışmaya eğer bir boyut katabildiysem, burada tartışmalara bir çıkış verebildiysem, görevimi yaptığımı sanırım ve mutlu olurum. Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN — Hocam size teşekkür ediyorum. Şimdi, ikinci konuşmacı olarak, bununla çok bağlantılı olarak yine bir doçent arkadaşımızı, eğitim konusundaki, eğitim açısından olaya yaklaşması açısından, birbirini bütünleyen konular olarak gördüğüm için, Sayın Davut Koyuncu'yu çağırıyorum. Buyurun Davut bey. Davut Hocamdan da özellikle rica edeceğim; gördüğünüz şekilde konuşmak isteyen çok oluyor, mümkün olduğu kadar kısa başlıklar halinde özetleyip, tartışma anında bütünlerseniz çok memnun kalırım.

Doç.Dr. Davut KOYUNCU — Teşekkür ederim Sayın Başkan, uymaya çalışacağım. Sayın konuklar, değerli meslektaşlarım; ülkemizin kıt kaynaklarından yararlanarak üniversite bitirebilmiş bir kesimin bireyleriyiz. İçinden çıktığımız topluma yararlı bir aydın olmak başta gelen ilkimiz olmalıdır. Bu nedenle toplumumuzu sorgulamak, anlamak ve toplumsal

mutluluğumuz için fikir üretmek üzere çaba göstermek zorunda olduğumuza inanıyorum.

Bu çerçevede eğitimin yerini kolaylıkla anlamak, kolaylıkla yerine koymak mümkündür. O nedenle, sektörümüzün eğitim açısından sorunlarını bir dizi sorgulamaya dayalı olarak tespit etmeye çalıştım ve bunların başlıcalarına parmak basmak istedim.

Kurultayları, bu eğitim sürecinin önemli birimlerinden birisi olarak değerlendiriyorum. Bütün kurultaylarda olduğu gibi, bu kurultaydan da kendi adıma pek çok bilgilene fırsatı bulduğumu ifade etmek isterim. Eğitim sorununa, toplumsal ve mesleki yarar açısından bakıldığında, konunun tüm toplum kesimlerini ilgilendirir yönleri olduğunu kolaylıkla görebiliriz. Yine de bir süzgeçten geçirip, belli başlı bir doğrudan ilgili kesimler dikkate alınırca, bazı tespitler de yapabiliriz.

Eğitim, toplum ve meslek alanımızı yararına fikir üretmek üzere insanların bilgilendirilmesi ve bu yönde davranışlarda bulunmak üzere diye ele aldığımız zaman, şunlar üzerinde bir şeyler söyleyebiliriz.

Ülkemiz, kent topraklarının insanca yaşama olanak bırakmayacak şekilde rant ekonomisine dayalı kullanılmasının gerçeği ile, toplumun çeşitli kesimlerinin bu rant ekonomisinin sonucu olarak ne tür eğitime ihtiyaç duyduklarını tespit edebiliriz. Halkın özvarlıkları olan hazine ve vakıflar taşınmazlarının, birtakım açığözlerin örgütlü çabalarıyla hızlı bir şekilde yağmalanmasına göz yuman, başta parlamento üyeleri olmak üzere yerel yöneticiler, özellikle eğitime ihtiyaç duyan kesimler olarak değerlendirilmelidir. Ya da bu toplumsal görevlerde bulunan kişilerin iyi eğitilmişler arasından seçilmesi, meslek çevrelerimiz ve yakın çevremizde bu nitelikte olan insanların bu görevlere getirilmesi için çaba göstermesi gerekir düşüncesindeyim.

Toplumun eğitimi eleştiren her kesimi, bireylerin bir önceki eğitim süresince yeteri kadar eğitilmediği vurgular; hatta bireyler bile, daha önceki eğitimleri nedeniyle karşılaştıkları sorunların altından kalkamadıklarını, bu eğitimlerin yetersiz olduğunu ileri sürerler.

Bu çerçevede, üniversite çevreleri sürekli olarak orta eğitimin yetersizliğinden yakındır. Ancak, en üst düzeyde öğretim üyesinden yeni başlayan öğretim elemanına, bilim dalı başkanından bölüm başkanına, dekanından rektörüne, Yüksek Öğretim Kurulundan, Üniversiteler Arası Kurula kadar herkesin, kendi uygulamalarının toplumsal bedelini kavrama ve bunun olumsuzluklarını ortadan kaldırmak için önlem almakta yetersiz kalmaktadır. Alın elinize, altyapı oluşturulmadan ülkenin her köşesinde üniversiteler açma saçmalığını, alın elinize, mesleğinizle ilgili açılan yeni bölümlerin acıklı durumunu; alın elinize, pazarlıklarla dağıtılan üniversite yönetim görevlerini; alın elinize, sözüm ona bir büyük ideal uğruna üniversite oluşumuyla yüzde yüz çelişen, kısır, dar görüşlü kadrolaşma çabalarını; alın elinize, tüm başarısızlıklarına rağmen, adeta zorla verilen akademik ünvanlar rezaletini; alın elinize, başarılı öğretim elemanlarının, kendisi gibi düşünmediği için bilim adamı sıfatlı yöneticilerce cezalandırılmak istenmesini; alın elinize, kurumlaşmasını tamamlamış eğitim birimlerinin Bizans oyunları yöntemleriyle ortadan kaldırılması çabalarını.

Üniversitelerin yaşama ilişkin sıkıntılarını devam ettirebiliriz. Daha öğretimin nasıl yapılacağı öğretilmemiş, bu alanda en yaşamsal bilgilerin kazanılmasını sağlayan bir eğit-bilim, pedagoji öğretiminden geçirilmemiş öğretim elemanlarıyla sürdürülen, yıllardır devam ettirilen öğretim çalışmalarını. Hiçbir zaman yaptığı yanlışları kavrama ve düzeltme yönünde bir denetimden geçirilmeyen, bu yönde deneyimli kurumlardan görüş alınmayan, bu yönde ders verdiği öğrencilerinin hiçbir zaman görüşlerinin alınmadığı bir öğretim elemanı mantığını. Meslek yüksek okulları gibi, toplumsal ve mesleki kalitenin artırılması için çıkış noktası olabilecek kuruluşlarımızın acıklı halini, buradaki öğrenci kardeşlerimizin mutsuzluğunu, basit ölçü aletlerini, eğitim amaçlı, yaşamsal anlamlı olan gereçleri alamazken, araç-gereç alımlarında yapılan büyük vurgunları. Yıllardır kapakları bile açılmamış, milyonlarca dolar ödenerek meslek yüksek okulları laboratuvarlarında, zeminlerde çürümeye bırakılmış çifte çifte, teknolojinin en son harikası olan çizicileri, sayısallaştırıcıları, bilgisayarları. Bütün bunlara kayıtsız ve bilgisiz yaklaşan öğretim elemanlarını, yöneticileri. Bütün bu kaynakların, ülke kaynaklarının bir anlamda boş yere harcanması kararları en üst düzeyde verilirken, hiçbir şekilde bu kurumların

doğrudan eğitiminde, öğretiminde görevli elemanlarının bir soru sorulmaması ve kaynakları nasıl harcanacağı konusunda, nasıl yönlendireceği konusunda fikirlerinin alınmaması.

Öğretim elemanlarının araştırmaya yönelik projeler içinde yer almaları yerine, ekonomik sıkıntılar ileri sürülerek piyasa topoğrafı yöntemleri ile iş yapması, bizlerce üzüntüyle izlenen konulardandır. Kamu kurumlarında çalışan meslektaşlarımız, yaşamını özel çalışarak sağlamak zorunda olan meslektaşlarımızın elinden iş alırcasına, bulunduğu görevi kötüye kullanarak iş bağlamakta, bu işlerde taşaron firmalar çalıştırabilmektedir.

Ahlaki anlamda eğitime muhtaç bir özellik taşıyan bu durum, kurum içi eğitimlerde çok özenle üzerinde durulması gereken konulardan olmalıdır. Öte yandan, kamu kurumlarının, özellikle teknik bilgilenmede uyguladıkları kurum içi eğitimlerde, kontrol mühendisliği nosyonu, kontrol mühendisliği formasyonu yeterince olgunlaştırılmamakta, özel ve kamu kurumları arasındaki ilişkilerde bu formasyon eksikliği sürekli olarak yakınılan bir konu olarak karşımızda bulunmaktadır.

Üniversite mezunlarının mezuniyet öncesi piyasa hakkında eğrisiyle doğrusuyla bilgilendirilmesi ve hatta gerçek koşullara uyum için eğitilmesi pek çok meslektaşın zaman zaman üzerinde durduğu bir konudur. Bu konu, hangi yönleriyle ne kadar anlatılabilir? Bu üniversite öğretim elemanlarına aktarılması gereken bir soru olarak değerlendiriyorum.

Teknolojik ürünlerin kullanımında bize anlamlı katkıları olan yerli yazılım firmalarımıza konuyla ilgili bazı mesajlar vermek istiyorum. Bu firmalarımız ürettikleri ürünleri meslektaşlarımıza sunarken, kuşkusuz çok değerli olan ürünlerini biraz da abartarak meslektaşlara, sanki kendi kendine her şeyi yapacakmış gibi bir düşünceyle yazılımları sakmaktadırlar. Ama, hemen arkasından eğitim konusunu unutup vermektedirler. Bu onların sorunu olduğu kadar, bu yazılımlara sahip olan kişilerin ve kurumların da sorunudur kuşkusuz. Bu kişi ve kuruluşlar yazılımların kullanılmasına yönelik bilgi birikimini sağlamadan bu işlere girdikleri için, doğrusu bir bilgisayar mezarlığı diye tanımlanan ülkemizde, aynı zamanda bir yazılım mezarlığı da oluşmak üzeredir diye düşünüyorum. Çünkü, insanlar bu

yazılımların değerinin farkında olmadan günlerini çok küçük, daracık bir alan içerisinde geçirmektedirler.

Kurultayımız sırasında üzerinde durulan ve mutlaka üzerinde çalışılması gereken bir konu olarak, yazılımlar arasında veri transferini kolaylaştıracak veri formatının belirlenmesi konusu var biliyorsunuz. Bu konu, yazılım üreten, veri üreten firmalar arasında uygarca tartışılarak, meslektaşlarımızın da katılımıyla, Odamızın da katılımıyla bir noktaya ulaştırılması zorunludur. Yazılım firmaları bundan kaçamazlar, kaçmamalıdır. Bu, aynı zamanda kendilerinin gelişimi açısından da önemlidir diye düşünüyorum.

Sözlerimi tamamlamak üzereyim Sayın Başkan. Bir nokta üzerinde daha durmak istiyorum. Biliyorsunuz, mesleğimizin gelişmesi, kuşkusuz anlamlı bir eğitim yanında, gene bunun kadar anlamlı katılımıcılığı da gerektirmektedir; bunun kadar anlamlı sorgulama yapılmasını bilmeyi de gerektirmektedir.

Üniversite ve meslek yüksek okulu mezunu olan arkadaşlarımızın, kardeşlerimizimizin, gerek yazışmalar anlamında, gerekse dileklerini iletilmesi anlamında sıkıntı içinde buldukları hepimiz tarafından bilinmektedir. Dolayısıyla, üniversite eğitiminde bu insanlara teknik formasyon verilmesi yanında, felsefi anlamda eğitim verilerek, önce düşünmeyi öğretmek, aynı zamanda meslekle ilgili ve genel anlamda yazışabilmeyi, yazışmayı da öğretmek zorunluluğu vardır. Bunun çözümü kuşkusuz, öğretim-eğitim programlarının uygun şekilde düzenlenmesiyle yapılabilir, tabiki eğitim programlarının düzenlenmesi öğretim üyelerine bırakılırsa.

Konunun birinci yönünü, eğitim açısından harita kadastro sektörünün durumunu bu şekilde özetlemeye çalıştım, aklımın erdiği kadar.

İkinci yönüne gelince, geleceğe bakış noktasına gelince; sıraladığım bütün bu sorunları omuzlayıp, bütün bu sorunlara çözüm getirebilecek noktaya geldiğimiz zaman, geleceğe olumlu bakmak olasıdır. Ancak, bu noktaya gelinmeden, gelecek hakkında çok iyimser olmak da benim açımdan mümkün görünmemektedir. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN — Efendim, Sayın Davut koyuncu'ya, hocamıza ben de

teşekkür ederim. Ancak, kendisine bir şey sormak istiyorum. Eğitim deyince, devamlı üniversitelerde okul eğitiminden bahsettiler. Ben biliyorum ki, aslında eğitimin diğer yönü de hizmetiçi eğitimler var. Yapılmıyor Türkiye’de bunlar yıllar boyu, eskiden yapıldı. Bu konuda da acaba söylemek istediği birkaç şey var mı? Ona da bir dokunmasını rica edeceğim kendisinden.

Doç.Dr. Davut KOYUNCU — Teşekkür ederim. Tabii ki, unutmuş değilim aslında hizmetiçi eğitimi. Bir cümleyle söz etmiştim; ama hizmetiçi eğitimi bireylerin kendisini eğitmesi gibi bir başka boyutunu da eklemek istiyorum burada. Kurumların düzenlediği hizmetiçi eğitimlerde üzerinde durulması gereken mesleki formasyonun yükseltilmesi konusu yanında ahlaki formasyonun yükseltilmesi gerektiğinin de altını çizmek istemişim.

Kurumlar, hizmetiçi eğitimlerini bu yerel boyutlar içerisinde yeniden gözden geçirmek ve gerçekten anlamlı biçimde bir programla bu hizmetleri sürekli kılmak zorundadırlar; bunu bekliyoruz kurumlarımızdan. İkinci konu, eğitimin bireysel anlamda, bir anlamda hizmetiçi yönüne değinmek isterim. Herkes yaşadığı toplumun sorunlarını mesleki sorunlarla bütünleştirerek, kendisini, eksik yönlerini sorgulayarak geliştirmek zorundadır. Bu sorgulamayı yapmadan, kişilerin kendi eksiklerini görmelerine de olanak yoktur; dolayısıyla bir eğitim eksikliğini de ortaya koymalarına olanak yoktur.

Bu sorgulamayı "bugün ben ne yaptım" dercesine söylenen bir söz vardır biliyorsunuz; "bugün hangi yararlı işleri yaptım" diye herkes kendisini akşam bir sorgulaması lazım derler. Bizim insanımız da, bizim meslektaşlarımız da kendilerine zaman zaman bu soruyu sormak durumundadırlar. "Ben, mesleğim için, halkım için, ülkem için, hangi yararlı faaliyetlerde bulunuyorum" diye ara sıra soru sormak durumundadır diye düşünüyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim. Konu hakkında tartışma yapmak isteyen veyahut soru sormak isteyen arkadaşımız var mı? Buyurun.

Selahattin KARDEŞ — Sayın Başkanım, hocamız Sayın Koyuncu’nun

konuşmalarından çok yararlandık, kendisine teşekkür ediyorum. Ancak, konuşmasında bana cevap hakkı doğuyor onun için konuşacağım. Bir bölümünde "Hazine ve vakıflar arazilerini yağmalayanlara göz yuman yöneticilerin de eğitilmesi gerekir" şeklinde bir ifade geçti. Hazine arazilerinin korunmasıyla sorumlu bir genel müdürlükte daire başkanımı.

BAŞKAN — Konuyu yanlış anladınız gibi geldi, Hazine ve kamu arazilerinin, vakıf arazilerinin korunmayarak peşkeş çeken parlamenterler ve...

Selahattin KARDEŞ — Yöneticiler... Müsaade ederseniz, o konuda biraz konuşmak istiyorum. Şimdi, bu Hazine arazilerinin yağmalanması denilirken, arada unutulmuş başka bir konu daha var. Şimdi, dağ taş her taraf Hazine arazisi değil. Diyelim ki, İstanbul'da 1,5 milyon gecekondur varsa, bunun içerisinde 150 bin civarında gecekondur yok Hazine taşınmaz malları üzerinde veya Vakıfların.

Şimdi, imarla ilgili mevzuat, ilk 2290 sayılı Yapı ve Emlak Kanunu çıkmıştı; burada imar ve inşaatla ilgili fazla bir şey yoktur, sadece yol güzergâhlarının düzenlenmesiyle ilgili hususlar vardır. Ondan sonra 1956 yılında çıkarılan İmar Kanunu, bir metre imar planının yapılmasını merkeze çekmişlerdir. Yani, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı her türlü planı onaylayacaktır, ondan sonra inşaat yapılacaktır. Bu 1985'in Kasımına kadar gelmiştir. Vatandaş, bu arada hisseli taşınmaz mallar almıştır, ev yapacağım diye. Ancak, 33 milyon metrekarede 150 metrekare. Bu 1985 yılına kadar hisselendirilip satma yoluyla. Vatandaş almış, ev yapacak, ancak bir türlü arsa üretilip plan yapılmadığı için, vatandaş geliyor izinsiz inşaat yapıyor. Bu şekilde her taraf, dağ taş gecekondur oldu, ama bunun içerisinde Hazine taşınmaz malları da var.

Ve 1950'den bugüne kadar arsaların işgalcilerine verilmesi yolu vardı, şimdi arazilerin verilmesi yolu da açılıyor. Bunun yolu, her türlü şeye göz yummamak lazım. Vatandaştan, "Ben burayı işgal edersem, devlet bunu bana verir" beklentisinin ortadan kaldırılması lazım. Yoksa, mevcut kanunlarla bunu önlemenin mümkünatı yok.

Ayrıca Parlamentoda da kanunlar çıkarılırken, orjinal bir şey daha

müsaadenizle söyleyeceğim; 141 sayılı bir kanun vardır. Bu kanun sanki bir defa kaldırmakla yürürlükten kalkamıyormuş gibi üç defa yürürlükten kaldırılmıştır. Bu da, kanunlar hazırlanırken sorunlara ne kadar bakıldığının bir göstergesidir.

BAŞKAN — Hocam haklı demek ki.

Selahattin KARDEŞ — Parlamentodaki kanunların yapılışı açısından haklı. Ben numaralarını da vereceğim...

BAŞKAN — Lütfen Selahattin bey, onu ileride tartışacağız. Konumuz eğitimle ilgiliydi, şu andaki konumuz. Siz çok haklısınız; ancak o konuya girersek, imar ve af konusuna girersek bu akşama kadar konuşsak yetmez. O zaman benim dilim çok şişer, cevap verme hakkını da ben de kendimde bulurum. O nedenle lütfen orayı çekelim.

Selahattin KARDEŞ — Peki, teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN — Teşekkür ederim. Kardeşimizin konusu çok doğru, iyi bir konu da bir güne sığmaz. Hazine malı, devletin tasarrufu altındaki yerler, vakıf malları; bunlar öne çıktığında, imalatta ne zaman değişiklik gerekmiş, çıkamayız. Hocamızın dediğinden ben şunu anlamıştım, tekrar kendisine sorayım: Bu tip kanunları, bu tip şeyleri hazırlayan üst yöneticiler ve politikacılar eğitilmelidir, eğitim açısından. Yanlış anlamam oldu mu Hocam?..

Doç.Dr. Davut KOYUNCU — Şimdi, teşekkür ederim bu açıklamanız için. Somut anlamda eğitime gerçekten ihtiyaç var. Ama benim burada üzerinde durmak istediğim ikinci yön, mecazi anlamda eğitimidir, insanların ahlaki anlamda, toplumsal ahlak anlamında da bir eğitime ihtiyaçları vardır diye değerlendiriyorum. Bu yağlamalar kendi kendine olmuyorlar. Yağlamalar birtakım işbirlikleri sonucunda oluyorlar. Dolayısıyla, bu olayın ahlaki yönünü görmemezlikten gelmemizde olanak yoktur, ama şu bir gerçek: Gerek yerel yönetimlerde, gerek Parlamentoda bilgisizce ortaya konulan fikirler sonucu bazı yanlışlar yapılmaktadır, onun altını da çizmek isterim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim. Mustafa'ya söz vermeden evvel, biraz evvel dikkatimi celbetti, gözlerim aradığı halde bugüne kadar bulamadığım bir Sayın Hocamın buraya teşrif ettiğini gördüm. Kendisi gerçi söz istiyor ama, istese de istemese de ben bu konuda kendisine söz verecektim. Sayın Ahmet hocamı alkışlarınızla kürsüye davet ediyorum.

Prof.Dr. Ahmet AKSOY — Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım, önce mültefit sözlerinden dolayı Sayın Başkana teşekkürlerimi arz ediyorum. Davut Beyin konuşması benim de bazı noktalarda görüşlerimi açıklamama neden olacak; bu bakımdan da mutluyum.

Hiç kuşkusuz, Davut Beyin üniversiteler hakkındaki eleştirilerinde gerçek payı var. Ancak, anonim konuştu, yani genelleme yaptı. Bu şu demektir: Yarası olan gocunsun. Bizim yaramız yok sanıyorum, onun için gocunmadık. Yalnız, bir mesele var: Üniversiteler, yükseköğretim kurumları ya da ara insan gücü yetiştiren öğretim kurumları bu toplumun kurumlarıdır, bu toplumun müesseseleridir. Binaenaleyh, bize benzer. Bizim onlara göstereceğimiz ilgi ve onların saygınlığını arttırmanız için yapacağınız toplumsal ve bireysel davranışlar o kurumları ya istenilen noktalara ulaştıracaktır ya da bu şekilde fevkalade acı gerçekleri ortaya döken bir biçimde eleştirilere neden olacaktır.

Bizler, gerçekten toplum olarak üzerimize düşen görevi yapıyor muyuz?.. Bunun muhasebesini yapmamız lazım gelir. Sayın Başkan da örgütlenmelerdeki kısıtlamalardan, bilinçli toplumlarda problemlerin çözülmesi de kollektif olmak zorundadır. Bireysel gelişimler genellikle çok iyi sonuçlara götürmüyor insanları, kısır döngülere götürüyor. O yüzden umud ediyorum ki gelecekte bu tür sorunlarımızı ve benzeri sorunlarımızı çözmek üzere güç birliği yaparız, örgütleniriz ve daha iyi sonuçlara gitmenin yollarını ararız. Ama ben aslında sözü, Sayın Konuşmacının değindiği noktalarda bu görüşlerimi ortaya atmak için almadım. Bir temennide bulunmak istiyorum, daha doğrusu bir istekte bulunmak istiyorum.

Biliyorsunuz Odamız bünyesinde daimi teknik komisyonlar kuruldu. Bu komisyonlardan bir tanesi de Eğitim ve Mesleki Yayınlar Komisyonudur. Bu komisyonun yöneticiliğiyle bendeniz görevlendirildim ve komisyonumuz

bazı hedefler saptadı. Bu arada tüm kademelerde öğretim sorununun geniş boyutlarda ele alınmasını hedef olarak belirttik. Bu nedenle, değerli meslektaşlarımın her kademedeki teknisyenlik, meslek yüksekokulu ve yükseköğretime ilişkin düşünceleri, görüşleri, eleştirileri, temennileri varsa, onları Oda kanalıyla bizlere iletmelerini rica ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN — Sayın Hocama teşekkürler. Bir saati doldurduk, iki konuşmacıyı geçemedik. Mustafa'dan çok kısa olarak ne söyleyecekse söylemesini rica edeceğim ve bu konuyu burada kapatacağım. Buyurun.

Mustafa ERDOĞAN — Ben vazgeçtim.

BAŞKAN — Vazgeçen olduğu için, Sayın İkinci Başkana söz veriyorum.

Zeki KARAHAN — Sayın Hocama kısa bir sorum olacak. Mesleğinizle ilgili yeni açılan bölümlerin sektörümüze katkısı nasıl olacak?.. Bizim Odamızın bu konuda belli görüşleri, politikası vardır ama, bunu bir de sizden duymak istiyoruz. Gerçi aynı soruyu asıl Hocama da sormak isterdim ama...

BAŞKAN — Teşekkür ederim. Sayın Hocama açıklattırmayacağım, ben açıklayacağım onu. Çünkü, benim de konuşma hakkım var müsaade ederseniz. Şimdi arkadaşlar çok enteresan bir olay; Türkiye'de planlama olmadığının en bariz belirtisi bu. Yeni bölümler açılıyor; hocası yok, binası yok, sistemi yok, kaç tane eleman neye yetiyecek belli değil, ne hizmet vereceksiniz belli değil.

Ben bunu şu şekilde cevaplayacağım: Herkes memuriyeti beğenmez, memurun az para aldığını söyler. Ancak, ben geçen sene bir olayda duyduğum bir konu, bu mesleğin de artık bitmek üzere olduğunu gördüm. Bunu düşünmek lazım. 4 üniversite, 4 daha açarsak nereye varacağız?.. Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü geçen yıl eleman almak üzere, zannediyorum 60 civarı bir eleman alacaktı, bir imtihan açtı. Şartlarında da 30 yaşını geçmemiş olmak da vardı. Buraya müracaat, alınacak elemanın on katı çıktı, ne yapılacağı şaşırıldı, nasıl seçileceği şaşırıldı, parlamenterlerin nasıl önleneceği şaşırıldı. Demek ki, Türkiye'de artık

memur olmak isteyen harita kadastro mühendisi sayısı da binleri aşmış. Şimdi biz bunları yenileri eklemeye çalışıyoruz.

Hocama onun için söyledim hizmet içi eğitim var, diğer eğitimler var, meslek yüksekokulları var. Bir arkadaşımızın bir ricası oldu, ben burada da iletmış olayım. Veysel Atasoy'un Trabzon Meslek Yüksekokulunda kendisinin görevlendirildiğini söyledi. "Hiçbir aletimiz edevatımız yok. Ellerinde bulunan klasik aletlerden, işe yaramayanları lütfen bizim okulumuza hibe etsinler. Meslektaşlarımıza bunu duyurmanın bir yöntemini bulalım" dedi; ben bu görevi de üstlenmiş oluyorum.

Ancak, burada sorulması gereken bir olay var: Elde mevcut aletlerden hurdaya çıkmış olanlarla yapılacak eğitimle bu mesleğe ne kazandırılacak, o da ayrı bir sorun. Ama başka da çaresi yok kardeşimizin. Yılda verilen 500 milyonla hiçbir şey yapması da mümkün değil.

Efendim, Davud hocama her şey için teşekkürler, ama eklemek istediği varsa yine de söz hakkı vardır, son söz yine konuşmacımızın.

Doç.Dr. Davut KOYUNCU — Teşekkür ederim Sayın Başkan; herhangi bir ekleyeceğim yok. Arkadaşlara saygılar sunuyorum.

BAŞKAN — Teşekkürler. Efendim şimdi insan kaynakları kullanımını inceledik, eğitimi inceledik, şimdi sırası bana göre yapılanmaya geliyor. Tabii, bunları kendim düzenledim, yani böyle bir sıralama yoktu. Ben Namık Gazioğlu kardeşimi yapılanma açısından sektöre nasıl bakıyor, onu görmek üzere çağırıyorum. Buyurun Namık Bey.

Namık GAZIOĞLU — Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Değerli meslektaşlarım, yapılanma konusu ülkemizde diğer mühendislik dallarında olduğu gibi kendi alanımızda da son derece karmaşık bir yapı göstermektedir. Türkiye'de mühendislik ve mimarlık hizmetleri aslında Cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte başlamış, ancak belirli düzenlemelerin, belirli bir sistem içerisinde konuya yaklaşım çok yıllar sonra ele alınmaya başlanmış, ama bugüne kadar da çok büyük adımlar ve ilerlemeler almış durumda değiliz.

Özellikle 1950 yıllarına gelindiğinde Türkiye'de başlayan yoğun kentleşme,

Sayın Oktay Ekinci dün buna "çirkin kentleşme" adını vermişti. Tabii, sonuçlar açısından o noktaya doğru gitmiştir. Bu çarpık kentleşme sonucu merkezi hükümette o yıllarda bunu belirli bir plan dahilinde de olsa, "Nasıl geliştirebiliriz" diye 1960'lı yıllarda kalkınma planlarının uygulanmaya başlanması, Devlet Planlama Teşkilatının kurulmasıyla birlikte belirli bir yasal düzenlemeler bazında bu kalkınmayı ve mesleğimizin bu alanlarda icrasına yönelik düzenlemeler getirmeye başlamışlardır.

Planlı kalkınma dönemi öncesi ve sonrasında Türkiye'de mesleğimizle ilgili somut olarak yasal düzenlemeler; yani tüzükler, yönetmelikler bazında bir düzenleme yapılmıştır. Bunlara göre özellikle de Türkiye'de kurumlara yetki verilmiştir. Mesleğimizi, ki bu diğer genel mühendislik dallarında da genellikle vardır; kurumlara mesleği yapma, mesleği uygulama ve bu ad altında da yapılanma ödevleri verilmiştir. Bunun en çarpıcı örneklerinden işte birkaç tanesini sayabiliriz. Özellikle orman kadastroyuyla ilgili olarak orman komisyonları kurularak Orman Genel Müdürlüğüne yapılması, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ile kamulaştırma yetkisi olan kurumlara harita yapma yetkisi verilmesi ve yerel yönetimler bazında son düzenlemelerle de daha fazla geliştirdiler, 3194 sayılı İmar Yasasının 7-A maddesiyle de belediyelere ve valiliklere o alanlarda yetki kullanma görevleri verilmiştir. Bunları daha da, hepinizin bildiği gibi çoğaltmak mümkündür. Ancak, burada benim dikkatimi çeken şey; bir kuruma bu yetki verilmiş, ama bu kurumun bu yetkiyi nasıl kullanacağı, kimler vasıtasıyla bunu kullanacağı yönünde herhangi bir düzenleme ve herhangi bir sözcük yoktur. Genel olarakta bu tip yetkiler kuruluş kanunlarıyla verilmiş. Tapu Kadastro Kuruluş Kanunu, bir başka kurumun kuruluş kanununa bu görevleri yapma yetkisi vermiş, ama burada kimler tarafından yapılacağı belirlenmediğinden bir karmaşa ortaya çıkmaya başlamıştır. Bazı alanlarda o kurumun düzenlemeleri içerisinde bu listeden giderilmiş, bunu da aşan birkaç kurum vardır o anlamda yapılanma biçimiyle. Ama genel olarak, bu boyutta ve kapsamlı bir yapılanma, mesleğimiz adına kapsamlı bir yapılanma görülememektedir.

Bunun sonucu ne oluyor?.. Belirli kurumlarda mesleğimiz başka meslek mensupları tarafından icra edilir duruma düşmekte, bazı kurumlarda da kendi aldığı eğitimle orantılı olmayacak biçimiyle yetki ve so-

rumluluklar üstüne bir alt meslek grupları üste çıkmaktadır. Bu şekliyle yapılan, kurumlara verilen bu yetkilere dayalı olarak mesleğin icra edilmiş olması mesleğimizde çok önemli sorunlar ve sonuçlar gündeme getirmiştir.

Bir de, kurumlara verilen bu yetkilerin içerisinde bu yetkileri yine kullanırken, mühendislik hizmetlerini yapmakla görevli olan bu kurumlarda yetkinin yine hangi yeterliliğe sahip olan kişiler tarafından kullanılacağı da çok net biçimde açıklanmamıştır.

Şimdi özellikle özel sektörü düzenlemek üzere çıkartılmış olan Karne Yönetmeliği diye tanımlanan şeyin başlığı, müellif ve müellif kuruluşlarının yetki ve sorumluluklarını belirlemek üzere çıkartılmış bir yönetmelik olmasına rağmen, içinde yalnızca özel sektörle doldurulmuştur. Yalnızca özel sektörün yapacağı ve yeterlilikleriyle ilgili düzenlemeler getirilmiştir. Bizim gibi proje kapsamında hizmet üreten, şehir planlama hizmetlerinde bu böyle düzenlenmemiştir; daha farklı bir düzenlemeye gidilmiştir, kamu kurumları da bu düzenleme içine alınmıştır. Yani bu yetkiyle, yani yasayla harita hizmetini yapmakla görevli olan kuruma, kurum kendisi bu hizmetleri kendi olanaklarıyla yapmaya kalktığı anda hangi mühendisleri veya hangi yeterlilikteki kişileri istihdam edeceği de o yönetmelik kapsamında açıklanmıştır. Yönetmelik kapsamında, sözleşmeli dahi olsa böyle bir mühendisin veya o alanda yetkili bir kişinin bulunması öngörülmüştür.

Bu niye en fazla benim dikkatimi çekti?.. Çünkü son yıllarda buna yönelik önemli bazı, mesleğimizin icra edilmesine yönelik düzenlemeler veya uygulamalar ortaya çıkmaktadır. Örneğin, yeni kuruluş kanunlarına rağmen, bu arazi ve arsa düzenlemesi yapmak üzere görevlendirilmemiş bir kuruluş, herhangi bir belediyeden bu alanda hizmet üretmek üzere ihaleye girebilir. İlgili kurum bunu imzalayarak, süreç tamamlanabilir. Verilen bir konu, hiç bu hizmetleri yapmak üzere kurulmamış olan bir firma, -ithalat-ihracat-firması- bu hizmeti ilgili kurumdan, yani bu işi yapmakla görevli kurumdan ihale suretiyle, yine tıkanma noktasında, yine belediye yasayla verilmiş olan bu mesleği yapma, yaptırma yetkisini kullanarak, yine imzalayarak süreç tamamlanıyor. Bir kuruma yasayla

verilen bir görevi kimler eliyle kullanılacağını bu yetki belirlenmediğinden ortaya bir karmaşa çıkmaktadır. İmar Yasasının 7-A maddesiyle de bu karmaşa bir başka biçimiyle, yine bu sonuçları doğurabilecek biçimiyle devam ettirilmiştir.

3194 sayılı İmar Yasasının 38.nci maddesinde, bizim meslekle ilgili, harita mühendisleri açısından da çok netlik yoktur. Mühendisler açısından netlik var, ama harita mühendisleri açısından netlik yoktur. Çünkü, orada "halihazır harita ve arazi-arsa düzenleme işlerini mühendisler ve mimarlar, şehir plancıları deruhte ederler" der. İllâ bunu harita mühendisinin yetkisinde gibi de algılayamayabilirsiniz. Ama mühendisler eliyle yapılacağı kesindir. O nedenle, bir de bizim alanımızla ilgili aynı süreçte hizmet ürettiğimiz yan elemanlarla da ilgili Türkiye'de şu tip sorunlar vardır:

Yasayla belirli hizmetleri veya belirli alanları düzenlemek üzere hep kurumlara yetki verilmiştir. Örneğin imar konusunda 3194 sayılı Yasa ile Bayındırlığa verilmiş, ama bazı meslek okullarının eğitimi, yetki ve sorumluluklarının saptanması Milli Eğitim Bakanlığına verilmiş. Yani, bu süreci, iki bakanlık, bu şekliyle nasıl düzenleneceği, bugün de yaşanan sorunların içerisinde. Bu nedenle, mesleğin yapılanması açısından çok problemlerli noktalar vardır.

Bu alanın, yasa anlamındaki bugüne kadar gelen bir miktar iç dinamiklerle, bir miktar meslektaşlarımızın katkılarıyla belirli bir yapısal düzen, genellikle hizmetin yoğun olduğu kurumlara yönelik olarak düzenlemeler olmuştur. Özellikle bu alanda en önemli şey; Tescil ve Planlar Yönetmeliğidir. Tescil konusu olan bu işlerde, bu düzenleme genel olarak sağlanmıştır ve meslektaşlarımız bu alanda hizmet üretebilmeleri ve bu anlamda hem kamuda, hem de özel sektörde yapılanmaları sağlamıştır. 1954 yılında, bizim meslek örgütümüz kurulduktan sonra, bu alandaki genel çalışmalar ve iç hukuk oluşturma, yani Odamızın iç hukuk oluşturma yönündeki çalışmalar da uzun yıllar devam etmiştir.

Son yıllarda, Türkiye'de oluşan bu sorunlar daha fazla tartışılır hale geldikten sonra, bu iç hukuk düzenleme çalışmaları da - yapısal konumu ilgilendiren - hem ülke düzeyinde yaygın biçimde kullanımına yönelik,

uygulanmasına yönelik düzenlemeler yapılmaya çalışılmış, hem de bunun yan ürünleri olabilecek, tabii sonuçta mesleğin uygulanmasına çok önemli katkıları var, mesleki denetim uygulamaları ve işte birim fiyat uygulamaları, artı yöresel katsayılarla belirli yerel büroları kendi yerel konumlarına bağlamak, orada monte etmek, onların Ankara merkezi hükümetten iş isteme konusuna gelmeden hem geçimlerini sağlamak, hem de ülkenin ihtiyacı olan bu imar faaliyetlerine ve harita hizmetlerinde gerekli olan konumları ve ihtiyaçları saptamak üzere, bunları bu sürece monte etmeye çalışılmıştır. Ancak, bunlar, tabii hiçbir zaman ülkenin genel ekonomik sorunları, ülkede sanayileşme politikalarının izlenmemesi nedeniyle ve özellikle de sanayileşme politikalarının izlenmemesi, hem kamuda, hem de özel sektörde mesleğimizi çok fazla zorlamaktadır; ücret nedeniyle zorlamaktadır, hem kamuyu, hem özel sektörü. Çünkü, sizin emeğimize, sizin üretimimize ihtiyacı olan yönetimler sizin ücretlerinizi çok fazla kısma konumunda da olamıyorlar. Ancak, tabii ki o noktayı da bırakmaktan çözmek lazım.

Burada bir iki konuya daha değinip sözümü bitireceğim. Bir de bizim proje hizmetlerine yönelik olarak benim yine çok dikkatimi çeken bir konu da var. Bütün kamu ihalelerinde insanlarımızı alıp notere gönderiyoruz; işte bunun sizinle bizim aramızdaki sözleşmeyi bir aracı vasıtasıyla bağitleyin, bir usule bağitleyin... Ben bunu da anlayabilmiş değilim. Niye anlayabilmiş değilim?.. Çünkü, ilgili meslek mensubu arkadaşımız, mesleğini icra etmekle görevli, önce kendi mesleğine, diplomasına ve sonra da mühendis odasına bağımlı bir kişidir. Mühendis odası da onun mesleki faaliyetlerini izleyerek onu cezalandırmak veya onurlandırmak hakkına sahiptir. O halde, niye hiç ilgisi olmayan bir kuruluşa bunu gönderiyoruz. O halde bana göre bu tip şeylerde, hem haberleşme, hem mesleki faaliyetlerin izlenmesi, daha iyi bir mesleki denetim gerekir. Bana göre de kamu yararı açısından bu sözleşmelerin, üye ile onu denetlemekle görevli kamu adına denetlemekle görevli meslek örgütü arasında bağitletlanması, oluşması, yapısallığa büyük katkı yapacağı inancındayım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Gazioğlu. Konu hakkında iki dakikayı aşmamak şartıyla konuşmak isteyen? Buyurun.

Zeki KARAHAN — Teşekkür ederim sayın Başkan. Bilindiği gibi, mesleğimizin en önemli sorunlarından bir tanesi; mesleki alanda yapılan çalışmaların çok büyük bir bölümüne giremeyiştir. Daha doğrusu, mesleki alanımızın meslek dışı kurum ve kuruluşlarca veya kişilerce işgal edilmesi ve de bugüne kadar duyarsız oluşumuz nedeniyle bunlara sahip çıkarmamız, bunlara ses çıkarmamadır. Bugün çok geniş çapta arazi toplulaştırma çalışmaları yapılıyor; bunları kim yapıyor?. Çok geniş çapta karayolu projeleri yapılıyor; bunları kim yapıyor?. usulsüz hiçbir yasal temele ya da yönetmeliklere dayanmayan ihaleler yapılıyor, bunlar nasıl yapılıyor?. Biz istiyoruz ki, bizim arkadaşlarımız bunlara ses çıkarsınlar. O konuda çalışan meslektaşlarımız gelsinler, hep beraber bunları çözümleyelim, bu mesleki alanımıza el atalım. Ama az önce de dediğim gibi, bu kadar duyarsız oluşumuz nedeniyle hiç kimseden ses çıkmıyor.

Bunları biz nasıl önleyebiliriz?. Eğer biz kendi mesleki alanımıza giren konuları başkaları yapıyorlarsa, artık bunların bilimsel olarak tartışılmasının pek bir anlamı yoktur.

Bugün çok büyük bir proje olan, Köy Hizmetlerinin uyguladığı arazi toplulaştırması çalışmaları için 30'un üzerinde ihale yapıldı ve en küçük projelerde en azından iki köyün veya üç köyün arazi toplulaştırmasını kapsıyor ve de bunları, bildiğiniz gibi yeni mezun harita mühendisinden vekalet alınarak veyahut dışarıdan çalışan taşoran kesime, topograf kesime bunlar yaptırılarak kadastrolara sunuluyor ki bunların büyük bir kısmı da şu anda onaylanmamış, tasdik edilmemiş vaziyette duruyor. Bunlar bizim için yüz karası. Ben Namık arkadaşşıma şunu sormak istiyorum: Biz bunların önüne nasıl çıkacağız?.

Mesela, en basit anlamda, Köy Hizmetlerini mahkemeye verelim, dedik; siz bu ihaleleri yönetmeliklere uygun yapmıyorsunuz. O zaman bize dedi ki, siz bize bir bir çalışma yapın, bu çalışmayı getirin bize sunun, bundan sonraki ihaleleri öyle yapmayalım. Ama, çalışma zaman isteyen bir olay. Bunlar hemen ihalelere zaten başladılar ve de Köy Hizmetleri bu sene bir tek işin ihalesini üç kere tekrarladı. Bunları nasıl düzeltereğiz; benim için en büyük sorun bu. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim. Sayın kardeşlerim, görüyoruz ki, Türkiye’de henüz daha harita kadastro mühendisliği yahut harita kadastro sektörünün bir yapılaşması oluşmamış. Sayın konuşmacının da belirttiği gibi, bu kurumlara kendi yasalarıyla verilmiş bazı görevleri kurumların yapmamasıyla, kurumların işleme sokmasıyla kaynaklanan bir sistematik var. Yoksa, sektörün ve harita kadastro mühendisliğinin sorumluluğunu belirleyen elle tutulur bir yasa yok. Tabii ki hepimizin baba ocağı olarak bildiği Tapu Kadastro, 1973’te bir Harita Planlar Yönetmeliği çıkarmış, buna özenle de itina etmiş ve bugün binlerce vatandaşın işlerinin görüldüğü, binlerce vatandaşın para kazandığı bir sistem haline getirilmiş. Ama dikkat edin, yönetmelik diyorum. Bu, kurumun anlayışına bağlı bir mesele. Yoksa, Köy İşlerinde, diğer kurumlarda, da bugün olduğu gibi, bu işleri başka türlü yapmak da mümkündür.

Tapu Kadastro, nitekim 1973’lü yıllarda başka türlü de yaptırıyordu. Bugün de iki dudak arasında olan bir yönetmeliktir. Dolayısıyla, bizim gayretimiz, çalışmamız, bu işin tam yasal düzeye getirilmesine bağlı olmalıdır.

Şimdi, Şahmar Dalmış isimli bir kardeşimiz bana bir not getirdi, diyor ki; "Ben, Türkiye’deki harita sektörünün sorunlarındaki tüm yasal engellerin aşılmasıyla ilgili bazı önerileri sunmak istiyorum, bana 15 dakikadan az olmayacak bir süre verin" Ama, görüyorsunuz ki arkadaşlar, bu süreyi vermemiz mümkün değil. Ben kendisinden şunu rica edeceğim: Şu anda söz vermeyeceğim, en sonda söz vereceğim, ama yine de 15 dakika değil, 5 dakika vereceğim. Bu önerileri burada söylemekle, yazılı verme arasında fazla bir farkı yok. Burada yankı uyandırılmak isteniyorsa, o da ayrı bir olay; ama bu oturumların sonunda söz vereceğim. Yalnızca eğitimle ya da yapılanmayla ilgili değil söyleyecekleri, o nedenle bu tartışmayı burada kapatıyorum.

Sayın Gazioğlu’nun ekleyeceği bir şey yoksa, öğlen paydosunda fikir jimnastiği yapmak için, bu konuya daha hayatiyet getirecek konuşmacıyı buraya çağıracağım ve öğlen paydosunu verdikten sonra da onun üzerinde tartışmayı açıp, diğer şekilde devam ettireceğim. Ekleyeceğiniz bir şey var mı sayın Gazioğlu? .

Namık GAZİOĞLU - Kısaca Zeki Beyin sorusuna şöyle bir cevap vermeye çalışacağım: Zaten söylediğim düşüncelerin içerisinde o süreci yaşatmak, o süreci çözmeye yönelik önerilerim. İhale edilen mekanizmada sorunu çözersiniz, orada yapılanabilirsiniz; o da, onun yasasında hangi mesleklerin, hangi meslektaşlar tarafından yapılacağı belirlenerek, yahut da onların uzmanlık noktaları kesin olarak belirlenerek çözülebilir.

İkincisi, işin ihale edilme noktasında, sözleşmeye, ilgili meslek odasına gelebilirse, bir de o süreçte onu koyabilirsiniz gibi bir kavramda yola çıkarak böyle bir incelemeye girdim zaten. O nedenle belki bu süreci bu şekilde tamamlayabiliriz, çözebiliriz.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Konuşmayı, kaynakların kullanımı açısından konuyu irdelemesi için Sayın Ensar Kılıç'a vereceğim. Ensar Beyin konuşmasından sonra öğlen paydosu vereceğiz. Buyurun Ensar Bey.

Ensar KILIÇ - Teşekkür ederim sayın Başkan. Değerli meslektaşlarım, parasal kaynak denince, sektörümüzdeki parasal kaynağın nerelerden geldiğine bir bakmak istiyorum. Bu kamu kurum ve kuruluşlarının bütçeden aldıkları paylar, fonlar veya döner sermayeler, özel sektörümüze giren özel sektör sermayesi ve belediyeden ayrılan paylar diye özetlenebiliyor. Sektörümüzün bütçeden aldığı payı, ancak planlı kalkınma dönemlerine ait süreçlerde Beş Yıllık Kalkınma Programlarındaki yatırım ünitelerinde izleyebiliyoruz.

Tapu Kadastro adı altında, birincisinden yedincisine ulaştığımız kalkınma planlarında yatırım programlarına giren miktar, başlangıçta % 1'ler olmakla birlikte, iki üçten sonra bu % 1 olmaktan da çıkmıştır. Yani, Tapu Kadastro başlığı altında yatırım programlarında ayrılan pay, yüzde oranının dışına kaymıştır, istatistiki bir değer arz etmemektedir. Dolayısıyla, meseleyi sadece "tapu kadastro" başlığı altında irdelersek, hakikaten ayrılan kaynaklar açısından çok olumlu değil, aslında çok kötü bir durum mevcuttur. Halbuki, sektörümüzün her ne kadar ismi tapu kadastro olsa bile, kalkınma planlarındaki programlarda diğer mesleklerin yetkilerine verilmiş, aslında bizim mesleğimizin denetimi ve kullanımı altında olması

gereken paylar vardır. Bu paylar, genellikle altyapı projelerinde ortaya çıkmaktadır.

Bu her türlü altyapı projelerindeki, bizim denetimimize aktarılması gereken paylar tamamen başka meslek disiplinlerine verildiği için, sektörümüz bu sahalarda sadece taşaron ya da çalışan eleman seviyesinde kullanılmakta, sektörümüzün denetiminde olması gereken kaynak, başkalarınca başka kaynaklarda kullanılmak üzere aktarılmaktadır. Ben öyle ihale biliyorum ki, % 60 ve % 70'i tamamiyle harita mühendisliği hizmeti olmakla birlikte, sadece harita mühendisinin işmini istiyorlar ya da bir taahhütnamesini istiyorlar. Denetimi alan kişinin o ihaledeki payı yüzde 10'lara bile varmıyor. Eğer inşaatçılar tarafından denetlenen bir ihaleden bahsediyorsak, bunun % 70'i harita sektörünün, % 18'i zemin etütçülerin; % 88 oluyor. % 18'i ile o başka meslekler, % 88'lik kaynağı kontrol altına alıyorlar. Dolayısıyla mesleğimiz, aslında programlarda dahi görünmeyen, ama tapu kadastro altında tartıştığımız bütçenin onlarca, belki yüzlerce katı kadar bir kayıp kaynak, başka sektörler tarafından kullanılmaktadır.

Bence, sorunun; bütçeden gelen paylar arasından sorunun en büyük özelliklerinden birisi budur. Bütçeden gelen payın diğer bir özelliği de kanımca şudur; Bütçeden ayrılan paylar düştükçe, kamu kurum ve kuruluşlarının yapması gereken, rutin yapması gereken işler vardır, yaptırmaması gereken işler vardır. Bütçeden, kamu kurum ya da kuruluşunun aldığı pay düştükçe, yaptırmaması gereken işler de büyüdükçe, az paraya çok iş yaptıрма şekline dönüşmektedir.

Bu nasıl oluşmaktadır? Bu, 3. Harita kurultayında, sayın meslektaşlarımın bir incelemesine rastladım. 1963'ten 1987'ye kadar birim fiyat incelemesi yapılmış. Burada bir metrekaresin haritanın bedeli bulunmuş. 0,05'ten başlıyor, 1987'de 2.49 liraya kadar yükseliyor. Çok güzel gibi gözüküyor. Yani, 0.05'ten - Sayın Erol Köktürk bilir, kendi çalışmasıdır. 2.49'a ulaşmayı hepimiz başarılı bir sonuç gibi görebiliriz. Fakat, reel değerleri aldığımızda; ben bu çalışmaya bir ilave yaptım. Devlet İstatistik Enstitüsünün dolar üzerinden, 1963'ten 1987'ye kadar ki artışlara göre dolar üzerinden ya da metrekaresinin sent ifadesini koydum. İki farklı istatistik

çıkıyordu, Yani, birincisi, Türk lirasına göre 0.05'ten 2.49'lara varan, yukarıya doğru çıkan bir istatistik, dolar bazında ise birim fiyatlarında aşağıya doğru inen bir istatistik çıktı, bir eğri çıktı. Biri yukarı çıkıyor, biri aşağıya iniyor.

Anladığım kadarıyla, bütçeden alınan paylar ve kaynaklar azaldıkça, yaptırılması gereken işler yaptırılma zorunluluğu noktasında ya da kamu kurum ve kuruluşları az paraya çok iş yaptırma başarısını ellerinde tutmak adına - bu, farklı yorumlara varılabilir; bunlar sonuç değildir, hepsi birer görüştür - birim fiyatları düşürerek-, az paralara çok iş yaptırmak noktasına gelinmiştir. Dolayısıyla, bu noktada kamu kurum ve kuruluşları başarılıdır, kaynağı kullanma noktasında ya da öyle gözükmektedirler. Halbuki, sağlıklı iş üretmenin yolu, gerçek fiyatlarıyla işleri yaptırmaktır. Dolayısıyla, bütçeden alınan pay düştükçe, sektörümüzün bir kesimini oluşturan özel sektörümüzün de böyle bir sıkıntısıyla başbaşa kaldığı ortaya çıkıyor.

Bütçenin dışında, döner sermaye veya fonlar diye koymuşuz. Biliyorsunuz, ülkemizde son yıllarda, özellikle fon meselesi gündeme gelmiş ve bu fonlar, hakikaten birçok konuda, birçok kamu kurum ve kuruluşunu rahatlatmıştır ve büyük işler de bu fonlar sayesinde yapılmıştır ya da öyle sunulmuştur.

Bizim sektörümüzde fon olayı yoktur. Ancak anladığım kadarıyla, döner sermayede ilki temsil eden Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü bir uygulama başlatmıştır. Ben de bu uygulamayı başından beri destekleyenlerden biriyim. Ancak, merak ettiğim bir şey vardır. Yani bütçeden ayrılan paylar gittikçe düşüyor, döner sermaye diye bir olgu yaratıyoruz. Çok olumlu bir şey. Bu döner sermayenin sektörümüzde kalıp kalmadığı noktasında bir merakım var. Yani, döner sermaye acaba az gelişmiş ülkenin bürokratik çarklarını, engellerini aşabilir ve sektörümüze geri dönebiliyor mu, yoksa hakikaten bu konuda mücadele etmemiz gereken birtakım unsurlar var mıdır?. Ya da düzeltilmemiz gereken, hep birlikte yönelmemiz gereken, en azından kendi içinizde yarattığınız kaynakların kendi içimizde kullanımını sağlayacak yollar mevcut mudur?. Bunu sizinle birlikte ben de tartışmak istiyorum.

Konuşacak arkadaşlar, bu iki konuda görüşlerini belirtirlerse, ben de tartışmak istiyorum. Yani, bir kanım, bir sonucum yok burada. Bu, bir yerden sonra ortaya çıkabilecek bir şey. Sayın Başkan, özetlemek istiyorum. Bütün bu oluşumların dışında özel sermaye diye bir madde koymuşum buraya. Değerli meslektaşlarım, bizim özel sektörümüz diye tabir edilen oluşumu daha önceki bir panelde reddettim, hala da reddediyorum, Özel sektör diye bir tanımlama kabul etmiyorum. Bizim mühendislik ve müşavirlik bürosu açan arkadaşlarımız, sermaye ya da paraları olduklarından ötürü büro açmıyor, bir takım yasal yetkilerini kullanmak adına bürolar açılıyor.

Belki ulusal boyutta iş yapan birkaç firma, özel sektör statüsüne ulaşmış olabilir; ama o firmalar bile birtakım yasal yetkilerini kullanmaktadır. Özel sektör olma vasıflarının hangisini ele alırsanız, karşınıza bir yasa, bir yönetmelik ya da bir tüzük maddesi çıkar. Dolayısıyla, özel sektörümüzün, bizim harita sektörümüze yönelik yoğun akışta bir sermayesi yoktur. Ancak, özel sektörümüzün kaynaklarını, parasal kaynaklarını doğru kullanıyor noktasında da birkaç şey söylemek istiyorum.

Özel sektörün parasal kaynaklarını kullanma konusunda kendi özgün yetkisi yoktur. Özel sektörü, ihale mercileri yönlendirmektedir. Özel sektörden hiçbir arkadaşımız, kendi parasal kaynaklarını önüne koyup planlayarak, bugün şu teknolojiyi alayım, yarın falanı alayım diye bir planlayarak söz konusu değildir, böyle bir özerkliği de yoktur. Niye yoktur?.. Bir ihale ilanı çıkar; ihale ilanında, gerekli aletler sayıldığı gibi, programınızda ne kadar puan vardır, hatta programında "şu şu şu programlar" diye de özetlenmemiştir ama, sanki onların ismi bile verilmektedir. Programa iki puan, digitizer'a iki puan, falancaya üç puan, filancaya beş puan diye özetlenen bir ihaleye girecek özel sektörün, kaynağını doğru kullanma diye bir şansı olamaz. Özel sektör eğer ihaleye girecekse, istenen belgelerden sayılan, adı konmuş şeylerin, ekipmanın, donanımın ve personelin kaçta mal olacağını düşünmeden gidip onları alıp, bürosuna koymak zorundadır. İhaleyi alıp almaması önemi değildir. Dolayısıyla, kaynak kullanımında "özel sektör" diye tabir edilen ve meslektaşlarımızın aşağı yukarı yarısını temsil eden kesim, kaynağını kullanma konusunda özerkliğe sahip değil. Karar hakkı da yoktur.

Hal böyle olunca, işler iyice karışmaktadır. Biliyorsunuz, ülkemizde yapım ihalelerinde, pullu mühürlü taahhütler geçerlidir. Adam der ki ihalede, "Bu inşaat uhdemde kaldığı takdirde, istemiş olduğunuz falan falan makine parkını iş yerinde bulundurmaya taahhüt ediyorum." Bitti.

Fakat, bir etüt proje tarzı ihalelere girdiğiniz zaman, önümüze olmadık işler, olmadık alet, edevat, donanım çıkarılıyor. Biz de bunları almak zorunda kalıyoruz. Böyle bir özel sektör, iş alma garantisinin olmadığı bir noktada bu kadar masrafa giren bir özel sektörün parasal kanaklarını doğru kullandığı noktasında bir tartışma olabilir mi?. Bence olamaz. Çünkü, özel sektörün böyle bir yetkisi yok. Sayın Başkan, özeltiyorum; Sanıyorum vaktim doldu. Bu noktada, en başa dönmek istiyorum. Bu harita Kurultayının, açılış konuşmasını yapan Başkanım Sayın Atilla Aydın'ın dediği bir nokta vardı; benden önceki bütün konuşmacı arkadaşlarımın ve ben dahil, bir ton sıkıntı arz ettim. Peki arkadaşlar, bunu kim savunacak? Tamam konuşuyoruz, güzel de, yapılaşmada da konuşuldu; bunu kim savunacak? Yani Türkiye'de ulusal boyutta, harita kadastro adı altında ki sektöre, insanına, parasal kaynağına, sıkıntılına, her türlü dertlerine sahip çıkıp, bunu ulusal politikalar halinde savunacak kimdir? Sadece Harita Kadastro Mühendisleri Odası ile bu iş olur mu?

Demek ki, ülkemizde yapısal bir sorun vardır. Bu yapısal sorun, dernekssel, örgütlenme, farklı örgütlere üye olma meselesi değildir; ülke yönetimi içerisinde durumu belirlenmiş bir yapısal sorun vardır ülkemizde. Farklı farklı bakanlıklara bağlı kalarak haklarımızı hiçbir noktaya götüremeyiz. Öyle ise, Sayın Başkanımız Atilla Aydın'ın söylediği, Tapu Kadastro'nun özerk kurum olması noktasındaki paragrafı beni çok etkiledi.

isim önemli değil; eğer böyle ulusal politikaları tayin edecek, parasal kaynaklara sahip çıkacak ve ülke çapında birim fiyat tartışmasını oluşturacak ve sahip çıkacak, harita mühendislerinin ülke çapındaki sorunlarını araştırıp, politikalar üretecek böylesi bir özerk kurum oluşmazsa, kanımca biz bu konuları çok konuşuruz.

Harita Kadastro Mühendisleri Odasının önüne binlerce onbinlerce kurum çıkmaktadır. Beyler ben de Yönetim Kurulu üyesiyim; hangi biriyle, hangi şartlarda mücadele etmeyi önerirsiniz?

Ülkemizdeki ana sıkıntı, yönetimde yapısal olarak özerk ya da bakanlık seviyesinde ya da özerk bir kurum ya da bu işleri uhdesinde alıp savunacak, konuşacak, politikalar oluşturacak yapısal bir kuruma ihtiyacı vardır Harita Kadastro sektörünün. Ancak o zaman sektörümüzün kayıp değerleri, kaynakları, insan kaynakları, o zaman ortaya çıkar, savunucusu o zaman konuşulur ve tartışacağımız yerler belli olur. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN — Sayın Ensar Kılıç'a teşekkür ederim. Söylediği konular çok önemli konular. Ben bunun bu şekilde tecelli edeceğini tahmin ettiğim için, öğlen paydosunda da düşünülün istedim.

Burada yapımcı kurumların cevap verme hakları doğuyor. Kurum olarak doğabilir, kişi olarak doğabilir. Döner sermaye olguları meydana çıkıyor, fon meseleleri meydana çıkıyor, kurumların peşin alet, donanım isteme meseleleri meydana çıkıyor. Mutlak surette kurumların cevap vermesi önemli değil; bu işlerin ne şekilde olması gerektiği konusunda kişilerin katkıda bulunması önemli. Çok önemli ve uzun konuşulması gerekli konular olduğu için, öğlen paydosu veriyorum. Saat 13.00'te burada olmak üzere Oturumu birinci kısmını kapatıyorum. Oruç tutanlara sabır, oruç tutmayanlara afiyet olsun derim.

İKİNCİ OTURUM

BAŞKAN — Teknolojiyi kamu menfaati açısından da ele almayı cebimize giren parayı konuşuyoruz. Bu nedenle, ilginin katılımın daha çok olması gerekiyor. Bu nedenle de bu konudaki tartışmayı, cevap hakkını da biraz uzun tutacağım.

Bu arada, aramızda bulunan sayın Tapu Kadastro Genel Müdürü Yüksel Akın'ada, mesleğimizin şimendifer Genel Müdürü olması dolayısıyla konuşma hakkı vermek istiyorum. Kendisinin gerçi talebi var ama, bu konuşma hakkını bir kamu kurumunun en üst düzeydeki temsilcisi olduğu için üç dakikayla, beş dakiyla da bağlamıyorum. Ancak, kendisinden özel bir ricam var, mümkün olduğu kadar özet olarak konuyu açıklasın, nereye geleceği, nereye varacağı, onu iyice bir koyalım. Neden olmuyor, ne tip baskı unsurları gerekiyor; onu iyi tartışalım.

Dikkat ederseniz, konuşmacı arkadaşımız şöyle bir şey koydu: "Döner sermaye sektörde kalıyor mu?.. Bunun mücadelesine biz nerelerde katılabiliriz?.. Herhangi bir zorlama yapabilir miyiz, yapamaz mıyız? Gerek birey olarak, gerek örgütsel yapı olarak bu nasıl katkıda bulunuruz?.." şeklinde bir de soru sordu. Özellikle, bu soruyu da yanıtlamasını Sayın Genel Müdür'den isteyeceğim.

Öbür tarafta, harita kadastro sektörüne yıllar itibariyle planlarda konulan bütçeden ayrılan payın giderek düştüğü söylendi. Tabii, giderek düşmesi çok kötü bir olaydır; yalnız, işin yöneticisi olarak belki de iyidir. "Ne kadar para, o kadar iş" anlayışı da olabilir. Anlayışı nedir bu çekici unsur olan Tapu Kadastro'nun?.. Çünkü, bir zamanlar bu teşkilatta da çalıştık, paranın fazla olmamasını isteyenlere de rastladık; "Ne kadar az para olursa, o kadar sorunsuz yönetim olur." Bu da vardı, biz bunları da gördük. Aynı anlayış mı var; yoksa "Ne kadar az para versen ben sarf ederim" anlayışı mı var?.. Bunu da yetkili ağızdan duymak istiyorum. Sayın Yüksel Akın'ı, istese de istemese de kürsüye davet ediyorum ve özgür konuşmak şartıyla, beş dakikaya tabi değil, ama özlü konuşmasını da özellikle rica edeceğim. Buyrun efendim.

Yüksel AKIN, (Tapu Kadastro Genel Müdürü) — Sayın Başkana

teşekkür ediyorum böyle bir değerli fırsatı verdiği için. Size de saygılarımı sunuyorum şahsım adına, kurumum adına. Arkadaşımız Ensar Kılıç, güzelleri yakaladı, yani bütün mesele, tespitleri iyi yapmaktır. Ben, 1963'ten çok hızlı geliyorum yukarıya doğru, sürekli Kadastro Müdürlükleri kuruldu.

Tespitlerimi sunmak istiyorum.

Efendim, "Kadastro bitsin..." Kadastro'ya da ömür biçilmiş, 15 yıl, 20 yıl diye. Sonra "Sürekli Kadastro müdürlükleri kurulsun da..." O da kuruldu, o da bitti; ama, kadastro bitmedi. "Kadastro bitmez" dedik, "Tesis Kadastrosu olsa olsa bitecek..." bu kadastro da, tesis kadastrosu da gündemden kalktı, hemen hemen bitme aşamasında. Şimdi, harita tapu kadastro sektöründe de yığınla hizmet var.

Değerli Başkanımız açıkladılar, para, para, para. Evet, şöyle bir şey yakalamaya çalıştım; yalnız, bu döner sermayeye geçmeden önce bir hususu açıklamak istiyorum. Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü 147 yıl önce kurulmuş bir kuruluş; tamamen klasik bir kuruluş, Osmanlı İmparatorluğu'ndan gelen bir kuruluş.

Düşündük, demek ki, bu büyüklükteki, bu hacimdeki bir hizmetin, bu yığınla hizmeti, değerli arkadaşlarım klasik kuruluşla aşmak mümkün değil. İş, yönetimde bu işi ortaya getirmek. Medeni Kanuna baktım, 916 ncı maddesi der ki, aynen okuyorum. " Tapu dairelerinin teşkilatı ahkam-ı mahsusasına tabidir." Bunu türkçeye çevirirsek; yani, tapu teşkilatı özel kanunlara bağlıdır, tabidir. Bunun arkasından tabii, demek ki bir kuruluş, kendine öz bir kuruluş gerekli. Bir de, ülkelerin gündemindeki organizasyonlara baktım. Özelleştirme, özelleştirme, herkes şimdi özelleştirmenin gereğine inandı. Kamuoyu artık bu işi benimsedi, önemli olan bu. Bunun hemen arkasından, özelleştirmenin hemen arkasından siperde duran bir iş var, organizasyon bakımından diyorum; özerkleşme.

Özerkleşme dediğimiz zaman değerli arkadaşlarım, nutuk atmak anlamında değil; özerkleşme, mali özerklik; özerkleşme, idari özerklik; özerkleşme, kendine yetecek bir özerkleşme. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün bütçelerine bakıyorsanız, genel bütçe % 0.25; yani, devlet bütçesinden

transfer edilen kaynak bu hizmetlere yetmiyor, % 0.3'lerde, % 0.025'larda. Azalması, çoğalması, hiçbir şey değil.

Yatırım bütçesine bakıyorum değerli arkadaşlarım, cari bütçeye değil. Geneline bakıyoruz, yani ben 1994'ten bir şey vermek istiyorum; 1.8 trilyon bütçeye karşılık, gelir 6 trilyon. Eğer kapalı olan bu 6 trilyonu açsak, yani beyanlar — harç geliri bu — tam bildirilse 40 trilyon da kaçak var. Ne dönüyor yılda?... 1994'ten bir şey vermek istiyorum; 400 trilyon para dönüyor bu sektörde, yalnız Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü için diyorum, alım satımda. Demek ki, 400 trilyon da Türkiye'de harca tabi. Nedir?.. Yatırım aracı çünkü toprak. O zaman, meseleye ciddi şekilde bakmak lazım. Ciddiyetsizlik olduğu anlamında lütfen almayın. 1994 Türkiyesinde, 2000'li yıllara giden dünyada o zaman bu işe de ciddi bakmak lazım.

Ne yaptık?.. Arz ettim; demek ki, bir özerk kuruluş şeklinde olabilir. Niçin?.. Bir de şunu söyleyeyim, yadırgamayın bu sözümlü: Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü kime hizmet ediyor?.. Malı mülkü olana, gayrimenkulü olana; kamu hizmeti midir, değil midir, o da ayrı şey. Ama, bu hizmet devletin şemsiyesi altında yürütülecek. Bir seneden beri düşüncede idi bu; sanıyorum üst düzeyde bir, — ben teşekkür ederim Sayın Başkanımıza; çünkü, açtı bu meseleyi, ortaya attı — üç aydan beri de bir üst kurul kurduk kendi bünyemizde içerisinde, — özerkleşmeyi anlatıyorum — bu çalışmaları başlattık. Dökümanları toplama aşamasındayız, yurt dışındaki dökümanları da topluyoruz.

Nasıl yaklaştık bu meseleye?..

Efendim, ülkelerde para politikasını kim yapıyor?.. Ülkemize dönelim, Merkez Bankası kumanda ediyor bu paraya. Peki, harita tapu kadastro sektörünün değerli bir boyutu, yani mülkiyet ve mülkiyetle ilgili bütün dökümanları düzenleyen, koruyan, hizmete sunan da bir kuruluş var; temel kurum diyoruz ona, lokomotif kurum, adına ne dersiniz deyin. O zaman, bunları hamur eden, yoğuran, hizmete sunan kurumun da bir özerkliği olması lazım. Kendine zaten yetiyor, arz ettim, kendine de yetiyor. Büyük paralar topluyor, genel bütçeye geliyor; o zaman bu işi

gündeme getirecek çalışmalar başlatıldı üç aydan beri, yani fiili çalışmalar diyorum, düşüncedeydi, artık ortaya koyduk.

Fakat, değerli arkadaşlarım, bana sorsanız ki, "Bunun modeli nasıldı?.. Ben bunun boyutlarını size açıklamak durumunda değilim. Şu anda araştırma aşamasındayız. Zannediyorum, bağlayıcı da olmasın, iki üç ay içinde bunun bazı matematik boyutlarını, yani modelini yakalayacağız, kamuoyuna da bunu sunacağız. Ben tekrar değerli Atilla Beye ve arkadaşıma, Sayın Atilla Aydın'a teşekkür ediyorum. **Hatta biraz tereddütüm de oldu, açıklamayalım dedim. Ben bunu açıklayacak yerde değilim, bir bürokratım; ama, Odamızın Başkanı buna temas etti.**

En yetkili ağız, Cumhurbaşkanımız da, bundan beş altı ay önce devletin ana görevlerini şöyle sıraladı: Güvenlik, adalet, milli eğitim, sağlık. Bu tamam, sübvansiyeye etsin, devlet bunlara kumanda etsin; diğer kurumlar da kendine yetsin. Ben şimdi huzurunuzda söylüyorum, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü kendine de çok yeter eğer bu modeli bulursa ve bütçeye de hayli kaynak da getirir. Niçin getirir?.. Ürünleri, her ürünün bir bedeli vardır, o ürünleri serbest piyasa ekonomisi içinde hizmete sunduğu için. Şimdi dönüyorum sermayeye...

Değerli arkadaşlarım, az önce arz ettim, bütçeden ayrılan pay yetmiyor. Ne yapacağız, oturacak mıyız?.. Yani, Sayın Başkan da ifade etti; yani, "Nasıl da bütçe yok; işte otur, çalıyı dön, - hoşgörünüze sığınarak diyorum - tuzağa koş" gibi bir şeyler de var. Yani, oturursun, hiç kimse de bir şey söylemez, "Bütçem bitti" dersin.

Buna Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünde çalışanlar olarak gönlümüz razı değil; ama, bunu da zaten gönlümüz razı olsa yapmak durumunda değiliz. Talebe bağlı hizmetler var, takdir edersiniz. Bir yatırım hizmetleri var, bunu paraya bağlarsınız, bir tarafta tutarsanız; ama, talebe bağlı hizmetler var. Devletin bütçesine trilyonlar geliyor. Bunu da yürüteceksiniz; oturacak yerde, yani yakınacak yerde de kalamazsınız. Çare ararsınız; çünkü, çareyi bulacak yerdesiniz.

Şunu ifade edeyim, her zaman söylüyorum, şurada da söylüyorum: Harita

Tapu Kadastro sektörüne çareyi bir başkası mı gelip bulacak?.. Mümkün değil. Bunu böyle düşünmemiz de mümkün değil, içinde yaşayan bulacak. O halde, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünün bu açmazını diyorum, yani para açmazını aşmak lazım. Oturduk, 1992 yılları, zaten 1987'de çıkmış olan kanunda döner sermaye işletmesinin kurulması vardı, kurulmuştu. Ben bir rakam bilgilerinize sunayım; 1991'deki döner sermayenin bütçesi, yıllık 450 milyonu.

1995 yılı döner sermaye bütçesi 500 milyar olarak düzenlendi. Yani, 1991'deki 400 milyonluk yıllık bütçesi 1995 yılında 500 milyar olarak düzenlendi. Şöyle bir karşılaştırma da yapmak istiyorum: 1995 bütçesi 2.8 trilyon, bunun yatırım bütçesi 250 milyar. Yani, genel bütçeden 250 milyar; bunun içinde her şey var, kalem, defter de var. Döner sermaye bütçesi 500 milyar. "Önemli, evet iyi anlıyorsunuz, tahsildarlık mı yapıyorsunuz?" aklınıza gelenler. Yani, onu da yaparız, devlet bunu da yapar. Yani, bu bütçeyi, bu döner sermayeyi hizmetlerde kullanabiliyoruz. Bu önemli bir soru olarak bana özel soruldu veya soru olarak ortaya atıldı.

Değerli arkadaşlarım, evvela bu işe girerken; ben teşkilatımdan şunu rica ettim genelgeyle veya sözlerle söyledim: "Arkadaşlar, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü mensupları, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünde çalışanlar, devletin parasını toplama becerisini gösterecektir." Niçin bunu söyledim?.. "Git bu döner sermayeyi bankaya yatır" da demedim, bizzat siz tahsil edeceksiniz, kasası yok, defteri yok; bunu tahsil edeceksiniz. Demek ki, devletin parasını tahsil etme becerisini göstereceğiz. Evvela böyle koyduk meseleyi. Baktık ki beceriyoruz bu işi. Bütün arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Hiç bir sıkıntı yok.

Sonra ikinci adım; bu parayı harcama becerisini göstermemiz lazım. Bunu teşkilatımdan isteyemedim. En başta ben bir sorumlu kişi olarak harcama becerisini göstereceğiz. Nedir bu harcama becerisi?.. Yani, bunu hizmetlerimize yansıtacağız. Değerli arkadaşlarım, döner sermayenin kuralı şu, onu da bilgilerinize sunmak istiyorum: Döner sermayeden para alırsınız, döner sermaye hizmeti yapmak için kalem alabilirsiniz. O aldığınız kalemi de yalnız döner sermayede kullanabilirsiniz, bu kadar da katı. Harcama becerisi dediğim bu.

Şunu ifade edeyim: 1992'de vereceğim bu milyarları; 1993'te - beni hafızam yanıltmıyorsa - ve 1994'te 150 milyara yakın bir harcama yapıldı. O bütçelere baktığımız zaman 10 milyar bile tutmayabilirdi. Yani, demek bu ihtiyaçtan yapıldı bu iş. Yani, bir sürü donanımlar alındı, hizmete sunuldu. Ama, işte bu döner sermaye ile ilgilidir dedik ve 1995 bütçesi görüşülürken, Sayın Bakanımıza da huzurunuzda çok teşekkür ediyorum; Türkiye Büyük Millet Meclisine de bir önerge verdik, dedik ki, döner sermaye işletmesinden gelen gelirin yüzde 40'ı - önemli bir paydır - tapu kadastro hizmetlerinde kullanılır."

Bütçe de bir kanundur, demek ki bir boyutta bu işi kanunlaştırdık. Ayrıca da işte "çalışanlara da bir miktar ücret de ödenecek" diye bir boyutu kazandı. Bu bir yıllık ömrü vardır, yani bütçeye giren bir yıllık ömrüdür. İnşallah ya gelecek bütçelerde bunu devam ettireceğiz veya bir kanunla aşmaya da çalışıyoruz. Çünkü, organizasyonla ilgili yaptığımız çalışmaların içinde yalnız şu genel müdür, bu genel müdür diye yok. Hoşgörünüze sığmıyorum. Organizasyon dediğimiz zaman harita tapu kadastro hizmetlerinin bütününe bakıyoruz. Yaptırım kurallarıyla bakıyoruz. Bunu aşmaya çalışacağız. Daha model ortaya çıkmadı. Ben bunu bir bürokrat olarak açıklıyorum; çalışmalar yapıyoruz. Geldik bu şekilde Bütçe Kanununda bunu elde ettik.

Değerli arkadaşlarım, bir örnek vermek istiyorum. Yalnız Türkiye'de - birçok döner sermaye var da - tapu kadastro döner sermayesinin peşin vergisi yüzde 35'tir. Yani, aldığı paranın peşin yüzde 35'ini aldı, diğerleri yüzde 20, yüzde 15. Helal olsun. Neden böyle kondu?.. Bu kadar geniş, bir sürü, 1318 kuruluştan para toplayan bir kuruluş yok Türkiye'de. Çok geniş bir yatırım var. Yani, milyarları binlerce kuruluştan topluyorsunuz. Yani, biz sıkıntılı iş yapıyoruz, ama % 35 de bir peşin vergi var.

Bakıyorsunuz KDV'si bilmem nesi, toplanan paranın % 50'si vergi veriyoruz. **Tamam kazanan versin. Var mı bir diyeceğimiz?.. Hiç umurumda değil. Mademki kural budur, bizde devlet sektörü, özel sektörü yok. Mademki kazanıyoruz bu parayı, bu vergiyi de vereceğiz. Hiç bir problem görmüyorum. Bütün mesele şurada: Geri kalan parayı sektöre aktaralım. Sayın Bakanımız konuşmasında ifade ettiler, dinleye-**

meyen arkadaşlar olabilir, sağ olsunlar çok eğildiler bu meseleye. Döner sermayeden -finansman elde edebileceksin ki- sektöre, o finansmanı hem devlet kuruluşları kullanacak, hem de yığınla harita tapu kadastro hizmeti var diyoruz, onu da özel sektöre aktaracaksınız. Şu gelir aklınıza: "Efendim işte tasarruf tedbirleri var. Bu döner sermaye içinde mi, dışında mı?.." İçindedir. Bu tasarruf tedbirleri, bu sıkıntılar, takdir edersiniz ailelerde de olur, kuruluşlarda da olur, devletlerde de olur. Bunu geçici şeyler olarak kabul edelim. **Şunu söylüyorum, şunu iddia ediyorum: Artık harita tapu kadastro sektörü finansmanı buldu; bu artar, milyarları eğer az görüyorsanız artar, artacaktır da.** Organizasyona bakıyoruz trilyonlar gelebilir değerli arkadaşlarım; yadırtmayın bu sözümü. Bütün arkadaşlarım bilir, daha dün Hollandalı bir yetkiliyle görüşüyorum. Merak ettim, bütçelerini sordum. Bana herhalde yanlış bilgi vermediler. Tapu ayrı; kadastronun orada bütçesi 15 trilyon. "Nereden sağlıyorsunuz bunu?.." dedim. "Biz iş yapıyoruz. Ürünlerimizi pazarlıyoruz" dedi. Yani, o Hollanda dışarıda içeride iş yapıyor, ürünlerini pazarlıyor, yalnız kadastroyla ilgili bütçesi 15 trilyon değerli arkadaşlarım. 40 bin kilometrekarelik bir alanı var, gelişmiş ülkedir şudur budur.

Fukaralığın alemi yok değerli arkadaşlarım. Yani, çaresiz olarak görünmenin şeyi yok. Şunu söyleyeyim size, şunu da ifade edeyim, her yerde de söylüyorum: **Harita tapu kadastro sektöründe köklü deneyim var, nitelikli insangücü var, donanım da var. Var mı diyeceğiniz?..** Türkiye'de en uçları yakalamış donanım da var. **Nedir sonuç, nedir sıkıntı?.. Para, para, para...** Ben Sayın Başkanımıza teşekkür ederim, ben finansman finansman diye ifade edecektim, daha açık konuşuyoruz; para para para. Bunu bulmamız lazım, bir; arz etmiştim bulduk, harcama becerisini de göstereceğiz. Nasıl göstereceğiz bu beceriyi?.. Yetkili kurullara anlatmak suretiyle, anlatmak becerisini göstermek suretiyle. Bunu anlatmak istemiyorum. Evet efendim bir maddede bu kadar bir şey ayrıldı. Bunun nasıl olduğunu ben size arz etmek istemiyorum. Yalnız, şunu da ifade edeyim: Yalnız, sorunların üzerine gideceksiniz ve sonuç alırsınız. Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN — Teşekkür ederim. Efendim Sayın Genel Müdürümün verdiği izahattan çok memnun oldum. Ancak, bir şey dikkatimi celbetti. **Görülüyor**

ki Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü mutlu azınlığa hizmet eden büyük bir kuruluş. Yani, hizmet oraya yöneliyor. Gönlümüz arzu ediyor ki, yalnız mutlu azınlığa hizmet etmesin, çalışanına da hizmet etsin, diğer vatandaşımıza da hizmet edelim. Tabii, bunun yolunu yöntemini de bulmak mecburiyetindeyiz.

Ben "para para para" dedim de, hani biz bu teşkilatta da çalıştık 10 yılı aşkın; o zamanki yöneticileri de gördük, paradan korkarlardı; Sayın Genel Müdürüm korkmuyor, çok teşekkür ederim. Evvelce korkulurdu bu teşkilatta, şimdi korkulmuyor.

Yine bir şey var. Şimdi bir şey ifade ettiler, ben yanlış anlamadıysam; **"6 trilyon bütçeye kaynak sağlıyoruz." Ben yanlışsam düzeltin. "40 trilyon kaçak var.** Bu sektörde de diğer yan şeylerden dolayı da 400 trilyonluk geniş bir hareket var" deniliyor, "para dönüyor" deniliyor; bunu yanlış anlamadım değil mi efendim?.. Şimdi, esas olayın beni ilgilendiren olayın en büyük kısmı şu 40 trilyonluk kaçağı önlemenin usullerini de Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü bilmek mecburiyetindedir.

Aslında, Sayın Genel Müdür, oturduğu yerden **"Konumuz dışında"** diyor; ama, ben yalnız Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünün değil hepimizin konusu içinde olduğu kanısındayım. Yani, bizlerin de içinde, vatandaş olarak da hepimizin içinde... Bu kaçağın büyük bir kısmı gayrimenkul satışlarında hakiki değerinin bildirilmemesinden kaynaklanıyor. Bunu hepimiz yapıyoruz, zorluktan doğan sistemde yapıyoruz, çarpık düzende yapıyoruz. Bunları önlemek, zannediyorum bizlerin de görevi. **Ancak, bunu başlatan yine Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü olacaktır.** Dolayısıyla, Tapu Kadastro dediğimiz sistemin bir an evvel yaygınlaşmasıyla, belediyelere destek sağlanmak suretiyle, Emlak Vergilerini hakiki değerlerinde uyulması şartı ile, tapudaki yapılacak işlemlerden normal değerlerin gösterilmesi suretiyle bu işler ortaya çıkacaktır. Şimdiki yapılan uygulamada -içinde ben de varım bu mutlu azınlığın, yani kendimi soyutlamıyorum- mutlu azınlıktan daha az vergi alarak diğer vatandaşa bu vergiden doğan hizmetleri yansıtmamaktır. Bu 40 trilyonun bütçeye girmemesi.

O dönen para 400 trilyon, ben 40 trilyon kaçaktan bahsediyorum. Ben harç kaçağından bahsediyorum. 400 trilyon dönen para ondan bahsetmiyorum ben. Yani, vergi kaçağından bahsediyorum. Aslında bu vergi kaçağını sağlamak, yalnız Tapu Kadastro'nun değil, birey olarak bizlerin de görevi, bu işin içinde olan harita kadastro mühendislerinin de görevi.

Döner sermaye konusunda çok güzel izlenimler aldık. Hele bu 1995'teki olayı ben biliyordum, günü gününe izledim. Çok güzel bir olay, ancak şöyle de bir bilgi alır gibi oldum: Sanki bu konu, iptale giden bir süreci mi yaşıyor?.. Bunu belki devlet memurusunuz, açıklama zorunda değilsiniz, ama Sayın Genel Müdürüm, "Böyle bir ANAP'ın girişimi mi var?.." diye bir duymuşluğum var. Siz söyleyemezsiniz, ama ben söylüyorum. Bu konuyu da hafife almamak gerekiyor. Aslında başka sıkıntılar da var. Ben şimendifer Genel Müdürlük dedim, Sayın Genel Müdürüm "lokomotif" dedi. Lafımızın bir arasında "baba ocağı" dedik. Başka türlü düşünmek mümkün değil arkadaşlar. Bunu kesinlikle böyle ifade etmemiz lazım. Bugün Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünde şu anda 45 yaşın üzerindeki harita mühendislerinin tümü Tapu Kadastro'dan geçmiş mühendislerdir. Şu anda da 625 tane meslektaşımızın çalıştığını geçen panel için Sayın Genel Müdürümden gerçek rakam olarak almış bulunmaktayım.

Yalnız mühendis meselesi değil, sektör meselesi deyince. Tapu Kadastro Genel Müdürlüğümüzün, bugün benim bildiğim kadarıyla 16 bini aşkın personeli var. Dolayısıyla büyük bir potansiyel var. İyi olmasını, iyiye gitmesini hepimiz gönülden arzu ediyoruz. Tabii, meyve veren ağaç taşlanır ya, ancak ben yine şunu söylemeden duramayacağım: Daha önceleri nerelerdediniz?.. Şarkı demeyin. Yani, efendim biz bunu 30 yıldan beri konuşuyoruz. Niye paranın kullanımında yanlışlar olduğunu söylerken şaşmayın.

Bilemiyorum ama, geçenki panelde bir laf ettim; "Bir tarihte 350 olan müdürlük sayısını 1960 yılında 120'ye indirmiştik" dedim vaktiyle. Bilemiyorum ama, adına ister müdürlük deyin, ister yetkili bakma deyin, ister şeflik deyin; öyle tahmin ediyorum ki, 700'ün üzerinde var. Böyle bir çalışma rantabl oluyor mu?.. Şimdi bilemiyorum, müdürlük, şeflik, yetkili bakma dediğimiz. Tabii, bu demektir ki; bu kadar mekan, bu kadar araç, bu kadar yanlış kullanım demektir. Bu reorganizasyonu ne

zaman yapacağız?.. Sayın Genel Müdürüm bunu da açıklarsa, açıklama hakkına sahip olabilir de olmayabilir de; özellikle rica edeceğim.

Şahmar DALMIŞ — Başkan, söz istiyorum; çok önemli.

BAŞKAN — Efendim vereceğim, size söz vereceğim. Unutmuş değilim. Size söz verdiğimde konuşacaksınız.

Şahmar DALMIŞ — Bu kadar arkadaşlarımız toplanmışken, bana izin verin anlatayım.

BAŞKAN — Efendim ben konuşayım, ben kendi hakkımı kimseye vermem. Başkanım çünkü, o hak bana ait. Size söz vereceğim. Bir şey sormuştu arkadaşım; herhangi bir baskı unsuru oluşturmamız gerekiyor mu, gerekmiyor mu?.. Ne tip bir mücadele yapmamız gerekiyor?.. Genel Müdürlüğün yapacağı çalışmalar var. Bizim birey olarak, Oda olarak, yan örgütler olarak böyle bir şeye ihtiyacımız var mı, yok mu;.. Cevaplarsanız memnun olacağım efendim.

Yüksel AKIN, (Tapu Kadastro Genel Müdürü) — Değerli arkadaşlarım, şu sözümü yadırgamayın: "Kaynakları en iyi şekilde kullanıyoruz." **Yeterli kaynak yok ki, neyi kullanacağız?..** Şunu da gözden kaçırmayalım: İlçe sayısını bilemiyorum binlerin üstünde. Her ilçede kuruluşu getirerek vatandaşa yakından hizmeti getireceksiniz, bunu tapu kadastro diye ayıramazsınız. **Her ilçede bir kuruluşunuzun da olması lazım, dizayn etmesi lazım.** Ama, şu çalışmalarımızdan meseleye zaten bütünüyle bakılacak. Kaynakları nasıl nerelerde kullanacağız gibi çok fikirler var. Güçlü müdürlükler kuralım, vatandaşlara fakslarla telekslerle ulaşalım. Yani, 780 bin kilometrekareye yayılmış bir ülkemizde, bilmem 1000 kuruluşla siz bu işi başedeceksiniz; köyler dahil.

Ama, kaynakları en iyi şekilde kullanmayı... Ben o zaman pratik bir şey söyleyeyim size, arz edeyim: 5 bin kilometrekare olarak her yıl kadastro yapılıyordu. 5 bin kilometrekare olarak planlanmış ve doğru planlanmış, mevcut kaynaklarına göre. Yine huzurunuzda arkadaşlarıma teşekkür edeyim; el emeği göz nurudur bu iş. 15 bin kilometrekare.. Bu seneki tasarruf tedbirlerine rağmen 13 bin kilometrekare kadastro hizmeti tamamlandı. Bunun için diyoruz ki, 3-5 sene içinde bu tesis

kadastrosuna başlayacağız. Doğrudur. Kaynak şurada mı kullanırsın, burada mı kullanırsın?.. Onu da size söyleyeyim. Söylemek istemiyorum ama, yıllardır bu kurultayların, panellerin gündemini "Acaba kadastro ekibinin verimi kaç parçalı olacak?.." Çok uç meseleler oldu. Yani, insanın sınırlarıyla oynamak demektir bu. Yani, makroda bütünüyle bakamadık. Ben de bu işin içindeyim. Sayın Başkanım şunu söyledi: "Nerelerdediniz?.." diye. Olsun, bunu 1995'te yakaladık. 1994'te yakaladınız da. Çünkü, harita tapu kadastro sektörünün gündeminde bir sürü şey vardı. Onları büyük mesele olarak görüyorduk. Gizlilik Yönetmeliği yumuşatıldı, kalktı. Hiçbir tepki yok. Boyuna bu konuşuluyordu, kalktı bu. Tamam, sorun bu muydu?.. Kalktı, bir şey yok. Yine yok. Demek ki tespitlerimizi daha değerli yapmamız lazım. İster 1994'te yapın, ister 1993'te yapın, ama doğru yapın.

Şimdi, kusura bakmayın. Yani, böyle konuşmamı da hoşgörün. Duygusal meselelere yaklaşmıyorum. Bazı şeyleri de burada söylemek istemiyorum. Yani, evvela bir şeyi hiç bitirmeyeceksiniz. Dere aktıktan sonra, yatak yattıktan sonra, önüne geçip ellerinizle o dereyi tutamazsınız, o suyu tutamazsınız, boğulursunuz. Planlaması da bir süreç içerisinde gidecek.

Değerli arkadaşlarım, yeterki biz doğrusunu bulup çalışmalarını başlatalım. Baskı unsuru olarak algılamak istemiyorum. Demin baştan dedim ki, "Özelleştirme kamuoyuna maledildi, bu iş bitti. Bu iş bitecek ülkede." **Bu işlerde kamuoyuna maledilirse, kabul edilirse, benimsenirse, yeter diyorum.** Yani, bir kere Sayın Başkan, değerli dinleyenlerim, şunu rica ettim baştan: Şu iş bir ortaya çıksın, itirafda ettim; Medeni Kanunda olan bu şeyi ordan güç alacağız. Yani, boyutlarını yakalayamadık, bize biraz izin verin. Zaten bunun boyutlarını yakalarsak, yani taslağı ortaya çıkarırsak elbette bu değerli kurullarda başka organizasyonlarda da bu iş kamuoyuna sunulacaktır. Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Genel Müdür. Efendim, konunun takdimcisi Ensar Beyden söyleyeceği bir şey olup olmadığını sorduktan sonra salondaki diğer arkadaşlara da söz vereceğim.

Ensar KILIÇ — Ben bir dakika bir şey söylemek istiyorum. Döner sermaye ve diğer bütçeden ayrılan payları anlatırken ve yeri gelmişken

ismine atıfıta konuştuğum Sayın Tapu Kadastro Genel Müdürüm, anlıyorum ki, açılış konuşmasında Sayın Başkanım Atilla Aydın'ın mesajı ve size benim bu konuyu burada panelde tekrar tartışmada aracı olarak sunmam ve Genel Müdürümün de konuya açıklık getirmesi, şahsen beni memnun etti. Dolayısıyla ben bu konuda tekrar 3 milyarı, 5 milyarı tartışmaktan ziyade, hedefi kaybetmeme noktasını ve yeni bir hedef yakalamanın mutluluğunu yaşıyorum. Genel Müdürüme bu konuda teşekkür etmek istiyorum.

Sorunun çözümü, kaynakların doğrudan kullanılmasıyla birlikte, aynı zamanda politikalar üretmenin de yolu **Tapu Kadastro diye özerk bir kurumdan geçmektedir**. Bunu çok tartışıp, sesli hale getirmek konumundayız; her yönüyle, her boyutuyla.

Böylesine bir mesaj çıktığı için, ben artık kaynak kısmında detaylara girmiyorum ve kendilerine tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN — Sayın Ensar Kılıç'a teşekkür ederim. Şimdi, aramızda politikaya girmiş, politikada bazı yerlerde mücadele etmiş bir arkadaşımız var. Onun dili de hayli şişti. Yeri de tam buldu, ama kendisi çok acelecilik yapıyor. Onun için ben önce onu evvela 5 dakikayla sınırlayarak, 15 dakikalık talebi var, daha evvel söyledim, kürsüye davet ediyorum. Sayın Şahmar Dalmış. Yalnız fazla derine dalmadan bu son söylenen, Genel Müdürün söylediklerinin ışığı altında lütfen.

Şahmar DALMIŞ — Anlaşıldı Sayın Başkan, teşekkür ediyorum. Salonda bulunan değerli hocalarımı, çok sevgili saygıdeğer tüm meslektaşlarımı, saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Arkadaşlar hemen Erdal Akdağ'ın, Sayın Başkanın konuşmalarından hemen aklıma bir şey geldi. Özel televizyonlardaki açık oturumlarda biliyorsunuz, özgürce herkes istediğini konuşuyor. Ceza yargı sisteminde de herkesin kendi konuşması kendisini bağlar. Ertesi gün soruşturma açılırsa televizyon hakkında değil konuşmacıyı bağlar. Ben Erdal Akdağ da, geçen gün Reha Muhtar'ın Ateş Hattı programına benzer bir şeyi konuştuk. Adamın birisi bir şey konuşuyor, "Hayır, burası TRT'dir, onu başka yerde konuşursun." Yani, TRT'yle öbür televizyonlar sanki başka ülkelerin topraklarında bir kuruluşmuş gibi.

Şimdi Sayın Erdal Akdağ da benim sanki haritada başka bir şey anlatacağıma veya bu konuyu taşıracığıma veyahut da bu konunun başka bir perspektifinden konuştuğum zaman harita kadastro sektörü sanki uçuruma yuvarlanacakmış gibi sınırlandırıyor.

Efendim, şimdi şunu söylemek istiyorum: Bir coğrafya öğretmeni ders anlatıyormuş sınıfta, demiş ki, "Dünya yuvarlaktır. İşte elips şeklindedir, biraz da kutuplarından basık haldedir." Öğrencinin birisi demiş ki, "Hocam, bunu niye öyle söylüyorsunuz ki, görüyoruz, dünya düp düzdür." "Oğlum, onu ben de biliyorum da, ben ders olsun diye söylüyorum; aslında bunlar yanlış şeylerdir de, anlattığıma ben de inanmıyorum, ben ders olsun diye söylüyorum" diyor öğretmen.

Sayın Tapu ve Kadastro Genel Müdürü sayın meslektaşımız, büyük ağabeyimizde, devlet memuru olduğu için ve bürokrat olduğu için ve kalıplaşmış, Osmanlı Devletinden kalmış, foseptik çukuruna atılması gereken kokuşmuş kanunlara bağlı kalmak zorunda olduğu için, 657 sayılı Devlet Memurları Yasasına tabi olduğu için, o kalıplara bağlı olarak konuştu. Aslında, kendisi de onun öyle olmasını istemiyor; ama ne yazık ki, o öyle konuşmak zorunda.

Arkadaşlar, ben başka bir açıdan konuya bakmak istiyorum. Şunu herkes kesinlikle bilsin ki; bu ülkede Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, tüm mühendisler ve bilim adamları, değerli hocalarımız, bu ülkenin tapu ve kadastro sorunlarının çözülmesi için, harita sorunlarının çözülmesi için derinlemesine doçentlik tezi, profesörlük tezi araştırmadan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine en az iki tane profesör ağırlıklı bilim adamları, bu işi detaylı öğrenen bilim adamları Meclise gelmeden, icranın başına gelmeden bunun çözülmesinin imkan ve ihtimali yoktur arkadaşlar.

Bakın, Piri Reis, bundan 482 yıl önce Çanakkale'nin Gelibolu ilçesinde ceylan derisi üzerine çizdiği haritayı, o zaman haritacılığın işte ilk ilkel yöntemleriyle çizdiği haritayı... Şu anda Türkiye Cumhuriyetinin hizmetinde ve müzesinde bulunmaktadır bu harita; fakat, kendisi Aben Körfezine bir sefere gönderilir denizci korsanlar tarafından ve 1547 yılında, orada donanmayı başsız bıraktığı için orada öldürülür.

Şimdi, ben başka bir açıdan neden bunu söylediniz, onun için bir şey söylemek istiyorum. Eğer ki Türkiye'de biz Türkiye Cumhuriyetinin kadastro işlemlerinin bitmesi için, öğrencilerin yetiştirilmesi için ve bu profesörlerin "Türkiye'de bu işin sahibi biziz" demesi için derinlemesine bir çalışma yapmadıktan sonra, bu tür dar kalıplar içerisinde açıklamayla hiçbir çözüme gidemeyeceğiz arkadaşlar.

Amerika'da bir siyasal bilgiler fakültesinde öğrencilere bitirme ödevi olarak şu veriliyor: "Eğer bir gün Türkiye, Kerkük'ü almak için Irak topraklarına girerse Müslüman ülkeler de bu işe baş kaldırırlarsa, o zaman Irak tarafından bir müdahaleye Rusya baş kaldırırsa, Amerika'nın çıkarlarını korumak için bizim Türkiye'ye karşı tavrımız nasıl olacak?" diye. Yani, Türkiye'nin çıkarları, Amerika'da doçentlik teziyle ilgileniyor; ama, Türkiye'de politikacılar kendi yapacakları işleriyle ilgili bir çözüm getirmiyorlar.

Şimdi, bizim buradaki meslektaşlarımızdan ben şunu istirham ediyorum. Onların hepsi, çoğu... Özel çalışan arkadaşlarımıza dikkat ediyorum, gruplar halinde toplanıyorlar, "İller Bankasındaki ihaleyi almak için yüzde kaç kıracağız, virgüülü nasıl ayarlayacağız, sekreterimin ve aldığım aletlerin taksitlerini nasıl ödeyeceğim?" diye onlara kafa yoruyorlar.

Genç hocalarımızın yurt dışında basılmış olan, başka bilim adamlarının bastığı kitapları nasıl tercüme edeceğim; şu Hocamızın pardösüsünü ya da çantasını taşısam acaba doçentlik tezinden nasıl geçeceğim diye onun hesabını yapıyorsa, adam da gelir burada eli cebinde böyle, -geçen gün anlattı yabancı bir bilim adamı- elinde bir sopa, öbür eli de cebinde burada sana anlatır, anlatır çeker gider. Onun ürettiği aletleri, bilgisayarları, programaları da senin burada hocanın onu çözebilmek için doçentlik, profesörlük tezi iletilirse, bir karış, bir adım yol gitmeye imkan yoktur arkadaşlar.

Sayın Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Yüksel Akın'dan şunu istirham ediyorum: Benim bundan 3 sene önce Muğla'nın Yatağan ilçesinde serbest harita mühendislik bürom vardı, orada meydana gelen bir yolsuzluğu, büroma pankart asarak protesto ettim, basına yansıdığı için Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü soruşturması başlatıldı; oraya gelen

müfettişler, -burada adını konuşmayacağım- müfettişler oradaki soruşturmalarda çok yanlış şeyler yaptılar. Ben şunu söylemek istiyorum: Tapu ve kadastro açısından ülkemiz gerçekten demir perde ülkesi, sosyalist ülkenin bütün kanunlarıyla donatılmış. Nedir biliyor musun?... Tapusu senin elinde, ama bütün işlemleri devlete aittir.

Muğla'nın Yatağan ilçesinin bir köyünde vatandaş diyor ki, "Ben kızımı ya da oğlum evlendirdim, benim 4 dönüm arazim var, 2 dönümü oğluma vereceğim; bunu böler misin?" diyor. Bu gidip tapuya başvurduğunda bir özel mühendise gidecek, koordinatlarına kadar her şeyi parayla alacak, 15-20 kez gelip ölçümler, programlar yapılacak... Şimdi arkadaşlar, yani köylümün cebindeki tapusunun yarısını bölmek için sanki Yunanistan'dan toprak alıyormuş gibi canı çıkıyor. En son vatandaş ne diyor, "Kardeşim, ne bu ülkede doğsaydım, ne yaşasaydım, ne bu tarlamı bölmek isteseydim; bu ne zulüm iştir, biz bu ülkede yaşıyoruz, bu ülkeye askerlik yapıyoruz, bu ülkenin onurlu bir vatandaşıyız, bu ülkenin harita mühendisleri yok mudur, üniversiteleri yok mudur, bu işin bölünmesi nedir, yani petrol mü arıyorsun, altın mı arıyorsun, yeni bir uçak modeli mi geliştiriyorsunuz?... Vatandaş yakasını silkiyor.

İşte, size yılbaşında yılbaşı sürprizi Kanal D'de dansöz bir harita mühendisinin fotoğrafı. Bizim yüz akımız budur arkadaşlar, o vatandaşlar bunu da gördükten sonra siz hala kokmuş kanunlarla uğraşın uğraşın durun. Ayrıca, ben şunu söylemek istiyorum: Haziran 1996 yılında HABİTAT denilen, dünyadaki bütün ülkelerden, 184 ülkeden Türkiye'ye gelecek, İstanbul'da 1996 yılında yapılacak olan Dünya İnsan Yerleştirmeleri Konferansına harita mühendislerinden ya da profesörlerinden kimler gidiyor? Dikkat edin, atı alan Üsküdar'ı geçti. Bunu Odadan ya da üniversitelerden delegeler gidiyor mu? Türkiye'de 100'e yakın demokratik kitle örgütü katılacak, HABİTAT denilen, 1996 yılının Haziran ayında İstanbul'da yapılacak olan konferansa Türkiye Cumhuriyetinde bulunan demokratik kitle örgütleri gidecek. Burada, üniversitedeki hocalarıma ve diğer Oda yönetimindeki arkadaşlara bunu duyuruyorum, orada da bizi temsil etsinler.

Ben üç kez Meclise girmek için çaba gösterdim. Bir kez Kars'tan bağımsız milletvekili adayı olarak girdim, ikinci kez Demokratik Sol

Partiden seçime girdim 1991'de kazanamadım. Bu geçtiğimiz yerel seçimlerde Ankara Büyükşehir Belediyesine aday adayı oldum, orada yine eldiler, kendileri bilirler; ben hayatımın sonuna kadar uğraşacağım, Türkiye Büyük Millet Meclisine gelerek işin kaynağından, vananın, musluğun başına gelmeden ondan bundan gidip de rahmet, kanun dilenmek istemiyorum. Ben dünyaya bir kez gelmişim, bu işi tepeden çözmek istiyorum. Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN — Efendim, Sayın Dalmış'a bu kadar heyecanlı konuşmasından dolayı teşekkür ediyorum. Yalnız, bir şeyine katılamayacağım, "Profesörler Meclise gitsin" dedi. Profesörlerden Başbakan oldu, bugüne geldik...

Şahmar DALMIŞ — Arkadaşlar, dünyada ve Türkiye'de artık lobiler kuruluyor, Amerika'da Ermeni lobisi nasıl kuruluyorsa, Türkiye'de de TÜSİAD, Cem Boyner, Çiller'in erkeği, erkek Çiller; dişi Çiller gidiyor, erkek Çiller hazırlandı, Amerika erkek Çiller hazırladı. Erkek Çiller Cem Boyner bu işi kıvıracak. Ben burada harita mühendisi olarak, üniversitedeki hocalar, saç ağarmış hocalar bana en küçük kareler yöntemiyle dengelemeyi, 30 metrelik uzunluğu ölçme yöntemini uyguluyorsa, bu ülkede Cem Boyner ABD tarafından benim başıma getiriliyorsa, ben tabii ki arkadaşlar, ben bu ülkede... Şu çok önemli: Bugünkü ne dünyasıdır? Makam da önemli. Ben çıkıyorum oraya, mühendisim, kimse beni dinlemiyor; ama, dört tane profesör çıksa, bu ülkenin dört tane bilim adamı bütün harita kadastro sorunlarını biz çözeceğiz. Başkalarına rahmet dilemiyoruz, kanun dilemiyoruz, yönetmelik dilenmiyoruz. "Bu işi ben çözeceğim" demesi açısından profesör dedim. Yoksa Türkiye'yi zaten çoğu profesörler bu hale getirdi. Tüm profesörler peygamber evladır demiyorum ki ve tüm profesörler Türkiye'yi götürecek demiyorum ki arkadaşlar; öyle bir şey demedim ben. Ecevit lise mezunudur, profesör değil; ama, bugün dünyaya meydan okuyor. Ben Ecevit gibi harita mühendislerinin de çıkmasını diliyorum. Özür diliyorum, saygılarımı sunuyorum. Benim lafımı lütfen çarpıtmayın.

BAŞKAN — Sayın kardeşim, ben kimsenin lafını çarpıtmam. Beni burada tanıyan tanır, tanımayan da kendimi tanıtırım; onu da söyleyeyim. Ben 60 yaşını geçmiş adamım, Türkiye'de bugüne kadar yaşantımda hiç kimseden korkmadım; Allaktan başka. Yalnız, olayı dinlemeyi öğrenme-

diğiniz sürece hiçbir yere varamazsınız. Ben biraz evvel Sayın Genel Müdüre de söyledim. İşte, sen de geldin lobi meselesine. Bir yerde lobi, baskı unsurudur. "Lobiler nasıl oluşturulur?" meselesini tartışırız; yalnız, yeri şu anda burası değil; bu birincisi.

İkincisi, Odadan bir not aldım. "Fotoğrafını gösterdiğiniz arkadaş, harita mühendisi değil" dediler, kendisini tanıdıklarını bildirirler, -o fotoğraftakini-Oda olarak gazeteye de bu konuyu bildirdik derler. Bu da Odanın bir açıklamasıdır. Şimdi, olayı burada bağladıktan sonra, ben Sayın Ensar Kılıç'a teşekkür ederek yerine gönderiyorum. Ben şimdi işin daha değişik cephesini koymak üzere Sayın Uğur Aşkı'ı buraya davet ediyorum.

Uğur Aşkı, serbest çalışan bir arkadaşımızdır. Kendisi, Türkiye'nin bugünkü ekonomik durumu dolayısıyla bu işin harita sektörüne nasıl yansıdığını ve dolayısıyla, harita sektörünün şu andaki sorunlarını ve parasal sorunlarını açıklayacaktır. Bunun da tartışmasını yine birlikte yapacağız. Kendisine söz veriyorum, heyecanı bağışlayın, böyle güzelliklerin de olması gerekiyor. Sayın Şahmar Dalmış tabii ki renk getirdi, heyecan getirdi, kendisine ayrıca teşekkür ediyoruz. Buyurun Sayın Uğur Aşkı.

Uğur AŞKIR — Teşekkür ederim Sayın Başkan. Şimdi, ilk defa ben harita kadastro deyince mutlaka bir ayırışımın dile getirilmesini istiyorum. Çünkü, genel anlamda harita kadastro sektörü denilip de, özel sektör ihmal edildiği zaman, hep genel perspektifte dolaşıp özel sektörün sorunlarına bir türlü temas edemiyoruz. 5 Nisan kararlarından sonra iki önemli şeyin üzerinde duruldu: Bunlardan bir tanesi tasarruf; bir tanesi de istikrar.

Bunların kelime anlamlarını irdeleyecek olursak; istikrar, bir denklemler ifade edilebilecek doğru şekilde iniş, çıkış ya da konum koruma, tasarruf, belirli kaynakların kullanımında optimizasyon veya israfın engellenmesi.

Bu iki tanım, bir paket içerisinde düşünülürse, istikrarlı bir çıkış düşünülemezliğine göre, -tasarrufla istikrar bir arada düşünüldüğünde- istikrarlı bir inişten bahsedilmeye çalışılmıştır. Ancak, bu inişin istikrarla

olabilmesi, üretime ayrılan kaynakların belli bir program dahilinde kısıtlanmasıyla gerçekleştirilebilirdi. "Peki, böyle mi oldu?" diye baktığımızda, esas krizin tüm yatırımların, üretime aktarılacak kaynakların birden bire kesilmesiyle doğduğunu görüyoruz.

Ne kadar istikrar olduğunu görmekte de fayda var. 1993 senesinin gayri safi milli hasıla büyüme hızı yüzde 7.6, 1994 gayri safi milli hasıla büyüme hızı ise eksi 3.8, yani müthiş bir gerileme var. 1993 yılında fert başına düşen gayri safi milli hasıla, -Türk parası olarak vermiyorum, yoksa yükseliş diye algılanabilir, biraz evvel Ensar arkadaşım da Türk Parası olarak verilen örneklemelerin aslında ne kadar yanlış sonuçlara bizi vardıracağına örneğini verdi -1993 yılı fert başına düşen gayri safi milli hasıla 2933 dolar, 1994 yılında fert başına düşen gayri safi milli hasıla 2761 dolara düşüyor, 1995 yılında ise öngörülen gayri safi milli hasıla kişi başına düşen 2621 dolar olacaktır; yani, hiç de parlak olmayan bir 1995 bizleri beklemektedir. Sonuçlar da gösteriyor ki, 1995 senesinin sonunda bile 1993 senesinin rakamlarına ulaşamayacağız.

Kaynaklara baktığımız zaman, bu istikrarlı tasarruf tedbirleri, istikrarla tasarrufu bir araya getirerek önümüze konan paketin içinden neler çıkıyor?.. Tüm kamu yatırımları durdurulmuştur. Bu kamu yatırımlarından bizim payımıza düşen altyapı ve proje hizmetlerine kaynak ayrılmamıştır. Sadece belli idarelerde, kişisel birtakım çabalarla bir devamlılık arz ettirmeye çalışılmıştır, ama biraz evvel de çok geniş konuştuğumuz Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü 1994 senesinde tamamen kapılarını kapatmıştır. İller Bankası, 1994 yılı içerisinde -bunu da 1995 yılı geçiş programından aldığım verilere göre söylüyorum- 270 tane belediyenin haritasını planlamıştır, ne kadarının gerçekleştirildiğini Sayın Başkanımız gerekirse söylerler.

1995 yılı içerisinde ise, öngörülen programda 238 tane belediyenin haritasının yapılacağı öngörülüyor. Esasında, bu kadar rakamlara boğulmanın bir esprisi yok. Kısası, 1995 yılına da sona biraz daha yaklaşıyor giriyoruz arkadaşlar. Ne mutlu, 1996'yı görebileceklerimize.

1994 ve 1995 yıllarında altyapı ve proje hizmetlerinde öngörülen tasarruf, -ki, bunun adı tasarruf değildir- ilkel toplumlarda bile

rastlanmayacak düzeyde bir düşünce yapısının ürünüdür. Kaldı ki, bir de tasarruf yapıyoruz diye emek sarf edilerek, var edilmiş hizmetlerin parasal karşılıklarının kelimenin tam anlamıyla gasp edilmesi ve ödenmemesi, düşünme yeteneği olan hiçbir canlının anlayabileceği bir olgu değildir.

İşler burada bitmiyor, bu barbarca tasarruf anlayışının sonucu, söz gelişi 300 milyonluk faturası alınarak, eline 50, bilemediniz 100 lira tutuşturulan ve dolayısıyla, aşağılanan, zorunluluktan müteahhit bizler, doğal olarak yüzünüzler arasına itilerek birer vergi suçlusunuza durumuna düşürüldük. Peki, hepsi bu kadar mı?.. Hayır. Acımasız çark dönmeye devam ediyor. Devlet, kendi kurumları aracılığıyla vergi borçlusunuza yaptığı müteahhitlerini, sonraki ihalelere alabilmenin koşulu olarak da vergi dairelerinden getirecekleri borçları olmadığına dair belgeyle yeni ihalelere sokmaya çalışıyor. Yani, yine devletin kendi kurumları aracılığıyla mucizevi bir yöntemle, ülkenin vergi problemini çözmeye çalışıyor.

Kaldı ki, çok daha basit bir çözümle, istihkaklar ödenirken bu tür belgeler müteahhitlerden istenmiş olsa daha adil, daha adil olduğu kadar da anlamlı bir tavır sergilenmiş olacaktır. Aksi takdirde, iş verilmek istenmeyen müteahhidin vergi borcunu ödemesi de olanaksızdır.

Şimdi, ben tabii ki soruyorum doğal olarak; acaba anlamlı çözümler beklemek hayalperestlik mi?.. Tabii ki çarpıklık durmuyor, ülkemizin içinde bulunduğu koşullar gözetilmeden var edilen yeterlilik olgusu, yani ihalelere girmek için müteahhitlerden istenen donanım, vesaire gibi koşullar alt alta toplandığında ürkütücü miktarlara ulaşmaktadır. Bu taleplerini mevcut ödenekli işleriyle yüklenicilerine sağlatıramayacak olan idareler, sadece bizleri daha da fazla karşılıksız borçlanmaya teşvik etmektedir.

Örneğin, bir plotter'in yılda maksimum 2 ay çalışabileceği bir ortamda, -idareler tarafından bu veriler araştırılmadığı için sanyorum- yeterlilik şartı içerisinde üç puan, dört puan, bazen de altı puan gibi rakamlar koyularak, bir de mevcut ihale sistemleri içerisinde, puanlamanın çok önemli olduğunu da varsayarsak, bu yatırımları yapmayan müteahhitlerin

iş alması olanaksızdır anlamına gelir ki, biraz evvel konuşmacıların da değindiği gibi, ülkemizi ve bizleri geri kalmış ülkelerin tipik tanımına uygun, ölü teknoloji yatırımları haline getirirler. Oysa, bir plotter, bir yılda en az altı tane işletmenin sorununa çözüm olabilir.

İdareler, kendilerine teslim edilecek ürünün standartlarına koyabilirler, sayısal isteyebilirler, plotter'den çıktılar isteyebilirler; ama, plotter'den bu ürünün nasıl alınacağını bıraksınlar yükleniciler çözsün. Ürünün standartlarını koyun, o kalitede, o standartta ürünü bizlerden isteyin. Ama, bizleri zaten kendi ödenekli işlerinizle finanse ettiremeyeceğiniz borçların altına sokmayın.

Bizi böyle borçlandıkları yetmeyen idareler, bir de psikolojik baskılarla yüksek kırımlara zorlanmaktadırlar. Maalesef ve maalesef hiçbir kurum, yüksek kırım istemiyoruz demelerine rağmen, "Düşük kırımlarla iş almanın yollarını nasıl kesebiliriz?" diye birtakım düşünceler içerisine girmektedirler. Bakıyoruz arkadaşlar, müteahhidlik karı yüzde 25'tir. Bir işin idare tarafından 80 milyon liraya çıkartıldığını düşünelim. Yüzde 25 müteahhidlik karı koyarsanız, 100 milyon yapar. Yani, 80 milyonluk bir çeşme, yüzde 25 müteahhidlik karı koyarsanız 100 milyon yapar. Aynı oranda kırım isterseniz, 100 milyonluk bir ihale, 75 milyona düşer. Yani, yüzde 25 müteahhidlik karını koyarsanız, yüzde 25'ini de kırım yapın derseniz, maliyetinin de altına düşürürsünüz müteahhidi.

Şimdi ben, çok değerli bürokratlarımızdan bu işe kesinlikle tavır koymalarını ve hatta, yüksek kırımlardan şüphe duymalarını rica ediyorum. Çok kötü bir 1993 senesi geçirdik. 1993-1994'ü yeni geçiriyoruz da, en yüksek kırımlarla mücadele ettiğimiz, yüzde 75'lerle üç kuruşluk işleri aldığımız bir dönem yaşadıkça 1994'e zaten borçla girdik. 1994 senesinde tüm ihaleler kapatıldı. Bu iş için çok sınırlı sayıda mücadele verildi. Bizler sistemli olarak günden güne küçülürken, -hatta değişti-riyorum- küçültülürken, fiyat politikalarına rağmen yüksek kırımların vahametini herkesin anlamasını rica ediyorum.

Kurumlar arası fiyat politikasının belirlenmesi sırasında, farklılıklar hepimizi rahatsız etmektedir. Bir idarenin aynı yapıdaki bir değeri de,

başka bir fiyat politikası, bir başka idare bir başka fiyat politikası, bir başkan idare bir başka fiyat politikası...

Bir de ülkenin, doğusu batısı, güneyi, kuzeyi, ovası, dağı gözetilmeden standart bir fiyat politikasına tabi olarak işlere sokulmamız ve risk edilmemiz de anlaşılır gibi değildir. Oysa ki, kurumlar arası fiyat politikalarını belirlemek için komisyonların oluşturulması, kurulacak komisyonlara serbest çalışanların da sözleşmeli personeli gibi algılanıp dahil edilerek, uzlaşıp, uzlaşılmış çözümler üretilmesi gerekir. Ne enteresandır ki bazı idareler, özellikle İller Bankası, müteahhitlere işi verdikten sonra, işi yaptırır, yüzde 50'ye varan rakamlarda kesin hesaba para bıraktırır. Ama kağıt üzerinde yüzde 20 gibi gözükür, fakat hiçbir müteahhidimiz, kesinlikle o yüzde 20 rakamını almamıştır. En az yüzde 40, en fazla yüzde 50, hatta yüzde 60 oranında hesaplara, paralarımız içeride kalmıştır. **Çok hızlı yükselen enflasyonların içerisinde yaşadığımız bu ülkede, böyle bir tavırla müteahhidine para ödemeye kalkan idare, müteahhidine çok büyük haksızlık yapmaktadır.**

En son, Sayın Erol Köktürk, sektörümüzden umutlu olduğunu söyledi. Ben burada iyimser bir tablo göremiyorum. Bilemiyorum, sektör deyince belki de bizleri kastederek mi söyledi ama, belki bizler değil de, yakın gelecekte bir avuç, bir elin parmaklarını geçmeyen, hatta bizim mesleğimizle de ilişkisi olmayan sermaye grupları bu sektöre hakim olurlarsa, belki onlar için umut verici günler vardır. Fakat, ben 1996'yı bile nasıl göreceğimizi düşünüyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Efendim, malum bir hikaye var: Timur Anadolu'yu işgal ettğinde Nasrettin Hoca da varmış, çağırmışlar hocayı. Timur demiş ki, "Basın buna 50 değnek." Hoca demiş ki; "Haşmetmeap, sen dayak mı yemedin, sayı saymasını mı bilmiyorsun?". Şimdi tabii, dayak yemiş, sayı saymış kişi, burada sorunu çok özetle koydu Ne halde olduğumuzu, bizim özel sektör yahut özel büro, özel çalışanların ne halde olduğunu çok açık seçik koydu. Çünkü kendisi dayak yedi, sayı saydı, biliyorlar. Ancak bu dayağı yemeden, saymadan, ihale mercilerinde oturanlara bir mesaj ilettiler mi bilemiyoruz. Eklenecek çok şey var. Ben kendimden iki şey ekleyeceğim.

Bir, hiçbir harita müteahhidi, yaptığı işin tümüyle bitmiş parasını zamanında almaz, çünkü, ödenmez, sistemi öyledir. En fazla alsa alsa, yapıp bitirdiği işin yüzde 30'unu alır, yüzde 70'ini almaz.

Hiçbir harita müteahhidinin parasını ilgili teknik daire takip etmez. Ben bununla devamlı karşılaşmıştım, yaşadım. Kendim, bürokratlığında o işi yapmadım. Beni ilgilendiren, senin bu işi yapmandır, para kısmı beni ilgilendirmez deyip, hesap işleriyle muhasebeye gider. Bunu söylerken, İller Bankasındaki arkadaşları değil, belediyeleri de kast ediyoruz. Para alıp almamak onu hiç ilgilendirmez. Bir kesin hesabın altı ayda çıktığı yerler biliyorum. Bir paranın ödeme sisteminde şöyle olaylar görüyoruz, yaşıyoruz olayları. İstihkakın yüzde 20'si, bir dahaki ödemede kalanın yüzde 20'si, ondan sonraki ödemede de, tekrar kalanın yüzde 20'si. Ben bilmiyorum bu ne zaman biter, bu yüzde 20 kalanın yüzde 20'siyle mümkün değil. Kendimden biliyorum; geçen yıl Şubat ayında yapmış olduğum 1 milyar dolayında bir hakedişi, ben bu sene 12 nci ayın 10'una kadar 50 milyon, 20 milyon, 30 milyon lira olarak aldım. Para para olmaktan çıktı, hiçbir işime yaramadı gitti. Durum böyle.

Şimdi dolayısıyla, Uğur Bey, belki yakınma diye adlandıracak bürokratik kesimde bulunan arkadaşlar ama, şunu da söyleyeyim: Müteahhit bugün düşük seviyededir arkadaşlar. Memur maaşını peşin alıyor, müteahhit istihkaklarını bile alamıyor. Bu duruma düşmüşse harita özel çalışanları, özel büroları, bunu iyi düşünmemiz lazım. Bu konuda söz almak isteyen varsa buyursun. Tabii şimdi, Oda Başkanınız, Oda Başkanı olarak değil, Harita Dairesi Başkanı olarak söz almak istiyor. Sayın Atilla Aydın'ı Harita Dairesi Başkanı olarak kürsüye davet ediyorum.

Atilla AYDIN, (İller Bankası Harita Dairesi Başkanı) — Teşekkür ederim Sayın Başkan. Ben Oda Başkanı olarak konuştum. İlkemiz, açıklık ve rekabetin sağlanması ilkesidir; buna yeterince özen gösterdiğimizi zannediyorum.

Sektöre kaynak yaratma konusunda İller Bankası tek kapı değildir. Öyle olmasa, zaten böyle özel sektöre yaklaşmamız mümkün değildir. Yoksa, geçen yıl 185 milyarlık yatırım, bir önceki yıl 155 milyarlık yatırım,

1995'de de 215 milyarlık yatırımla bu özel sektörü tabii ayakta tutamazsanız, söz konusu değildir. Tabii ki bu hizmetlerin bir bölümüdür.

Bizim işlerimizin bir artı tarafı, bizim İller Bankasının hizmetlerinin bitmesi halinde bizden sonraki hizmetler devreye giriyor, sektöre bir canlılık vermesi açısından önemlidir. Yoksa, sektöre vermiş olduğunuz katkı, çok makul bir boyutu da bana göre sayılmaz. Belki çok önemli diyen arkadaşlarımız olabilir. Ama ben bu konunun başında, Daire Başkanı olarak şunu söylüyorum: Bu sektörün ayakta durması için bu yatırım yeterli değildir. Bu sene 268 sıfır müracaat var, geçen yıldan aktardığınız işler hariç.

Arkadaşlarımızın yakınmalarında, özel sektörün yakınmalarında bir bölümünde tabii ki haklılık payları var. Ancak, şöyle bir örnekle belirtmek istiyorum: "Değerlendirirken biz eğitimden aldığımız hususiyetleri acaba genel yaşamımıza da yansıtıyor muyuz" diye bir varsayımın Sayın Hocam bir örnekleme yaptı, "En küçük karelere göre bu işi dengede götürücü" diye bir yaklaşım getirdi. Ben farklı bir şey getirmiştik. "Eğitim ve üyelerimizin ilişkileri arasında nasıl bir etkileşim var" diye böyle kafa yorduğumda, benim bulduğum sonuç daha farklı. Benimkisi, tecviz dahiline girmeyen hiçbir hata affedilmiyor. Ben; sizin 10 meziyetinizin 8'i artı olsun, eğer 2 tane eksiğiniz varsa, "Kardeşim bu tecvizi..." Hepsini buradan toplam çöpe atıyoruz ve bu işi yeniden yapmaya başlıyoruz. Kişileri böyle bir yargılamaya tabi tuttuğumuz zaman da, bir dolu meziyeti olan arkadaşlarımızın iki üç yanlışımdan dolayı yerden yere vurduğumuz çok olmuştur bu kürsülerde, hep de olagelmıştır. Olabildiğince bir tecviz dahiline çıkanları elimine etmek yerine, daha çok hoşgörüyü dayalı bir anlayışta gitmemiz zannediyorum daha doğru olacaktır. Sözü uzatmak istemiyorum; üç parçada cevaplamak istiyorum.

Bir; ihalelerde yüksek tenzilatı teşvik etmek gibi bir olgu tabii ki söylenemez. Kriterleri konulmuştur; gerek Bayındırlık Bakanlığı kriter koymuştur, ona benzer bir kriter İller Bankası da koymuştur; ona göre ihaleler yapılmaktadır. Çok tenzilat hiçbir zaman tercih edilen bir olay değildir, sonuçlarını da gördük. Ben bunun üzerinde de durmuyorum. Bugünkü 1994 yılındaki İller Bankası Harita Dairesindeki ihalelerimiz yaklaşık % 24'e gitmiştir. Bu zannediyorum % 30'u hiçbir zaman

geçmedi, yani yüzde 25'den, hatta işin doğrusu bugünkü fiyatlarla tenzilsiz yapılmasıdır. İşin realitesi de bu. Gerçek anlamda yapacaksak bu hizmeti, pırıl pırıl yapacaksak, teknolojiyi yakalayacaksak, bu işin tenzilsiz yapılması, hatta hatta mevcut birim fiyatların daha da arttırılmasıdır.

Bu konuda geçen gün bir çalışma yaptık. Hizmetleri yeni baştan gözden geçirdik. Yaklaşık yüzde 15-20'ye yakın artı yönde bir geliştirme olmuştur. Ama şu da bir gerçek: Belli, oturmuş olguları, oturmuş değerlerin çok fazla sınırını değiştiremezsiniz. Bunları etap etap götürmek zorundasınız. Bu konuda çalışmalarımız devam etmektedir. İller Bankası olarak ödemelerde sıkıntılar vardır. Geçen yıl bir ödeme rahatlığına hafif kavuşur gibi olduk. Yani, eğer 8 trilyon lira borcunuz varsa o ay, eğer size 200 milyar gelmişse yüzde 20 ödüyorsunuz. 300 milyar geldiği zaman, işte yüzde 30 ödüyorsunuz. Böyle bir hakkı yakaladığınız bir anda şu bağlantıyı ve şunu sağladım: Yalnız haritada değil, harita, plan ve proje hizmetlerinin hatır işlerinin bekletilmemesini sağladım, ama bunun dayanma süresi 3 ay olmuştur arkadaşlar, 3 ay sonra tekrar düzluğe girmek zorunda kaldım. Çünkü, nakit akışı, Maliye Bakanlığında nakit akışı öylesine darboğaza girmiş ki; yani, hiçbir şekilde bir öncelik verilmesi dahi şikayetlere malolmuştur ve tekrar bugün aynı duruma düşürülmüştür. İçme suyu, kanalizasyon, plan, plancı hep aynı oranda almak durumuna girmiştir. Şu kadarını söyleyeyim: Burada atlama olursa, nakit akışında, İller Bankası bu konuya sıcak bakmaktadır. Haritacıya, plancı ve projeciye özellikle ödemelerde kolaylık ve öncelik. Öncelik derken, artı ödeme, öncelikli ödeme sağlayacaktır, daha önce bunu yapmıştır.

Bir husus var; o konuda bir çalışma başlattık, bir grubumuz çalışıyor. İşi bitirdiğimiz anda dahi, henüz aldığımız tutar İller Bankasının iş kesiminde yüzde 70'dir. Bazı kuruluşlarda 30 dedi, o herhalde bizi ifade etmemiştir Sayın Akdağ. İller Bankasında yüzde 30; bu doğru mudur? Doğru değildir bana göre. Bunun içinden, kendi hakediş düzenleme modelini değiştirmeden. Ki, modeli değiştirdiğiniz zaman, yerine mutlak daha yeni işler, daha güzel bir model koymak zorundasınız.

Böyle bir model çalışması da var. Ancak, bu model, diğer kuruluşlarla, yani projecilerle, planlılarla, haritacılarla... Bunlar birbirleriyle bağlantılı,

müşterek ele alınacak. Ama biz, harita olarak kendi içinde yorum harcaması ve nakte ihtiyacı olduğu kesitleri artırmak suretiyle, ödeme modelini değiştirmeden, yani inşaatı yüzde 10'lara ya da yüzde 20'lere veya yüzde 30'lara tırmandırmak suretiyle, müteahhitin en fazla paraya ihtiyacı olduğu dönemde, ona artı bir şey vermenin yolunu araştırıyoruz ve bununla ilgili bir komisyon çalışıyor; bu, 1995 döneminde de bunun gibi sonuçlanıp hep o şekilde ihaleye çıkacağız. Onları da ifade etmek istiyorum. Konuşmama şimdilik son vereyim; yine konu olursa, açıklama yaparım. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim. Efendim, zannediyorum Erol Köktürk'ün bir konuşma istemi vardır. Buyurun.

Doçent Dr. Erol KÖKTÜRK — Çok kısa bir şeyler söylemek için söz aldım. Onu, arkadaşımız benim umutlu olduğumu söylemem üzerine kendi umutsuzluğunu dile getirdi. Tabii umutsuz olmamız için her şey hazır, karamsar bir tabloyla karşı karşıyayız Türkiye'de. Bir kriz durumuyla aslında karşı karşıyayız. Bir şey söylemek için söz aldım. Çince'de, "kriz" sözcüğü bir birleşik sözcüktür. "Di, ciy" diye tanımlanan bir birleşik sözcüktür. Di, tehlike anlamına geliyor, ciy ise fırsat.

Kriz dönemlerinde bu tehlikeler var, ama bazı fırsatlar iyi değerlendirilebilirse, ciddi büyüme şansları da yakalanabilir. **Asıl olan tehlikeleri konuşmak, ama fırsatları da gözlemek ve değerlendirmektir. Yoksa, yalnızca tehlikeler üzerine kendimizi yoğunlaştırır, fırsatları gözden kaçırsak, işte umutlu olma noktasını da yakalayamayız.** Bildiriyi sunduğumuz gün de söylemiştim; sektör olarak geldik geldik, bir şişe ağzında tıkanık. Bu şişe ağzını geçtiğimiz zaman, ciddi büyüme şanslarını yakalayabileceğimizi düşünüyorum ve buna da inanıyorum. Önemli olan, o geçişi organize edebilmektir. Ondan sonra da yine ciddi bir büyüme şansını yakalayacağımıza inanıyorum ve umudumu da bu çerçevede yinelemek ve vurgulamak istiyorum. Başka da seçeneğimiz yok zaten. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Hepinize teşekkür ediyorum. Bu konuda fazla konuşmak isteyen olduğunu da zannetmiyorum. Olayın burada bu şekilde kalmasında da yarar görüyorum. Şimdi, konuyu yerel yönetimler açısından değer-

lendirmesi için, sözü, yerel yönetimde çalışan Gürkan Kanbir arkadaşımıza veriyorum. Kendisi, aynı zamanda Bursa Şube Başkanımızdır.

Gürkan KANBİR, (HKMO Bursa Şubesi Başkanı) — Efendim, konu o kadar geniş, o kadar kapsamlı ki, yerel yönetimlerde yaşıyoruz, yerel yönetimlerden hizmet bekliyoruz. Hizmet beklediğimiz birimlerin de konuşma sürem olan 10 dakikada anlatılmasının güçlüğünü takdir edersiniz. Konuşmama başlarken, sayın hocalarımıza, değerli meslektaşlarımıza içten sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Bildiğiniz üzere, yerel yönetimler dediğimiz belediyeler, yerleşim birimlerinin başrollerini oynayan kamu kurumlarının başında gelmektedir. Oynadıkları bu roller, kentteki tüm sistemi kapsamaktadır. Yerleşim birimlerinde yaşayan BİT'lerin dünyaya merhaba dediğimiz ilk gün ile, yaşamımızın sona erdiği süreçte belediyelerin tartışması çok önemli görevleri vardır.

Plan ve sürekli yenilenen bir program çerçevesinde hizmet getirmeleri, belediyelerden istendiği gibi; gözüken de odur ki, planlı ve imarlı bir yerleşimi gerçekleştirmek zorundadırlar. Plan ve imar kelimeleri, altlığı olan haritayı, dolayısıyla da biz harita mühendislerini çağırıştırılmaktadır. Planlı kentleşme, imarlı kentleşmeyi engelleyen en büyük bir kuvvet var. Bu kuvvet de Türkiye Cumhuriyetinin hızlı nüfus artışı. Bu, yerel yönetimlerin resmen elini, kolunu bağlamaktadır. Türkiye Cumhuriyetinin nüfusunun her sene yüzde 2.3, 2.4 ve 2.5 arttığı, son sayıma göre tespit edilmiştir.

Buna karşın, kentlerimizdeki nüfus artış hızımız yüzde 5'tir. Örnek vermek gerekirse, bu, her yıl 100 binlik bir nüfus artışı demektir. Bir aileyi dört kişi düşünürsek, 100 binlik bir nüfusta 25 bin aileye barınma ihtiyacını belediyelerin sağlaması gerekiyor. Bu insanları da 5 katlı konutlara yerleştirirsek, minimum 5 parselin yılda üretilmesi gerekli.

1985 nüfus sayımı ile 1990 nüfus sayımı arasındaki fark, 6 milyon 300 bin. Bunun 5,5 milyonunun il ve ilçe merkezlerinde toplandığı, kırsal kesimdeki nüfusun ise 800 bin olduğu belirlenmiştir. Nüfus yoğunluğumuz bütün olarak ülkede artmakta olduğu gibi, kentlerin içinde de yoğun bir

biçimde çoğalmakta, odaklanmaktadır. 2000'li yıllardan sonra da Türkiye Cumhuriyetinde kentleşmenin azalmadan devam edileceği görülmektedir. Nüfus artışından böyle bahsettikten sonra, planlı yapılaşmadan biraz bahsetmek istiyorum.

Yurt dışına gittiğimiz zaman görüyoruz, özeniyoruz; medyalar gösteriyor, öykünüyoruz oradaki kentlere. Aslında, biz planlı kentleşme için çaba sarfeden, bu konuda gayret eden ülkenin insanlarıyız. Yine, dünyanın ilk olarak planlı çalışma dönemini başlatan ülkelerin de başında geliyoruz. 1933'lerden bu yana, birçok planlı dönem yaşadık, 1962'lerden bu yana da beş tane beş yıllık kalkınma planı yaptık. Ama ne yazık ki, bu planların hiçbirini hayata tam anlamıyla geçiremedik. Plansız bir gelişme kaosa sürüklendik, ürünlerini de çarpık ve kaçak kentler kurarak toplama başladık.

Kentlerimizin bir dezavantajı da, sanayileşmenin kentlerde toplanmasından kaynaklanıyor. Sanayimizi ülke geneline ne yazık ki yayamadık. Yaya-madığımız gibi, nüfus da şehirlerimizde arttı. Belediyelerde mesleğimizin uygulamalarını iki bazda söyleyebiliriz. Bir, planlama öncesi harita uygulamaları; iki, planlama sonrası harita uygulamaları olmak üzere, 3194 sayılı İmar Kanununun 7 nci maddesi, halihazır haritaların yapım ve onama yetkilerini belediyelere vermiştir. Belediye dışında ise, valiliklere vermiştir. Belediyelerin kadrolarında, harita mühendisleri yok ise, bu yetkilerini kullanma olanakları da bulunmamaktadır.

Bildiğiniz üzere, nazım planlarda, 1/5000 ölçekli fotogrametrik veya yersel ölçümler sonucu elde edilen haritalar kullanılmakta, imar uygulama planlarında ise 1/1000 ölçekli haritalar kullanılmaktadır. "Belediyeler, imar planlarını uygulamak üzere, imar planlarının yürürlüğe girmesinden en geç üç ay içerisinde, 5 yıllık imar programlarını hazırlamak zorundadırlar" diyor 3194 sayılı İmar Kanunu. Ama, ne yazık ki, bugüne kadar hiçbir belediyede bu konuda gelişme ve açılma kaydedilmemiştir.

Belediye başkanlarını seçiyoruz, her dönem değiştiriyoruz. Değişik siyasi partilerin temsilcileri geliyor, her gelen belediye başkanı da kendisine göre yeni bir politika üretiyor, yeni bir sistem geliştirmeye çalışıyor. Belediyelerimizin milli bir politikacılık anlayışı olsa, yurt çapında bunları

uygulasak, sanıyorum meslek olarak biz de hakettiğimiz yeri belediyelerde alacağız ve gerekli gücümüzü göstereceğiz.

Harita mühendisleri olarak, belediyelere baktığımızda, birkaç büyük şehir belediyemizin dışında, belediyelerde harita mühendislerinin tek başına söz söyleme hakkı bulunmamaktadır. Diğer meslek kesitlerinin ne yazık ki etkisi ve kontrolü altında tutulmaktayız. Ve biz bu sistemi aşamadığımız sürece, belediyelerde mesleğimizin ilerlemesi, gelişmesi ve dolayısıyla da vatandaşlara iyi bir şekilde hizmet edilmesi konusunda haklı olduğumuz yere ne yazık ki varamıyoruz.

Bir örnek vereyim; Bursa Büyükşehir Belediyesinde çalışan harita mühendis sayısı 3. Bursa'nın tüm büyükşehir belediye sınırları içerisinde bulunan —3 ilçe belediyesini ele aldığımız zaman— çalışan harita mühendisi sayısı, 18 olarak görüyoruz. Bunun 4 tanesi siyasi nedenlerle çalıştıramıyor, 14 tane harita mühendisiyle koskoca 2 milyona yaklaşan bir Bursa'ya hizmet verilmeye çalışılıyor.

Gerçi, son zamanlarda mesleğimizin teknolojik gelişmeleri kullanılarak atak yapması, belediye başkanlarının dış temaslarda bulunarak oradaki şeylere özenerek aynısını kendi bünyelerinde uygulamak istemeleri, harita sektörünü de biraz canlandırmıştır. Nasıl canlandırmıştır?.. En azından PC bazında bilgisayarlar edinerek, küçük imar uygulamaları yapılma yoluna gidilmektedir. Belediyeler, aynı zamanda işveren kuruluşlar, özellikle harita mühendislerine, son çıkarılan yasalar sonucu, çok üst seviyede iş vermeye başladılar. **Ama ne yazık ki, bu verilen işlerde ihaleye giren harita mühendislerimizin yüksek kırımları sonucu, mesleğimizin çok ucuz bir meslek olduğu izlenimi verilmektedir.** Bu da belediyelerde çalışan harita mühendislerinin güç konumlarında kalmalarını sağlamaktadır. Niye?.. Çünkü, kesin hesabını orada bulunan meslektaşlarımız yapmaktadır, ama sadece emek üretimi olarak lanse edilen harita çalışmalarının, yüzde 70 gibi rakamlarla kırılması sonucu, belediye başkanlarının ve belediye meclisi üyelerinin hafızalarında değişik çağrışımlar yaptırmaktadır.

Bir diğer konu: Belediyeler, TMMOB'e bağlı diğer odalarda meslek protokolleri yaptıkları halde, harita mühendisleriyle bu protokolleri yapmaya pek yanaşmadıklarını görüyoruz. Bu da bizim mesleki denetim açısından

sadece ve sadece tapu kadastro müdürlüklerine denetleme yetkisi veriyormuş gibi bir imaj doğuyor, Harita mühendisinin, şehircilikte yapmış olduğu yanlış bir aplikasyon, yanlış bir imar uygulaması, koskoca binaları meydana getirdiğinden, bir bıçakla bahsedildiği gibi kesip atamadığımızdan dolayı, affedilmez hataları da beraberinde getiriyor. Belediyelerin, ne yazık ki istediğimiz verimde, istediğimiz sistemde yıllardan beri geliştirilememesi, ortaya meslektaşlarımızın da yerini alan bazı arsa spekülörlerini çıkarmıştır. Bu arsa spekülörleri, özellikle Bursa'da hisseli parsel satışları yaparak, çok korkunç kazançlar elde etmektedir. Ne yazık ki, bunların içerisinde bir iki meslektaşımızın da katıldığını görebiliyoruz.

Hisseli parsel satışları, çarpık ve kaçak yapılaşmayı beraberinde getirdiği gibi, haksız kazancı da getirmektedir; özellikle meslektaşlarımızın işlerini yok etmesi açısından. **Bu konuda, Harita Mühendisleri Odası Bursa Şubesi olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisine yasa önerisi getirdik, son çıkacak İmar Kanunu ile birlikte, sanıyoruz bu 3194 sayılı Yasanın 18 nci maddesinde hisseli parsel satışlarına ait madde değiştirilecek ve bunları da tıkayacağız.**

Belki büyükşehir bölgemizde yaşayan meslektaşlarımız, hisseli parsel satışının ne olduğunu pek bilmiyor, ama Bursa'da ne yazık ki, bu hızlı ve süratli bir şekilde gerçekleştiriliyor.

Harita mühendisleri olarak asıl önemli uygulamamız ise, planlama sonrası yapılan çalışmalarda kendisi gösteriyor. Bunlar, arsa düzenlenmesi ve arsa üretilmesi. Yeniden mülkiyet belirlenmesi. Bunun, ciddi ve teknolojik şartlarda yapılması gerekiyor. Meslektaşlarımız da zaten bu konuda çok iyi bir şekilde yol almış durumdadır. Ve de vatandaşların içerisinde haklı saygınlığa da erişmiş vaziyettedir. Tabii birkaç kötü örneği anımsamaz isek. Bir de biz, harita mühendislerinin belediyelerde, belediye başkanlarının siyasi yapılarının sağlamaştırılmasında bir yerimiz var. Bu da nedir?.. Tapuların dağıtılması olayı. Belediye başkanları anlı ve şanlı bir şekilde tapularını dağıtırken, bu tapuların çıkarılmasında kendisine en büyük hizmeti verenin de harita mühendisleri olduğunu biliyor, yahut da bilmesi gerekiyor. Kısacası, harita mühendisliği, yerel yönetimlerde temeldir.

Harita mühendisliği, eşittir, belediye mühendisliğidir ve gelecek günlerde

bu daha iyi bir şekilde yerine oturacaktır. Sanıyorum, belediyecilikte, harita mühendislerinin başarısı, hep beraber ayakta alkışlanacak. Umarım, 2000'li yıllara girmeden bunları hep beraber görürüz, hep beraber destekleriz. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN — Teşekkür ederim. Sayın Kanbir'e eklenti yapmak isteyen, soru sormak isteyen arkadaşımız var mı? Yok. Ben bir soru sorayım. Sayın Kanbir, hisseli satış yapılıyor dediniz. Benim bildiğim kadarıyla, hisseli satış yapılması yasal olarak şu anda mümkün değil. Daha evvel hisselendirilmiş hisselerin satılması mümkün, yeni hisselendirmeye satışı mümkün değil. Böyle bir konu varsa bu satışı yapan, satıştan sorumludur. Bu nasıl oluyor, bir açıklık getirir misiniz?. Bunu ihbar kabul ettireceğim; o nedenle soruyorum.

Gürkan KANBİR — Tapu Kadastro Genel Müdürümüz burada, daire başkanlarımız burada, bölge müdürümüz burada; gayet iyi biliyorlar. Hisseli parsel satışları, normal bildiğimiz şekilde gerçekleştirilmiyor. Demokrasilerde çareler tükenmiyor, yazılarımızda da çareler tükenmiyor. Bu borç-alacak davası sokularak güzel bir şekilde gerçekleştiriliyor. Ondan önce icra satışları vardı, onu tıkayabildik Bursa'da. Ama ne yazık ki, şu anda basit borç-alacak davası şeklinde gerçekleştiriliyor. Ben, Sayın Genel Müdürümüzden şunu rica ediyorum: Kamu yararına yapılan bazı uygulamalar vardır. Kamu, bunları biraz geç yapabilir, geciktirebilir. Neden?.. Çünkü, karşısında bir şehri kurtaracaksınız, planlı bir yapıyı getireceksiniz. Hisse satışları mahkeme kararıyla gerçekleştirildiğinden, tapu kadastro müdürlüklerine, özellikle tapu müdürlüklere geldiğinde, lütfen bunları geciktirin. Bir ay geciktirelim. iki ay geciktirelim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim. Olayı biliyordum. Burada herkesin bilmesi bakımından bu soruyu sordum.

Gürkan KANBİR — Ben bir de kitapçığımızdan bahsetmek istiyorum. Bunu gerçi ilk gün dağıttık. Harita mühendislerinin belediyelerde, harita mühendislerinin dışındaki birimlerin yapmış olduğu yanlış uygulamayı anlatan bir kitapçık. Şu anda bu kitapçıkla, özellikle Bursa'da harita mühendisleri, tüm çevreci derneklerin daha üstünde çevreci bir görünüme

büründü. Böyle bir kamuoyu oluşturdu. Bu kitapçığın çıkmasındaki asıl neden ne idi? 1/5000 ölçekli haritadan, 1/1000 ölçekli uygulama imar planı üzerine doğal-sit sınırlarının yanlış geçirilmesi idi. Bu yanlış geçirilme sonucu, birinci derece doğal - sit'e kalan bölgeler, ne yazık ki, ruhsatlı olarak inşaata açıldı ve yok edildi.

Bu, Bursa'da harita ve mühendisliklerinin ciddi bir şekilde kullanılmasını gösterdi ve şu anda da doğal-sit bölgelerinde verilecek olan inşaat ruhsatları, tamamen durduruldu ve belediyelerle şu an temaslarımız devam ediyor.

Hemen bir de şundan bahsedeyim: Bunu da övünerek söylemek istiyorum. Bursa'da harita müdürlükleri yoktu. Örgütlenmiş yapımız yoktu. Şube yönetimimiz, büyükşehir belediyesiyle yaptığı görüşmeler sonucu, Bursa'da büyükşehir belediyesinde bir harita şube müdürlüğünü kurdurmayı başardı ve bunu da daire başkanlığına doğru taşımak istiyoruz. İkinci olarak da, BUSKİ Genel Müdürlüğüne bir harita şube müdürlüğü kurdurduk. Örgütlenmeyi en üst seviyede yapmak için azami gayret gösteriyoruz. Ama, az önce de söyledim; özellikle büyükşehir belediyesinde üç tane harita mühendisini, bu örgütlenmemizi nereye kadar götüreceğiz, onu da bilemiyorum. Umarız; yeni kadrolar gelir, özellikle Bursa Büyükşehir Belediyesinde çağdaş bir yapıda olan değerli meslektaşlarımız, kendilerini daha iyi şekilde gösterirler ve Bursa halkı da bundan azami derecede istifade eder. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Kanbir'e, yapmış olduğu çalışmalardan, şube olarak yaptıkları çalışmalardan dolayı şahsım adına da teşekkür ederim. Başka konuşmacı olarak, Sayın Zeki Adlı'yı davet ediyorum. Zeki Bey, deneyimli bir arkadaşımız. Birkaç yıl teşkilatta çalışmış olması sonucu olarak da, mesleki uygulamaların nerelerde ne şekilde aksadığı konusunda, zannediyorum açıklamaları olacak. Buyurun Sayın Adlı.

M. Zeki ADLI — Sayın Başkan, Sayın Genel Müdürüm, saygıdeğer hocalarım, değerli meslektaşlarım; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bu tartışmalara, konuşmalar, saat 10.00'dan beri gayet yoğun bir şekilde devam ediyor ve gayet de zevkli geçiyor. Ama zannediyorum epey

yorgunluk yaptı bu çalışmalar. Zamanım da dar olması nedeniyle, ben aslında bana verilen çok geniş olan konuyu -mesleki uygulama alanları açısından harita kadastro sektörü, gerçekten geniş bir konu- bunu böyle dar bir zamanda anlatmak, konuya açıklık getirmek çok zor, ama ben ana başlıklarıyla size fikirlerimi arz etmeye çalışacağım.

Olayları beş başlık altında topladım. Tabii burada özel ve kamu sektörü diye bir ayırım yapmadım; bunları bu beş başlığın içerisinde topluyorum. **Birinci olarak**, kadastral amaçlı uygulamalardaki harita kadastro sektörünün yeri. **İkinci nokta** da, kırsal ve kentsel arazi düzenlemesi çalışmalarıyla ilgili bir başlık aldım. **Üçüncü olarak:** Mühendislik uygulamaları diye, işte birtakım kuruluşlarda yapılan teknik çalışmaları burada topladım. **Dördüncü başlık**, asgari amaçlı uygulamalar ve **son olarak** da teknolojik gelişmelere dayalı coğrafi bilgi sistemi vesaire. Bu tür çalışmaları sizlere başlıklar halinde arz etmeye çalışacağım.

Kadastral amaçlı uygulamalarda, ben kendi içerisinde, tekrar alt başlıklara böldüm. Birinci olarak size tesis kadastro uygulamaları dediğimiz, 3402 sayılı Kanun uygulamaları hakkında bilgi arz edeyim. Tabii öncelikle mevcut durum; hepinizce malum. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından sürdürülen tesis kadastro çalışmaları, 1989'a kadar, yanılmıyorsam üç beş proje şeklinde ve özel sektöre de yaptırıldı teknik yönüyle. 1989'dan bu yana da özel sektörün pek bir katkısı yok; bu tesis kadastro çalışmalarında. Her ne kadar teknik olarak bir katkısı yoksa da, -Sayın Genel Müdürüm burada söylediler- kadastro nun özerkleşmesi gündemde. Zannediyorum, bu özerkleşme çerçevesi altında kadastro nun özel sektör kanalıyla yaptırılması da herhalde ağırlıklı bir şekilde gündeme gelecektir.

Tabii mevcut olan yönetimin, gerçekten çok faydalı birtakım çalışmaları var; kadastral hizmetleri var. Gerek sektörün, gerek kurumun sektörleşmesi veya Tapu Kadastro hizmetlerinin sektörel hale gelmesi açısından, gerekse teknik uygulamalar ve teknolojinin uygulanması açısından birtakım hizmetler var. Ancak, zannediyorum aksayan birtakım şeyler de var. Bana göre, aksayan şeyleri, özet olarak, başlıklar halinde şu şekilde söylemem mümkün olabilir.

Öncelikle, çok amaçlı kadastral hizmete geçilmesi gerekiyor. Bu konuda, zannediyorum eğitim kurumlarında falan da bir takım baskılar var. Nitekim, kadastro kanununun ilk maddesinde de kadastral topografik haritaların üretilmesi diye kanunda bahsedilmiş olmasına rağmen, bugüne kadar, maalesef, gerek eleman yetersizliği nedeniyle, gerekse teknolojik birtakım noksanlıklar nedeniyle, zannediyorum bu konuya geçiş yapılamadı. Yeni yapılanma içerisinde, bunun da dikkate alınması gerektiği hususunu da bilgilerinize sunmak istiyorum.

Bir husus da şu: Kadastral çalışmalarda meralar, tescil harici yerler vesaire birtakım tescili yapılmayan yerler bırakılıyor. Bu da zaman içerisinde haksız birtakım uygulamalara neden oluyor. Bunun örnekleri de yaşanmıştır. Hatta, bilemiyorum DSİ'den arkadaşlar burada ise; benim onlarla yaptığım bir görüşmede, Atatürk Barajı çalışma sahası içerisinde suyun altında kalan yerlerin dahi zaman içerisinde birtakım insanlar şahit gösterilmek suretiyle, kendi adların tescil yaptıkları ve kamulaştırma bedelini devletten aldıklarını kendileri sızlanarak söylüyorlardı. Demek ki, devletin malı, veyahut da kadastro neticesinde yapılan çalışmalarda, her tarafın muhakkak ölçülüp, haritaya bağlanıp, belirlenmesi ve zaman içerisinde veya geleceğe yönelik olarak doğabilecek birtakım haksızlıkların önlenmesi gerekir diye düşünüyorum.

Kadastral haritalar, 50 yıldan beri sürdürülmektedir. Tabii, ilk hizmetler genelde kentsel alanlarda veya kentlere yakın kesimlerde yapılmış, ama o günün imkansızlıkları nedeniyle diyeyim, işte eleman yetersizlikleri, teknolojik yetersizlikler nedeniyle birtakım hatalar yapılmış. Tabii, bunu suçlama olarak söylemiyorum, ama yapılan hatalar var ve bu da bir gerçek.

Bugün, o günlerde üretilen haritaların artık kadastral paftaların uygulanma durumu söz konusu değil, uygulanamıyor. **O zaman yapılması gereken bir iş de, o haritaların bugünün teknolojisine uyumlu haline getirilmesi sorunu gündemde.** Bu çerçevede, zannediyorum bu konuya da ağırlık verilmesi gerekir. Tabii, sorunları sıralamak, daha birtakım alt başlıklara inmek mümkün. Ben, daha detaya inmeden bir de gelecek açısından bu konuyla ilgili fikirlerimi söylemek istiyorum. Şimdi, Sayın Genel Müdür özerklikten bahsetti. Zannediyorum bu özerklik sadece Tapu Kadastro

çerçevesi şemsiyesi altında değil de, diğer birtakım kuruluşlar da var bu çerçeve altında toplanması gereken. Bu özzerklığı bunlarla beraber, bunları da bu şemsiyenin altına alınarak yapılmasında yarar var diye düşünüyorum. Bunun dışında, altyapı kadastroyuyla ilgili birtakım şeyler de söylemek istiyorum. Türkiye’de tesis kadastrounu bu şekilde özetledikten sonra, Türkiye’de tesis kadastro su bugüne kadar hiç gündeme alınmamış. Hatta, benden önce gelen mahalli idarelerle ilgili arkadaşım da pek bu konuya değinmedi. Bence mahalli idarelerin büyük sorunu, altyapıyla ilgili, altyapı kadastro suyla ilgili büyük bir sorunu.

Bu konuda zannediyorum birkaç çalışma var. Ama fiili olarak bir çalışma, bir hizmet yapılmıyor bu konuda. Bunları, sektör olarak, zannediyorum gündeme getirip ele almamız gerekir. Ve bu konuda birtakım mahalli idareleri de uyarıp, çarpık kentleşme şikayetlerimizi bu yönüyle gidermemiz gerekir diye düşünüyorum.

Bir de yenileme çalışmaları var bu tesis kadastro su hizmetleri içerisinde. **Şimdi, yenileme çalışmaları benim bildiğim mecbur olunmadıkça uygulanmıyor; hakikaten uygulanması da çok zor.** Ve işte demin de söylediğim gibi, zamanında yapılan birtakım hatalar var, bu hataların giderilmesi gerekir. Yenileme kanunu işle miyorsa, bunun yerine bir çözüm bulmak gerekir, bir çözüm arayışı, bir arayış içerisinde olmamız gerekir. Bu arayış da ya ikinci kadastro diye yasal bir düzenleme diye getirilerek, yeniden bir yasal düzenlemeye gidilerek ikinci kadastro yapılması gerekir veyahut da arazi toplulaştırma çerçevesinde bu olayı çözmek, o arazi toplulaştırmasıyla ilgili yasal düzenlemeler, birtakım eklemeler yapmak suretiyle o bazda ve birtakım rahatlıklar getirerek bu yenileme olayını veya eskiden yapılmış olan hataları giderme konusunda bir açıklık getirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Ayrıca, orman kadastro su ile ilgili çalışmalar var biliyorsunuz; kadastro başlığı altında toplayabileceğimiz. İşte hepinizin malumu, 6831 Sayılı Orman Kanununa göre orman kadastro su yapılmakta. Fakat, buradaki kullanılan standartlar ve haritacılık sektöründe kullanılan veya harita tapu kadastro su sektöründe kullanılan standartla birbirine uymamakta.

Şimdi, tabii bunun uyması da bence beklenemez, çünkü orman kadastro su

yapan insanlar haritacı değil. Ormancılar tarafından yapılmakta, işte haritacıların koymuş olduğu kurallara uyulmamakta, dolayısıyla kadastral çalışmalar esnasında bağlantının kurulmasında birtakım problemler çıkmaktadır. Ve bu olayın da dikkate alınarak, ileriye yönelik olarak bunun çözülmesinde yarar var diye düşünüyorum.

Afet kadastro su ile ilgili hizmetler var. Bu konuya fazla girmek istemiyorum. Kadastroyla, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı arasındaki bir protokolle birtakım hizmetler yapılıyor. Ufak tefek aksaklıklar zannediyorum iki kurum arasında gideriliyordur.

Bunun dışında, tabii işte DSİ, TEK ve benzeri birtakım kuruluşların yaptığı kamulaştırma çalışmaları var. O konuda da Tapu Kadastro nun çıkardığı son yönergeyle zannediyorum standart birliğine gidildi, istenilen belgeler her tarafta, her kadastro müdürlüğünde, aynı belge ve bilgiler istenmek suretiyle kamulaştırma işlemleri yapılıyor.

Tabii, ben şu anda Milli Emlak'ta çalıştığım için biliyorum. Milli Emlak'la ilgili de birtakım sıkıntılar var Kadastroyla bağlantılı olarak. İşte, demin Sayın Genel Müdürün özerklik şemsiyesi altında geniş düşünmesi gerekir derken, bu kurumların da, yahut da Kadastro ile yakın ilişkisi olan, işte Milli Emlak, bilemiyorum belki İller Bankası harita kesiminin de bu şemsiye altında düşünülmesinde yarar var diye düşünüyorum.

Geleceğe bakışla ilgili ben şöyle bir şey düşünüyorum. Biliyorsunuz kamu kesimine ağırlıklı olarak konuştum şimdiye kadar, özel sektörü gündeme getirmedim.

Özel sektör hala biz sektörleşmedik diye bir sıkıntı içerisinde. İşte, özel harita mühendislik büroları veya müşavirlik büroları falan şeklinde kendilerini tanımlamaktadır; gerçi bir bakıma haklılar. Hakikaten hala sektörleşemedi. Sektörleşmemiz için de, bir defa kamu sektörü, kamu kesimi işveren pozisyonunda, harita mühendisleri de iş yapan pozisyonunda olduğuna göre, işverenin, iş alan kesime bir güvence vermesi gerekir. Bu güvence de nasıl olacak; buna bir çözüm bulunması gerekir.

Gelişmiş Avrupa ülkelerinde, gerek yaşatma hizmetleri, gerekse diğer tesis kadastro su özel sektör tarafından yapılabilir. O özerklik

şemsiyesi altında, hep ben o noktaya getiriyorum, diyorum ki, eğer özerklik getirilecekse, özel bir güvence verilmesi lazım. Mesela, denilebilir ki, tesis kadastrouyla ilgili hizmetlerin yüzde 40'ı özel sektör kanalıyla yaptırılacak. Geriye kalan yüzde 50'si, 60'ı, neyse veya hepsi, -çok daha iyi olur tabii de- aynı şekilde yaşatma hizmetleriyle ilgili faaliyetlerde özel sektör tarafından yapılmasında bir yol gösterilmesi, yol açılması gerekir. Buna da bir açıklık getirilmesi, özel sektör bu yönde de bir iş sahası açılması lazım. Çünkü, bakın 5 300 tane harita mühendisi var. Kamu sektörü istihdam etmiyor, sürekli devletin küçülmesi gündemde. Böyle olunca bu insanların işsiz kalması düşünülemez herhalde; bunun bir şekilde istihdam edilmesi lazım. O zaman ne olacak.

Zaman kısıtlılığı nedeniyle bu kadastro ile ilgili konuşmamı keseyim; aslında konuşulacak çok daha şey var. Kırsal ve kentsel alandaki arazi düzenlemeleriyle ilgili çok kısa başlıklar halinde söylemek istiyorum. Kırsal arazi düzenlemesi biliyorsunuz iki kurum tarafından yapılıyor. Ben bunu hala anlamış değilim. Hem Tarım Reform Genel Müdürlüğü, hem de Köy Hizmetleri tarafından ve değişik iki amaçlı yapılıyor. İşte deniliyor ki, reform bölgesi ilan edilen yerde Tarım Reformu ve diğer alanlarda da Köy Hizmetleri yapacak. Bilemiyorum, neden bir çatı altında toplanıp da, birtakım kurallar içinde kadastroyla işbirliği içerisinde birtakım şeyler konmuyor; hatta bu tür projelerde, benim bildiğim kadarıyla kadastro nun haberi olmadan proje yapılıyor, projenin bitim aşamasında kadastro nun haberi oluyor; tabii ondan sonra da kadastro sıkışıyor. Gelen bilgileri arşivlemesi veya gelen bilgileri tescil etmesi, tapuya geçmesi sıkıntı yaratmakta.

Bunların önceden proje aşamasında, düşünce aşamasında Tapu Kadastroyla birliktelik sağlanarak, düşünülüp de, ona göre çözüme gidilirse, bence daha iyi olur. **Hatta benim bildiğim kadarıyla Urfa'da yapılan çalışmalarda, özel sektör bunu bilgisayar destekli yaptı; fakat, Tapu Kadastro kesiminde bunlar bilgisayar destekli olarak takip edilemiyor.**

Aplikasyona gidilirken, birtakım işler yapılırken, benim bildiğim kadarıyla yine klasik yöntemlerle yapılıyor. **Yani, bunlarda beraberlik, birliktelik sağlarsa, zannediyorum Tapu Kadastro da kendini ona göre hazırlar ve dolayısıyla eğer teknolojiyi takip ediyorsak, özel sektörün yaptığı**

işi, Tapu Kadastrounun da o teknolojiyi kullanarak devam ettirmesi gerekir diye düşünüyorum.

Kentsel alanlarla ilgili arkadaşımız konuştu. Ben, onun değinmediği birkaç noktaya değinmek istiyorum. Biliyorsunuz, mücavir alan içerisinde belediyeler imar planlarını ve uygulama planları yapmakta, mücavir alan dışında ise, Bayındırlık İl Müdürlükleri bu işi yapmaktalar ve bunların da plan birliğini, işte nazım plan veya uygulama plan birliğini nasıl sağladığını da hala anlamış değilim. Bu konuda da zannediyorum birtakım sıkıntılar var. Mevcut uygulamalarda plan birliğinin sağlanması için, bu işin bir organize edilip, gerekirse tek yönden, tek elden takibinde yarar olur diye düşünüyorum. Tabii, bunun dışında imar affı ayrı bir sıkıntı. Bununla beraber yine bu imar çalışmalarına yönelik Özel Çevre Koruma Kurum Başkanlığı var, Turizm Bakanlığıyla ilgili birtakım şeyler var, Kıyı Kanunu var, bilmem ne var. Bunlarla ilgili bir sürü değişik kanunlar, değişik uygulamalar var. Bunların bir disiplin altına alınması gerekir diye düşünüyorum.

Mühendislik çalışmalarına pek girmek istemiyorum. Çünkü orda DSİ'nin, Karayollarının veya Enerji Bakanlığına bağlı birtakım maden arayan kuruluşların da yaptıkları çalışmalar var. Bunların bir çoğunda da haritacı, harita mühendisi veya teknisyeni seviyesinde eleman istihdam edilmiyor. Bu da işin ayrı bir sıkıntısı, ayrı bir boyutu.

Askeri amaçlı uygulamalar... Biliyorsunuz Askeriye biraz -Bilemiyorum burada asker var mı- kapalı. Gerçi o Gizlilik Yönetmeliğiyle bu kapalılık biraz kalktı ama, yine de yapılan birtakım çalışmaların sivil kesime de aktarılmasında yarar var diye düşünüyorum. Mesela, son olarak coğrafi bilgi sistemiyle ilgili bir çalışmaları var, fakat sivil kesimin bu çalışmadan yeterince yararlandığını zannetmiyorum.

Teknolojik gelişmelere hemen geçeyim. Böyle atlaya atlaya gidiyorum. Bu teknolojik gelişmelerle ilgili, bütün kurumlarda artık bir hareketlilik var, özellikle bilgisayara doğru bir kayış var. Bu da tabii ki, beklenen, savunulması gereken şey. Ancak, burada bana göre bir hata yapılıyor. Herkes kendi başına birtakım şeyler yapmaya kalkışıyor. **İşte, Tapu Kadastro ayrı bir çalışma içerisinde, Harita Genel Komutanlığı ayrı**

bir çalışma içerisinde, Orman Bakanlığı, Devlet İstatistik Enstitüsü ve DSİ vesaire her biri ayrı ayrı çalışma içerisinde. Girilen bilgilerin bir çoğu da mükerrer giriliyor bilgisayar ortamına. Sonuçta, gerek eleman, gerek parasal boyut olarak, gerek zaman olarak hakikaten büyük kayıplar söz konusu olmakta. Bunun o zaman bir disiplin altına alınması gerekir. Bu işi bir kurumun mu veyahut da ortak oluşturulacak bir birimin mi, disipline etmesi gerekir. Eğer disiplini altına alınmazsa, zannediyorum ileride büyük boyutlara varan sıkıntılar olacak ve bunun da gözden kaçmaması gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN — Ben şöyle bir açıklama getireyim. Bu çalışmalarınızı yazılı olarak Odaya verirseniz, soru sorma hakkı gibi yaparak, onu yayınlarken, ikisini birlikte yayınlarız. Ben, hatta affınıza sığınarak sözünüzü keseyim. Hemen, tartışma açmadan, Nadir kardeşime sözü verip, tartışmayı birlikte bitirmeyi düşünüyoruz. Buyurun Sayın Nadir; sizi de buraya alalım.

Nadir AYDIN — Sayın meslektaşlarım, zaman nedeniyle ve söylenenlerin tekrarı olmaması amacıyla görüşlerimi olabildiğince öz olarak anlatmaya çalışacağım. Deminden beri, sektör olarak baktığımızda haritacılıkta bir darboğazın yaşandığı, bir paraya gereksinim duyulduğu gerçeği ortaya çıkmakta. Bu nedenle de harita sektöründe birtakım ihtiyaçlardan dolayı yeni birtakım alanlar doğmaktadır. Günümüzde bizi ilgilendiren en önemli gereksinim, arazi, arazi kullanımı, altyapının ve üst yapının ölçülmesi planlaması vesaire ihtiyaçların yerel yönetimler tarafından yavaş yavaş da olsa durumun ihtiyaçlar olarak görülmeye başlanmasıdır. Bu da sektörümüz için önemli sevindirici bir gelişmedir. Bir atılımı duyulan bu ihtiyaçların adına da kısaca "kent bilgi sistemi" adını vermekteyiz. Bir kent bilgi sistemi oluşturmak için gerekli bilgi ve donelere baktığımızda; kadastral bilgiler, tapu bilgileri, halihazır harita bilgileri, imar planlaması, bölgenin diğer ihtiyaçlarına cevap verecek bilgiler için veri tabanlarına ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

Her bir veri tabanının kuruluşu ve daha sonra veri tabanlarının birbirleriyle ilişkilendirildiği bir data base üzerinde çalışılması gerektiği gerçeği ortaya çıkmaktadır.

İşte, böyle bir sistemi oluşturabilmek için, modern teknolojiden yararlanmak gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Gerekli bilgilerin derlenmesi, değerlendirilmesi, depolanması ve kullanıcının eline verilebilmesi için, teknolojiden yararlanmak zorundayız. Fakat, kullanılacak olan teknolojinin bize hangi olanakları sağlayabileceğini ve bizler elimizdeki teknolojiyle neler yapıp yapamayacağımızın hesabını çok iyi yapmak zorundayız. Aksi takdirde teknoloji seçiminden doğacak bir hata, belirli bir noktada yapmakta olduğumuz işin tıkanması demek olur ki, bu da emeğin, beyin gücünün ve yapılmış olan yatırımın çöpe atılması demektir.

Veri tabanlarının oluşturulabilmesi için, gerekli en önemli öğelerden biri haritacıların kullandığı yazılımdır. Yazılım, veri tabanı bilgilerinin derlenmesi, değerlendirilmesi ve kullanılması sırasındaki ihtiyaçlara cevap verebilecek, bütün raporları üretebilecek bir yapıya sahip olmalıdır. Hardware ve Software seçimi titizlikle yapıldıktan sonra, bilgi girişleri mutlaka pilot bir alanda denenmeli, eksik veya fazla yönleri araştırılmalı, sonuçlar üzerinde gerekli raporlar alınmalı ve gerekli sorgulanmalar yapılarak aksak yönleri tespit edilmeli ve bu sonuçlar ışığında işe başlanmalıdır.

Şöyle bir görüş vardır: Bir işe başlamak, o işin yüzde 50'sini bitirmektir denir. Fakat, bu mantığı silmeniz gerektiği inancını taşıyorum. Aksi halde, getirisi ve götürüsü iyice hesaplamamış ve standartlarını belirlemeden başlamış olduğunuz bir için, belirli bir noktada tıkanması gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu da bizi, bizleri, mesleğimizi bir yerlere taşımanın ötesinde, dönüp dönüp olduğumuz yerde saymamızı gerektirir.

Bilgi sistemi, kurulacak bölgenin ihtiyaçları göz önünde tutularak ihtiyaca cevap verecek yeterli bir konfigrasyon ile teknoloji seçimi yapılmalı, hardware ve software teknolojiyle kullanımında yüzde 50 kullanımı olan bir teknoloji, yarı yarıya, bir boş yatırım yapılmış bir yatırımdır. Örneğin, turistik bir beldede ihtiyaçlar farklı, gecekondulaşmanın yoğun olduğu veya şehirleşmiş bir ülkenin alan olarak büyüklüğüne, küçüklüğüne ve nüfus yoğunluğuna bağlı olarak bilgi girişi kriterleri farklı olacağından, gereksinimler de farklı olacaktır. Bu nedenlerle, her bölgenin bu teknoloji yatırımı ile işe başlamakta yararı vardır.

Saymış olduğum ihtiyaçların çıkış noktası; araziyi kullanmak, yönlendirmek, planlamak ve sonuçta insanlara, planlı, temiz bir çevre, nitelikli yaşanabilir bir çevre sunmak ve bu hizmetlerin karşılığı olarak da, gerekli olan vergi kaynaklarının, ruhsatlı, ruhsatsız yapıların tespitini yapmak, nüfus ile ilgili bilgiler yardımı ile gerekli planlamayı yapmak vesaire, sistemin altından geçmektedir.

Burada önemle altını çizmek istediğim nokta; ihtiyaç duyulan bu bilgilerin üreticisi, değerlendiricisi ve kullanıcıların adresi harita ve kadastro mühendisleri olmalıdır. Çünkü, araziyi harita ve kadastro mühendisleri bilir, arazinin bükey sınırlarını, tapu bilgilerini, halihazır harita bilgilerini, imar planlarının sayısallaştırmasını vesaire, ölçü hassasiyetlerini, olması gereken değeri ve bu bilgilerin hangi norm ve formatta saklanması gerektiğini bizler biliriz.

Kent bilgi sistemi adını verdiğimiz sistem, kadastral sınırları, tapu bilgileri, halihazır harita bilgileri olmadan olmayacağına göre, bu işi icra edenlerin de harita ve kadastro mühendisleri olması gerekmektedir. Şu anda ihtiyaçtan doğan bir arz vardır. Bu arzın çıkış noktası da, yerel yönetimlerin yönetim bölgesini elde tutma ve yönlendirme istediğidir. Bunun sonucu olarak arza karşılık yeni bir iş alanı doğmaktadır. Bu iş alanında ihtiyaç duyulan veri tabanlarının oluşturulmasında gerekli özel titizliği gösterir, yapılacak olduğumuz için, hardware ve software seçimini ve standartlarını önceden çok iyi ölçer, tartar ve adam gibi yaparsak, ancak bu iş alanına harita ve kadastro mühendisleri adresinde kalır; sektörümüzde kalır. Aksi halde, seçim doğru yapılmaz, standartlar belirlenmez ve işe balıklama dalınırsa, sonuçta bir noktada durmak zorunda kalırız veya ürününüz, ihtiyaç duyulana cevap vermemeye başlar ki, bize duyulan güven ve inanç yitirmeye başlar, bunun sonucu olarak da adres değişmek zorunda kalır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan harita ve kadastro mühendisleri olarak, her birimize bulunduğumuz konum itibariyle farklı farklı görevler düşmektedir. Artık, klasik iş yapma mantığını silerek kabuğumuzun dışına çıkmalı ve kendimizi ispatlayarak bir yerlere gelmenin mücadelesini vermeliyiz. Aksi takdirde, "bana dokunmayan yılan bin yaşasın" mantığıyla devam edersek, hiçbir yere gelemeyiz. Hiçbir ülke de bizi bir yerlere

getirmez. Yani, kamu çalışanlarımız, serbest çalışan harita kadastro mühendislerimiz hep birlikte bir sektör oluşturacak şekilde düşünmek zorundayız. Bunu bir günde ayırmamız mümkün değildir.

Kent bilgi sistemi konusunda bir adım daha atarsak, yani kent bilgi sistemi oluşturduk, belirli bir aşamaya getirdiysek, ihtiyaçlar doğrultusunda bir ürün yaratıyorsanız, bütün zahmetler ve yükler omuzlanıyor, sonuçta (A) veya (B) belediyesi harita müdürlüğü veya köy işleri müdürlüğü olarak neticelendiriyor ve işi devretmiş olduğunuz birim, bilgi işlem müdürlüğü, imar müdürlüğü veya bilgi işlem daire başkanlığı. Adı her ne olursa olsun, sonuçta yapılan işin tekniğinden, hassasiyetinden ve hukuki sonuçlarından anlamayan bir birime devrediyorsunuz; nerede kaldı yapmış olduğunuz işin kalıcılığı, devamlılığı ve güncelliği. Belirli bir zaman sonra yaşamayan bir kent sistemine sahip olmak zorunda kalmaktasınız.

Sonuç olarak, kent bilgi sisteminin harita ve kadastro mühendisleri yaratmalı, sürdürmeli ve bulunması gereken makamda yönetip yönlendirmelidir. Yönlendirmeli ki, kent bilgi sisteminin adresi harita ve kadastro mühendisleri olsun. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Gayet özlü ve gayet mükemmel bir çalışması ve sunuşundan dolayı sayın kardeşimi tebrik ederim. Sonunda şu söylediklerini söylememiş olsaydı, ben kendisine sorular soracaktım. Onun için şimdi sormuyorum da; çünkü son sözleriyle olayı noktaladı. Tabii, konuşma alışkanlığı olup da, yeteri kadar konuşamayan bazı arkadaşlarımız var. Örneğin, Sayın Atilla Aydın. Mecbur konuşacak, ne konuşacaksa buyurun Sayın Başkan.

Atilla AYDIN, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Başkanı— Teşekkür ederim Sayın Başkan. Yalnız, biz burada hep iyi konuşana söz veriyoruz diye bir şey akla gelmesin; yanlış anlaşılır. Bu kürsü herkese açıktır. Onu demek istedim.

Efendim, güzel konuşmalar geçiyor. Fakat, en son "çalışma alanları ve çalışma sektörlerimiz" diye bir başlık altında konuyu Sayın Zeki arkadaşımız beş başlık altında topladı. Kadastro, kırsal ve kentsel arazi

düzenlemesi, askeri amaçlara kadar ve diğer kurumlarda yapılan proje hizmetleri.

Şimdi, ben burada Oda Başkanı olarak tekrar konuşmuyorum. Burada harita sektörüne, gerek kamuda, gerek özelde yön veren bir kuruluş var; her çalışmasına çizgi atan bir kuruluş var ve bu kuruluş da her yıl kesintisiz 100-110 bin hektar üzerinde harita yapıyor. Bu sektörün can damarlarından bir tanesi. Şimdi ben şunu söylüyorum, acaba Sayın Zeki Beyin kağıtlarının arasına karıştı mı, karışmadı mı?

M.Zeki ADLI — Sayın Başkanım, yanımda Erdal Bey, beni sürekli ikaz etti, "**Aman kes, aman kes...**" Şimdi, öyle olunca ben olayın detayına girmedim. Yani, muhakkak ki İller Bankasının çalışmaları göz ardı edilecek çalışma değil; sakın yanlış anlaşılmasın, benim burada daha anlatmadığım birçok şey var ve birçok kuruluşun çalışmalarına girmedim. Onun için kesinlikle aklınıza öyle bir şey gelmesin.

BAŞKAN — Efendim, genelde soru soracak, yahut bütünleme yapacak arkadaşımız var mı?..Şimdi, Sayın Genel Müdürümüzün saat 16.00'de bir yerde bulunması lazım. Benim bildiğim kadarıyla da program gereği 15.30'da Sayın Rektörümüzün ve Sayın Yürütme Kurulu Başkanının kapanışı yapması lazım. Aslında, zaman olsaydı ben biraz derleme, toplama yapmak isterdim; ama, bu zamanı bulamıyorum; çünkü, benim çenem açılırsa kolay da susturamazlar.

Ancak, şunu gözledim ben: **Bu tip çalışmalar bu kadar dar bir zamana sığmıyor, bu bir gerçek. Bundan sonra bu işi düzenleyecek olan yetkililerden, yöneticisini de zor durumda bırakmamak, konuşmacıları da zor durumda bırakmamak için bu tip konuşmaların daha az kişiyle, daha uzun süreye yayarak parçalı yapılmasının yararı var; yoksa çok sıkıntılar doğuruyor.**

Herşeye rağmen, bugüne kadar sağlıklı geldik, iyi geldik; ancak, kimi arkadaş geleceğe umutla baktı, kimisi pek umutlu görünmedi. Umudun olmadığı yerde hiçbir hayat yoktur. Onun için umudumuzu kaybetmek diye bir olay kesinlikle yok; çığ gibi büyüyoruz. Bu büyümenin getirdiği hizmetlerin çoğalmasına yardımcı olmak gerekiyor, bunlara mücadele

vermemiz gerekiyor, çalışmamız gerekiyor, koşturmamız gerekiyor; bunun bilincinde olarak yürümemiz lazım geliyor. Yalnız, benim devamlı gözlediğim bir husus var; son 10 yılın getirdiği baskılar, bizim genç kuşağı suskunluğa itti. Bunu bir türlü hazmedemiyorum. Hala bunu neden atamadılar, ben bunu anlayamıyorum. Gönlüm arzu ediyor ki, genç kuşak bizim gibi kişileri yargılasın, sorgulasın, bizlerden bir şey ummasın. Artık kendileri bu işleri bir yerlere getirmenin yöntemini bulsun; bunun başka çıkarı yoktur arkadaşlar.

Bugün 5300-5500'üz, yarın yeni açılan üniversitelerle bu, iki yıl sonra belki 7000'lere gelecek. Peki, bu pasta büyümezse ne olacak, hizmet büyümekle ne olacak?.. Tabii, bu büyümenin en büyük faktörü, kamuda çalışanlardan gelecek. Ancak, bizler dışarıda olan kişiler olarak, kamu dışında çalışanlar olarak da mutlak surette zorlayıcı unsurlar olarak meseleye girmemiz gerekirken, başka unsurları oluşturmak için lobiler oluşturmamız gerekiyor. Bunların hepsinin ardında gayet tabii ki, bilimsellik, teknoloji derken, para var. Teknolojinin getirdiği imkanları iyi kullanmak lazım geliyor.

Biraz evvel sevgili kardeşim Nadir Bey, kent bilgi sistemini koydu ve bir yere getirdi; öyle de bir yere geldi ki, bir yerde sonunda işe yaramaz hale dönüşüyorsa, çok acı oluyor. Buralara sahip çıkmanın yöntemini nasıl bulacağımızı, nereden bulacağımızı iyi düşünmemiz lazım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bana tahammül ettiğiniz için, bana yardımcı olduğunuz için size minnattarım. Sevgilerle bu bu oturumu kapatıyorum. Sayın Yürütme Kurulu Başkanı Ahmet Beye burayı terk ediyorum. Teşekkür ediyorum.

KAPANIŞ OTURUMU

Prof. Dr. Ahmet YAŞAYAN, (Yürütme Kurulu Başkanı) — Değerli meslektaşlarım, Kurultayımızın sonuna gelmiş bulunuyoruz. Kapanış Oturumu, elimizdeki programa göre Kurultay Başkanı Sayın Profesör Turgut Uzel tarafından yapılacaktı; ancak, bugün öğle sırasında kendisi telefonla Yürütme Kuruluna şu bilgiyi verdi: Geçen hafta Amerika'daydı, bu hafta birikmiş işleri nedeniyle gelmesinin imkansız olduğunu belirtti ve bu yüzden üzüntülerini ve sizlere selam ve saygılarını iletmemi bana söyledi. Lütfen, bu konuda Turgut Beyin bu mazeretini hoş görüyle karşılamanızı bekliyoruz. Yürütme Kurulu olarak, Yürütme Kurulu Başkanı olarak, Turgut Beyin kapanış oturumunu yönetmesi görevini ben yapacağım.

Bu programımızda görüldüğü gibi, bu Kapanış Oturumunda öncelikle Kurultay bildirgesinin okunması söz konusu; fakat, benim o bildirgenin okunmasından önce bu Kurultayla ilgili bir iki bilgi vermem gerekiyor. Hatta, bundan önce, bu güzide toplumumuzun çok değerli bir üyesinin sağlık durumuyla ilgili size bir bilgi ulaştırmak istiyorum. Çok sevdiğimiz, saydığımız Haldun Özen'in bugün Hacettepe Hastanesinde bir ameliyat geçirdiğini biliyoruz. Kendisine geçmiş olsun dileklerimizi iletmemizi Yönetim Kurulundan ve Yürütme Kurulundan rica ettik. Bu bilgiyi de size duyurmayı bir görev saydım; inşallah, değerli arkadaşımız çok kısa zamanda eski sağlığına kavuşur, yine değerli katkılarını gerek meslek toplumuna, gerekse daha yüksek boyutlardaki bütün çalışmalarını ve katkılarını sürdürür diye bir temennide bulunmak istedim.

Şimdi, bu 5. Kurultay da eskileri gibi bana göre başarıyla tamamlandı. Tabii, yanlışıyla, eksikliğiyle, aksağıyla pek çok eleştiriler söz konusu oldu. Ama, deminki Erdal Beyin söylediği gibi eleştiri de hayat demektir, eleştiri olan yerde bir şeyler var demektir. Gerçekten çok büyük eleştiriler aldık ve şuna inanıyorum: Bu eleştiriler beni gelecek için umutlandırdı; demek ki biz daha iyisini istiyoruz, daha güzelini istiyoruz. Tabii, bu arada her şeyi biz düzgün yaptığımızı iddia etmiyoruz.

Ben Yürütme Kurulu adına, mesela kendisini veya kurumunu bu Kurultayda dışlanmış hissedenden dolayı özür diliyorum. Kesinlikle kimseye, hiçbir

kuruma karşı böyle bir tavrımız yoktur; ama, bu Kurultay gerçekleştirilirken mecbursunuz... En son Erdal Beyin başarıyla yerinde getirdiği, bu forumu gerçekleştirirken tek arkadaş seçmek durumundayız. "Niye falan arkadaş değil; filan arkadaş da seçilebilirdi?" eleştirilerini ben doğal karşılıyorum. Ama, lütfen bu şekilde olaya yaklaşılmasını, biraz hoş görüyle bakmamız gerekiyor. Gönlünde bu tip katkılar yapmayı isteyenlere her zaman bu tür toplantıların açık olduğunu, yani bu işi düzenleyenlerin çoğu zaman bundan haberdar olmadığı şeklinde anlamanızı istiyorum.

Lütfen, bu konuda katkı yapacak arkadaşlar bizzat kendileri önersinler, "Ben şu konuda şöyle bir şey yaparım" desinler, sanıyorum kimse bir engel koymayacaktır onlara. Yürütme Kurulu adına tekrar ortaya çıkan aksaklıklardan, eksikliklerden, yanlışlıklardan ötürü özür diliyoruz.

Özellikle de Yönetim Kurulundan bir hususta, bir konuda yeteri kadar etkili olmadık Kurulda, o da; yeteri kadar kamuoyu oluşturamadık, yani basında, televizyonlarda bu Kurultayımız hiç de yer almadı. Buna çabaladık, ama herhalde çabamız yeterli olmadı. Özür diliyoruz. Keşke geniş bir tepki yaratsaydı, keşke ilgiyle karşılansaydı. Ama, bunun bazı koşulları var, onu tam gerçekleştirebildiğimizi söyleyemeyiz. Bu arada, kapanış yapmadan önce bazı kurumlara da teşekkür etmemiz gerekir.

Tapu Kadastro Genel Müdürü Sayın Yüksel Akın, bizim meslek çalışma alanımızın en büyük kesimini oluşturuyor. Bunun gıyabında tüm kamu sektörü görevlilerine de teşekkür ediyoruz; çünkü bu Kurultay'ı onların destekleri sayesinde ancak gerçekleştirebildik.

Gerçekten de, bu Kurultaya çok geç karar verildi, aksaklığı da biraz ona bağışlayın lütfen. Mesela, Ekim ayı ortasında hala endişe ediyorduk: Acaba bu Kurultayı gerçekleştirebilir miyiz, gerçekleştiremez miyiz? Çünkü, ekonomik birtakım sıkıntılar vardı; "Acaba, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü ya da DSİ ya da İller Bankası kaç delegeyle katılabilir?" diye. Çünkü, bu Kurultay tabii ki çok destek istiyor, mali destek istiyor. Sonunda her şeye rağmen Ekimde, "Biz bunu gelenek haline getirelim, zararlı da olsa, Odaya birtakım mali külfet de getirse bunu gerçekleştirelim" diye başlandı Ekim ayında ve iyi, kötü bu noktalara gelindi. Ben yine de başarılı olduğuna kanaatindeyim. Tekrar hoş görüyle karşılamanızı istiyorum.

Son olarak, Yürütme Kurulundaki arkadaşlarıma teşekkür etmek istiyorum. Yeni arkadaşlarla birlikte çalıştık. Bu arkadaşlarla, gece gündüz çalıştık. Tabii kolay değil; buraya gelinceye kadar, ben İstanbul'da görev yapıyorum, her 15 günde bir Cumartesi günü sabahdan geliyoruz burada topluyoruz, gece 11.00, 12.00'ye kadar, sonra atlayıp gidiyorum. Ve burada kalan altı arkadaşım ile sık sık, her zaman bu arkadaşlar "Ne oldu, neresi aksadı?.." "Ankara'dan Odadan arıyorlar" dediğinde kendimde bir huzursuzluk hissediyordum, yani aksayan bir şey var diye, gerçekten. Bunları size aktarmam belki gerekli değil; ama, olup bitenleri doğru değerlendirmemiz için anlatıyorum. Bu fedakar arkadaşlara da ben Başkan olarak büyük teşekkür borçluyum.

Ayhan Yıldız'dan da özür diliyorum. Bakın, kendi aramızda yaptığımız bir şey var. Bu Kurultay kitabını, tabii biliyorsunuz, geçen senelerden farklı olarak önceden bastırdık; ama, bizim Yürütme Kurulumuz Üyesi Ayhan Yıldız'ı orada unuttuk. Umarım, böyle bir şey söz konusu değil; ama, biraz dokundurma yapmak istiyorum. Ayhan Yıldız, kendisini hiçbir zaman dışlanmış hissetmedi, dedi ki, "böyle şeyler olur" dedi. Programda var onun ismi.

O nedenle, bu tip, bizim kesinlikle herhangi bir kusurumuz, olmadan ters tablolar çıkabilir; ama, lütfen iyi niyetimizden kesinlikle kuşku duymayın, bunu aşmanın yolunu birlikte yapacağız. Bütün bunları şunun için söylüyorum, yanlış anlamayın: Gelecek Kurultay da bize layık, daha iyi şekilde düzenlenecek, bundan hiç kuşku yok; daha iyi ortamlarda, en güzel yerlerde yapılacak. Ki, biz toplumda kendimize ne yer verirsek, gerçekte yerimiz odur. Bu sene eğer ekonomik imkanlarımız yeterli olsaydı, bunu iyi bir otelde yapacaktık. Gelecek Kurultayı böyle çok iyi bir ortamda yapacağız, belki biraz pahalı olacak; ama, iki yılda bir defa buna da herhalde tüm meslektaşlarımızın katılacağını umuyoruz. Evet, teşekkür ederim, beni sabırla dinlediniz. İzin verin, bunu da hoşgörüle karşılayın; çünkü, üç aydır yoğun bir çalışma içindeyiz, size daha iyi bir Kurultay sunabilmek için. Umarım, eksikliğiyle, fazlasıyla, yanlışıyla, doğrusuyla hoş karşılarırsınız. Son olarak, kapanış bildirisini okumak üzere Yürütme Kurulu Üyemiz Doçent Doktor Sayın Halil Erkaya'yı buraya davet ediyorum.

BEŞİNCİ HARİTA KURULTAYI

SONUÇ BİLDİRGESİ

Harita-Kadastro Sektörüne ilişkin teknolojik gelişmelerin ve sorunların, üniversiteler, kamu kurum ve kuruluşlarından gelen meslekdaşların katılımıyla tartışılarak irdelenmesi, bilimsel ve kalıcı öneriler geliştirmek amacıyla düzenlenen 5. Harita Kurultayı 31 Ocak - 3 Şubat 1995 günleri arasında Ankara'da gerçekleşmiş bulunmaktadır.

Ülke kaynaklarının planlı ve verimli bir biçimde kullanılması doğal çevrenin korunması ve geliştirilmesi ancak Harita - Kadastro Mühendisliğinin aydın olma sorumluluğunu kullanması ile olanaklı olacaktır.

5. Harita kurultayının gündemi, harita - kadastro mühendisliğinin uygulama alanlarını daha iyi tanımlayabilmek ve gelişen teknoloji ile bulunduğu çizgiyi görebilmek ve tartışmaya açabilmek amacı ile oluşturulmuştur.

Yurtdışından 4 bilim adamının da katıldığı kurultay kapsamlı harita teknolojisi sergisiyle de önemli bir görevi yerine getirmiştir.

Kurultayda İmar Affı ve getirilmek istenen düzenler üzerinde de durulmuştur.

Kamu eliyle yaratılan kentsel rantların kamu yararına kullanılmasının sağlanması yerine yağma olayının gün geçtikçe artması, gerekli önlemlerin alınmaması bunun yerine gerek siyasal gelecek kaygısı gerekse yağmadan nemalanmak için 10 yılda bir gelen imar afları ile büyük oranda alt yapıdan yoksun, çarpık kentleşme sonucu zaten çıkmazda olan kentlere plansız göç özendirilmektedir.

Kamu arazileri ve özel mülkiyetler üzerine imara aykırı yapılaşma ile bu alanlar, büyük rant getiren bölgelere dönüştürülmekte, sahillerimiz ayrıcalıklı kişi ve kuruluşlara doğrudan ya da dolaylı işgal ettirilmekte, özelleştirme maskesi altında yeni yağma alanları yaratıldığı gözlenmektedir.

Çağdaş kentleşmenin imar afları ile değil, öncelikle arsa üretmekten

geçmekte olup bu çalışmanın başlangıcının ise harita-kadastro hizmetleri olduğu gözden uzak bulundurulmamalıdır.

Söz konusu hizmetlerin günün teknolojik anlayışına uygun hale getirilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

Uydu ölçme yöntemlerinin gelişmesi ve mesleğimizde kullanımı için test ve deneme çalışmalarının yoğunlaştığı, kurultaya sunulan bildirimlerden ve sergilenen donanımlardan da anlaşılmaktadır. Bu gelişmeler doğrultusunda, mesleki standartlarda, genel kurullarda ve anlayışlarda büyük bir değişikliğe gidilmesi gerekmektedir. Acil olarak bu yapılmazsa, teknolojik gelişmelerin sunduğu nimetlerden gelişi güzel yararlanılması, kavram ve standart kargaşalarına yol açması doğal olacaktır. Günümüzde hızla gelişen teknoloji özel sektör ve kamu sektörünün kullandığı donanım ve yazılımı büyük çapta değiştirmektedir. Bu gelişme kamu sektörü ve üniversiteleri pahalı donanım ve yazılıma büyük yatırım yapmaya zorlarken, yatırımlarda çok az payı olan özel sektörü zor durumda bırakmaktadır. Öte yandan toprak-insan ilişkilerinin çözümünde kent bilgi sistemi, coğrafi bilgi sistemi, arazi bilgi sistemi ve benzeri isimlerle tanımlanan istemlerin kurulması için bütün harita ve kadastro sistemi değişime zorlanmaktadır.

Bütün bu gelişmelerin çok iyi analiz edilerek çağdaş ülkeler arasında yer almamız için gerekli girişimler şimdiden yapılmalıdır.

5 Nisan 1994 istikrar paketi özellikle proje çalışmalarını durdurmuştur. Oysa proje çalışmaları ileriye dönük bir hizmet olduğundan yatırımların büyük oranda durdurulduğu bunun büyük şansızlık olduğu, toplumdaki özveri istenilen bir dönemde bütün alt yapı yatırımlarının altlığını oluşturan bir hizmeti durdurmanın tasarruf olmayıp savurganlık olduğu bir gerçektir. Bu konuda gerekli işlemler yapılmalıdır.

Ülkemizde eğitimin tam bir açmazda olduğu, araçsız, gerecsiz, laboratuvarsız ve eğitimci kadrosu bulunmayan yeni yeni bölümlerin yeni yeni yüksek okulların açılması ya da öğrenci kapasitesinin artırılması meslek alanımızı ciddi şekilde niteliksiz mühendise doğru götürmektedir. Oysa ülkemizde bunun tam tersine yetişmiş eleman gereksinimi bulunmaktadır. Bu durum kesinlikle çözümlenmelidir. Ülke genelinde ise aynı sorunların

yanı sıra okullar topluluğunun oluştuğu görülmektedir. Bunun göstergesi ise bu okullarda okuyanların belkide temel gereksinimlerini kısararak ayrıca özel dersanelere gitmek zorunda kalmalarıdır.

Toplumların bilişim toplumuna geçtiği bu günlerde, ülkemiz Cumhuriyetin ilk 10 yılında Atatürk tarafından köy enstitülerinin kurulması ile gerekli altyapıyı sağlamıştır. Bilişim toplumuna geçiş için tam bir altyapı sayılabilecek bu kurumlar kısa bir süre sonra kapatılmıştır. Bugün ülkemiz aynı yasakçı zihniyetle iç içedir. Bu zihniyet değişmediği sürece toplumumuzun 500 yılda bile bilişim toplumuna geçmesi olanaklı görülmemektedir.

Sorun bütün boyutları ile ele alınmalı gerekli girişimler yapılmalıdır.

3 Şubat 1995 günü yapılan ve Harita Kadastro Sektörünü değerlendiren forumdan çıkan sonuçların ilgili yerlere ulaştırılması ve sonuçlandırılması için çalışmalara derhal başlanmalıdır.

Kurultayda oluşan genel eğilimleri yansıtan bu sonuç bildirgesi ülke yönetiminden sorumlu tüm kademelerdeki görevlilere ve sorumluluk bilinci taşıyan tüm meslek mensuplarına saygı ile sunulur.

BAŞKAN — Sonuç bildirgesi üzerinde bir arkadaşımıza söz vereceğim. Ama lütfen, bir iki dakika içerisinde ne eklemek istediğini anlatsınlar. Buyurun, lütfen. Sayın Doçent Doktor Erol Köktürk, sonuç bildirgesiyle ilgili bir önerisi olduğunu söyledi.

Doç. Dr. Erol KÖKTÜRK — Böyle bir karar alınmamış ama, ben Hocamızdan rica ettim, teşekkür ediyorum kendilerine; sonuç bildirgesini tartışmaya açmayı düşünmemişler çünkü. Ancak, benim bu Kurultaydan çıkarılması gerekir diye düşündüğüm en önemli sonuçlardan bir tanesi, sektörün kendisini pazarlaması sorunudur, yani sektörün kendi kalıplarını, sınırlarını aşması sorunudur; yani, aile içi sorunların yanısıra, bizim kendimizi dışarıya doğru yöneltme sorunudur.

Bu çerçevede, aslında Kurultay içinde bir ara görüşülen HABİTAT toplantısının bizim dışımızda oluşan bu kamuoyunun, aslında bizler tarafından bundan sonraki süreçte ciddi biçimde değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum. Gerçi, 1995 yılı değişik etkinliklere konu olacak.

Bir taraftan, İstanbul Teknik Üniversitesindeki bölümün açılışının 25 inci yılı nedeniyle sanıyorum sürekli etkinlikler olacak, öbür taraftan Türk haritacılığının tarihçesiyle ilgili geldiğimiz noktada baharda bazı etkinlikler olacak; ama, bizim Odamızın bundan sonra kamuoyuna çok düzenli bir biçimde "HABİTAT 1996'ya Doğru" başlığı altında düzenli mesajlar vermesinin doğru ve yararlı olacağını düşünüyorum.

Alabildiğim bir bilgiye göre, bugün basında vardı yine, HABİTAT'la ilgili dün bir toplantı yapılmış ve buraya çağrılan kuruluşlar arasında Harita Mühendisleri Odasının olmadığını öğrendim. Yanlış olmasına inanmak istiyorum; eğer bu konuda böyle bir karar varsa da, düzeltilmesi için çaba harcanmasının doğru olacağına inanıyorum ve bu çabaların da 1996 Sonbaharına yönelik olmak üzere, "HABİTAT 1996'ya Doğru Kentsel Toprak Politikası" ya da seçilebilecek başka önemli, çarpıcı bir isim altına Ankara merkez olmak üzere yine bir özel toplantı yapılmasının çok yararlı olacağını düşünüyorum. Çünkü, HABİTAT toplantısı, harita mühendislerinin, harita kadastro sektörünün yalnızca kendi ülkesiyle ilgili değil, uluslararası alana açılması için de bir fırsat olarak değerlendirilebilir. Burada oluşturacağımız görüşler, diğer ülkelere aktarılacak görüşler olarak değerlendirilebilir. Odamıza bu konuda önemli görevler düştüğüne inanıyorum ve bu etkinliklerini düzenli bir biçimde, periyodik bir biçimde, her ay açıklama olmak üzere; HABİTAT 1996'ya yönelik; başka türlü çünkü 2 yılda bir yaptığımız toplantılarla kamuoyuna çıkamıyoruz. Bu somut önerinin de Kurultay Bildirgesi arasında yer almasının doğru olacağını düşünüyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ediyorum. Bu konuda bir bilgi vermek istiyorum. Yönetim Kurulu'nun, bu HABİTAT toplantısıyla ilgili bir teşebbüse başladığını ben Sayın Başkandan duymuştum. Yani, bu 10 odanın temsilcisi olduğu, bu organizasyona bizim Odanın alınıp alınmadığı konusunda teşebbüse zaten başladılar. Bu anlamlı önerinizi de herhalde Yönetim Kurulunun değerlendireceğini düşünüyorum. 5. Kurultaya katılımlarıyla bize destek veren tüm delegelere, tüm meslektaşlara teşekkür ediyoruz. 6. Kurultayda büyük bir heyecanla buluşmak üzere toplantıyı kapatıyorum, hepinize iyi günler, iyi akşamlar diliyorum.

ODA YÖNETİM KURULU

<i>Başkan</i>	: Atilla AYDIN
<i>2. Başkan</i>	: Zeki KARAHAN
<i>Genel Sekreter</i>	: Orhan KASAP
<i>Sayman</i>	: Eyüp S. KART
<i>Örgütlenme Sekteri</i>	: Ali Fahri ÖZTEN
<i>Üye</i>	: Ensar KILIÇ
<i>Üye</i>	: Uğur ASKIR

KURULTAY BAŞKANI

Prof. Dr. Turgut UZEL (YTÜ, Rektörü)

KURULTAY YÜRÜTME KURULU

<i>Başkan</i>	: Prof. Dr. Ahmet YAŞAYAN
<i>Sekreter</i>	: S.Gökşin SEYLAM
<i>Sayman</i>	: Ali Fahri ÖZTEN
<i>Üye</i>	: Mertkan AKÇA
<i>Üye</i>	: Reşat ÜNAL
<i>Üye</i>	: Aydın YILDIZ